کتاب هفته

شنبه ۱۵ مرداد ۱۳۸۴
۳۰ جمادی الثانی، ۶ اگوست ۲۰۰۵
شماره ۲۵۸، بیابی ۶۳۵
۳۲ صفحه، ۱۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب ایران
مدیر مسؤول: احمد مسجد جامعی
نشانی: خیابان قائم مقام فراهانی اول فجر (جم)، شماره ۹، طبقه دوم
تلفن: ۸۸۳۳۵۷۲۴، ۸۸۳۸۶۵۹
لیتوگرافی و چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

منتشر شد

خبر و خبررسانی در قرآن کریم

۱۰

جامعه اطلاعاتی

۱۰ اثر در راه است

ارتباطات، اطلاعات و دانش، نیروی محرکه توسعه پایدارند. از نظر یونسکو، آنها باید به ابزارهای اساسی تهیدستان در تلاش برای بهبود زندگانی تبدیل شوند. برای ایجاد جوامع دانش‌مدار و دانایی‌محور این سازمان بر بعد انسانی شکاف دیجیتالی، تنوع فرهنگی و زبان محتوا، دسترسی و توانمندسازی در جوامع تاکید بیشتری دارد. در همین راستا اداره ارتباطات کمیسیون ملی یونسکو در ایران با همکاری شورای عالی اطلاع‌رسانی، ۱۰ عنوان کتاب درباره جامعه اطلاعاتی را در حال ترجمه دارد و در اواخر تابستان امسال در اختیار عموم قرار می‌دهد.

۱۰

مطبوعات ایران

گفت‌وگو با دکتر سید محمد صحفی

دکتر سید محمد صحفی متولد سال ۱۳۳۶ است. او در ابتدا لیسانس گرافیکش را از دانشگاه هنر اخذ کرد و سپس کارشناسی ارشد مدیریت فرهنگی را در دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه آزاد اسلامی گذراند. چرا که به گمانش برخی از واحدهای دوره کارشناسی ارشد دانشگاه علامه کامل نبود او دکترایش را در رشته مدیریت استراتژیک اخذ کرد به گمان صحفی مدیریت در رشته‌های مختلف، به دانشی چندوجهی احتیاج دارد که از کنار هم قرار دادن اطلاعاتی که از عوامل مختلف به دست آمده به‌دست می‌آید. صحفی در رشته‌های مختلفی شامل تجزیه و تحلیل آثار هنری، روانکاوی و هنر، مدیریت فرهنگی و هنری در دانشگاه‌ها تدریس کرده است و اخیراً هم به دلیل فعالیت‌هایش به عنوان معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رشته‌های روزنامه‌نگاری و بخصوص مسائل حقوقی مربوط به این رشته را تدریس می‌کند. تجربه اولین کتاب صحفی به بیست و پنج سال پیش برمی‌گردد این کتاب که داستانی در مورد کودکان آواره از جنگ است و بچه‌های خوزستان، دافرین، نام دارد. ژنو پلیتیک فرهنگی و امنیت ملی دیگر کتاب سید محمد صحفی است که به واقع پایان‌نامه دوره دکترای اوست. این گفت و گو به مناسبت انتشار آخرین کتاب این پژوهشگر، مدیریت مطبوعات: چستاری در راهبردها و چالش‌های مطبوعات ایران با او انجام شده است.

۸

کتابخانه انجمن صنفی روزنامه‌نگاران

... یکی از بخش‌های تحت پوشش انجمن صنفی روزنامه‌نگاران دانشکده انجمن صنفی روزنامه‌نگاران است که زیر نظر دانشگاه علمی- کاربردی فعالیت می‌کند.

رشته‌های عکاسی خبری، مترجمی انگلیسی، خبرنگاری و روابط عمومی در این دانشگاه تدریس می‌شوند. یکی از بخش‌های این دانشکده کتابخانه است. این کتابخانه فعالیت خود را در بهمن‌ماه سال ۷۹ شروع کرده است. اولین سری کتاب‌های این کتابخانه اهدایی بوده و قسمتی دیگر را از نمایشگاه خریداری کرده‌اند. سال ۸۱ به‌صورت رسمی این کتابخانه همزمان با تأسیس دانشکده کار خود را آغاز کرد...

۱۷

منتشر شد

نرم خبر و سخت خبر

خبرنویسی پیشرفته

۲۳

دانش روزنامه نگاری

در مرکز مطالعات و توسعه رسانه ها

۷

در انتظار چاپ

مفاهیم اساسی در خبر تلویزیونی

۱۰

شیرازه حرف های خاتمی

بیشترین تعامل سید محمد خاتمی در زندگی‌اش با کتاب بوده است و همه مفاهیم مربوط با او از نقد تا گفت‌وگو، از آزادی و مسؤولیت، تا مردسالاری دینی و... همه بر پایه همین تعامل استوار شده است. او بارها از کتاب گفته و شیراز، حرف‌هایش در این زمینه می‌تواند با مروری دوباره، باز هم از عمق و حلاوت یک نگاه در قبال کتاب، حکایت‌ها داشته باشد.

۱۳

آموزش شهروندی به نوجوانان

گفت وگو با علی اصغر سیدآبادی :روزنامه نگار

با علی اصغر سیدآبادی گفت‌وگو کرده ایم. سیدآبادی دو مجموعه کتاب آموزش شهروندی و خشت اول را تدوین کرده که در مجموعه شهروندی سعی دارد مفاهیم مورد نیاز زندگی در دنیای جدید مثل مشارکت، دموکراسی، شهروندی و... را برای نوجوانان تشریح کند و در مجموعه خشت اول آشنایی نوجوانان با علوم انسانی را به عنوان پایه اول پیشرفت دنبال می‌کند. او برای تدوین این کتاب‌ها قالب گفت وگو را برگزیده و سعی کرده از نگاه نوجوانان این مفاهیم را در گفت وگو با صاحبنظران و اندیشمندان جویا شده و با زبان نوجوانان به تشریح آنها پرداخته است.

۲۱

پیام تسلیت مقام معظم رهبری به مناسبت درگذشت آخوندی

رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی درگذشت عالم خدمتگزار، حجت الاسلام آقای حاج شیخ محمد آخوندی رحمت الله علیه را تسلیت گفتند. متن پیام به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحیم

درگذشت عالم خدمتگزار حجت الاسلام آقای حاج شیخ محمد آخوندی رحمت الله علیه را به فرزندان محترم و دیگر بازماندگان ایشان و نیز به همه دوستداران کتاب و فرهنگ و معرفت، تسلیت می گویم. این روحانی پرتلاش و خدوم در طول دهها سال با حوصله و پشتکاری تحسین برانگیز، قدم‌های بلندی در نشر معارف اسلامی برداشت و کتاب‌های مهمی از میراث علمی گذشتگان با همت و سرمایه وی در دسترس اهل علم و تحقیق قرار گرفت. حق بزرگ او بر کتاب و معرفت اسلامی، فراموش نشدنی است. خداوند به ایشان جزای خیر دهد و رحمت و مغفرتش را شامل حال وی گرداند.

سیدعلی خامنه‌ای

گوشه‌ای از گزارش عملکرد برنامه پنج ساله سوم توسعه در بخش فرهنگ

گروه خبر کتاب هفته:

سیدمحمد خاتمی در آخرین سخنرانی رسمی خود به عنوان رئیس جمهوری ایران، ۱۱ مردادماه در مجلس شورای اسلامی، گزارش عملکرد برنامه پنج ساله سوم توسعه را به مجلس ارائه کرد.

خاتمی در گزارش خود در بخش فرهنگی به رشد شمارگان کتاب، رشد سالانه کتاب‌های موجود در کتابخانه‌های عمومی و رشد کاربران اینترنتی و افزایش سهم اعتبارات پژوهش و فناوری دولتی اشاره کرد. خاتمی اعلام کرد: نسبت شمارگان کتاب‌های منتشرشده به جمعیت از ۱/۹ نسخه به ازای هر نفر به ۲/۴ نسخه افزایش یافته است.

وی رشد سالانه کتاب‌های موجود در کتابخانه‌های عمومی را ۷/۴ درصد عنوان کرد.

همچنین خاتمی، افزایش سهم اعتبارات پژوهش و فناوری دولتی از تولید ناخالص داخلی از ۰/۳۱ به ۰/۵ درصد، رشد متوسط سالانه کاربران اینترنت معادل ۱۳۹/۶ درصد و رشد متوسط سالانه ۳۲/۸ درصدی نشریات کشور (از ۹۰۷ عنوان به ۲۸۱۷ عنوان) را از دیگر تحولات عمده بخش فرهنگ ذکر کرد.

وی در پایان اظهار داشت: فرصت را مغتنم می‌شمارم و از ملت عزیز ایران به خاطر محبت‌های بی‌شائبه و از همه نخبگان و از همه گروههای اجتماعی و نهادهای مدنی به خاطر الطاف فراوان، صمیمانه تشکر و خداحافظی می‌کنم و از قصورهای خویش حلالیت می‌طلبم. از این پس «هر که ما را یاد کرد ایزد مر او را یار باد/هر که ما را خوار کرد از عمر برخوردار باد/ هر که اندر راه ما خاری فکند از دشمنی/هر گلی کز باغ وصلش بشکفد بی خار باد».

لازم به ذکر است، غلامعلی حدادعادل، رئیس مجلس شورای اسلامی در پایان این مراسم در سخنانی از زحمات و تلاش‌های سیدمحمدخاتمی و دولت ایشان در همه عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قدردانی کرد و لوح تقدیری نیز از سوی مجلس هفتم به وی اهدا کرد.

در این لوح تقدیر خطاب به سیدمحمد خاتمی آمده است: مجلس شورای اسلامی وظیفه خود می‌داند از خدمات و تلاش‌های جنابعالی در دو دوره ریاست جمهوری در راه اعتلای کشور و سرفرازی ملت ایران قدردانی کند.

پاسداشت احمد مسجدجامعی در ایرنا

گروه خبر کتاب هفته:

مراسم قدردانی از خدمات فرهنگی و رسانه‌ای احمد مسجد جامعی دهم مردادماه در خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران (ایرنا) برگزار شد.

در این مراسم با حضور سخنگوی دولت، پدر علم ارتباطات ایران، رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی، مدیران مسؤول روزنامه‌های اطلاعات و ایران، روسای برخی از خبرگزاری‌های غیردولتی و جمعی از شخصیت‌های فرهنگی و مطبوعاتی کشور به پاس خدمات ارزنده فرهنگی و رسانه‌ای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی لوح تقدیری به ایشان اهدا شد.

وزیرفرهنگ و ارشاداسلامی: مدیریت فرهنگی درطول سال‌های اخیراخلاق اسلامی رابه شیوه‌ای نوین تعریف کرده است

«مدیریت فرهنگی کشور در طول سال‌های اخیر سعی داشت اخلاق اسلامی را به شیوه‌هایی نوین تعریف کند تا جوابگوی تعابیر مختلف باشد».

احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در مراسم قدردانی از خدمات فرهنگی و رسانه‌ای ایشان که به همت سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) در این سازمان برگزار شد، ضمن بیان مطلب فوق اظهار داشت: در خلأ اخلاق، فرهنگ و گفت‌وگو بی‌معناست و خوشبختانه امروز در همه حوزه‌های فرهنگی، اطلاع‌رسانی و هنری، اخلاق حرفه‌ای دیده می‌شود.

وی در ادامه سخنان خود شکل‌گیری اخلاق رسانه‌ای در نظام اطلاع‌رسانی کشور را از دستاوردهای مهم دولت خاتمی عنوان کرد.

وی آزادی را امری اخلاقی خواند و افزود: نگاه اخلاقی و معنویت‌گرا در حوزه آزادی همتراز و همسطح با قانون اساسی، در طول سال‌های گذشته وجود داشته است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی فضای آزاد اطلاع‌رسانی در کشور را زمینه‌ساز تکثر و تنوع نشریات و سایر رسانه‌ها معرفی کرد و افزود: امروز دیگر مطبوعات ما ملوک‌الطوایفی نیستند و طبقات مختلف، بزرگان فرهنگ و علوم و همه جریانات سیاسی، نشریات مربوط به خود را دارند.

مسجدجامعی با اشاره به اینکه در بخش آزادی بیان و مطبوعات همواره بر محور پژوهش تأکید شده، گفت: در دولت خاتمی سعی شد در تعریف رسانه‌ها به قانون اساسی رجوع مجددی شود و امروزه رسانه‌های کشور در سطح داخلی و بین‌المللی هم‌ردیف نام ایران ارزش‌های اسلامی را منعکس کرده‌اند.

وی توسعه نظام رسانه‌ای کشور را امری خطیر عنوان کرد و ادامه داد: گسترش شهرنشینی و ایجاد طبقات، گروهها و جریانات سیاسی مختلف به همراه مناسبت‌های جدید فرهنگی نیاز به تنوع رسانه‌ای را افزایش داده است.

مسجدجامعی با اشاره به اینکه ایجاد ظرفیت‌های کمی در حوزه اطلاع‌رسانی به عنوان حرکتی اجتماعی نیاز به تفاهم جمعی دارد، تصریح کرد: مشارکت گروههای مختلف فرهنگی جامعه با ایجاد فضای صمیمانه به توسعه فرهنگ گفت‌وگو و تعامل کمک کرد که در نهایت این فرآیند در کاهش فاصله‌ها و اختلافات نقش مهمی ایفا نمود.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: جامعه‌ای که قصد دارد طنین پیام فرهنگی خود را در سطح دنیا گسترش و دانش محوری را الگو قرار دهد نیازمند تعریف مناسبت‌های خود براساس رسانه‌ها است.

وی با اشاره به اینکه با گسترش رسانه‌ها، فضای نقد افزایش یافته است، افزود: دولت زمینه نقد از خود را فراهم کرده و این فرآیند کمی نیست.

مسجدجامعی اساس مدیریتی فرهنگی فرهنگ و ارشاد اسلامی را برنامه‌ریزی، پژوهش و اخلاق عنوان کرد و ادامه داد: با تنوع و تکثر رسانه‌ها اعم از خبرگزاری‌ها و نشریات، فضای رقابت جدیدی شکل گرفت و این رسانه‌ها برای جلوگیری از ایستایی مجبور شدند ظرفیت‌های جدیدی را به کار بگیرند.

وی با اشاره به توسعه کمی نظام اطلاع‌رسانی کشور گفت: رقابت در زمینه‌های مختلف اطلاع‌رسانی امکان توسعه کیفی نظام خبری کشور را فراهم کرده که این روند رو به رشد کیفی کاملاً مشهود است.

سخنگوی دولت: وزیرفرهنگ و ارشاداسلامی همواره ازکرامت اهل فرهنگ دفاع کرد

«وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از کرامت اهل فرهنگ دفاع کرد و سربلند و سلامت از این کار بیرون آمد».

عبدالله رمضان‌زاده، سخنگوی دولت، به حضور در این مراسم اظهار داشت: وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت خاتمی در دوران فعالیت هیچگاه از اصول خود دست برنداشت و رنگ عوض نکرد.

وی ادامه داد: مسجدجامعی اخلاق خشن نداشت و با اهل فرهنگ و هنر همواره با مدارا رفتار کرد.

وی فضای فعالیت فرهنگی را فضایی پرتنش و حساسیت برانگیز عنوان کرد و ادامه داد: مدیر فرهنگی کشور در طول سال‌های اخیر هیچگاه در دفاع از حق به لکنت نیفتاد و بارها و بارها تا مرز استعفا پیش رفت.

مدیرعامل ایرنا: حضور مسجدجامعی در شورایشتوانه محکمی برای اجرای مصوبات است

«حضور مسجدجامعی در ریاست شورای عالی سیاستگذاری پشتوانه حقوقی محکمی برای اجرای مصوبات و رسیدگی به دعاوی شورای عالی سیاستگذاری است».

عبدالله ناصری طاهری، مدیرعامل ایرنا نیز در این مراسم ضمن بیان مطلب فوق گفت: توسعه نظام رسانه‌ای کشور مرهون تلاش وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

وی در ادامه افزود: با شکل‌گیری رسانه‌های جدید امکان حضور نگاهها و گرایش‌های جدید در عرصه اطلاع‌رسانی فراهم شد و این رقابت زمینه‌ساز رشد کمی و کیفی این حوزه بود.

مدیرعامل ایرنا اظهار داشت: با توسعه نظام اطلاع‌رسانی کشور تجربه‌های جدید فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی کسب شد.

مسجدجامعی کمترشعارداد

«مسجدجامعی کمتر شعار داد و بیشتر عمل کرد، از غوغاسالاری پرهیز کرده و ساختارهای زبان تعامل در دوره‌گذار فرهنگی را شناخت».

مهدی فرقانی، رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی، در این مراسم ضمن بیان مطلب فوق گفت: مدیریت فرهنگی امری پیچیده و گسترده است و حوزه‌ها و زوایای مختلف را در بر می‌گیرد.

فرقانی تصریح کرد: وجود گروههای متناقض فکری در حوزه فرهنگ و مطالبات گسترده، به حق و حتی بدون ریشه علمی و تخصصی برخی از افراد، تعامل، رایزنی، گفت‌وگو و مفاهمه در این بخش را امری بدیهی می‌سازد.

وی سیستم مقابله، مقاومت و جبهه‌گیری در حوزه فرهنگ را امری منتفی عنوان کرد و ادامه داد: دوام و بقا در مدیریت فرهنگی کار ساده‌ای نیست و بازده فعالیت فرهنگی در دراز مدت قابل مشاهده و ارزیابی است.

فرقانی با اشاره به اینکه در نظامی که قدرت «رژیم حقیقت» را تعرف می‌کند، مدیریت فرهنگی فرآیندی دشوار است، ادامه داد: خلاقیت و بسترسازی برای شکوفایی استعدادها زمینه‌ساز شکل‌گیری یک جریان فرهنگی پویا و مستمر در مدیریت است و این تولید خلاقیت و اندیشه نو و تفکر در دوران وزارت احمد مسجدجامعی دیده می‌شود.

رئیس دانشکده علوم و ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی ادامه داد: فرهنگی بودن در حرف و عمل در منش، کنش و رفتار وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در طول سال‌های گذشته دیده می‌شود و برخورد وی در حوزه فرهنگ هیچگاه آمرانه و تجویزی نبوده است.

وی ادامه داد: اعتقاد و بسترسازی برای پیوند حوزه‌های اجرایی، پژوهشی و آموزشی در حوزه فرهنگ و تلاش برای توسعه این حوزه‌ها از دیگر دستاوردهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در طول سال‌های اخیر است.

مدیرمسؤول مؤسسه فرهنگی و مطبوعاتی ایران، دیگر سخنران مراسم به توسعه جایگاه مدیریت فرهنگی در کشور و افزایش اهمیت آن در طول سال‌های اخیر اشاره کرد.

عبدالرسول وصال یادآور شد: مدیریت فرهنگی همواره در کشور ما مظلوم واقع شده و با سوءتفاهم همراه بوده است و مدیران این حوزه از جمله مسجدجامعی همواره با این مسائل درگیر بوده‌اند.

وی دانش، مهارت صبر و پویایی را لازمه مدیریت حوزه فرهنگ برشمرد و ادامه داد: حوزه فرهنگ بخشنامه‌ای نیست و با گرفتن، زد و بند، بستن و خشونت سازگاری ندارد و تنها از طریق تعامل و حتی گاهی اوقات با حق دادن به طرف مقابل جریان‌های فرهنگی هدایت می‌شود.

وصال، کاهش فشار بر مطبوعات و رسانه‌های کشور بدون ایجاد هیاهو و تبلیغات کاذب را از دستاوردهای مدیریت فرهنگی کشور در این سال‌ها عنوان کرد و افزود: سازمان‌دهی گروهها و تشکل‌های مختلف فکری ، علمی و فرهنگی از جمله عملکرد مثبت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده است.

وی افزود: مدیریت فرهنگی کشور در دوران وزارت مسجدجامعی خردگرا و کلان‌نگر بوده و به رغم همه فشارها با آرامش و متانت حرکتی پازل‌وار و تکنیکی را در درون یک استراتژی فراگیر انجام داد.

مدیرعامل خبرگزاری مهر نیز در این مراسم گفت: مسجدجامعی نسبت به سایر دولتمردان دیکته گسترده‌تری در طول خدمت خود نوشت و تمامی تلاش خود را در راستای تعالی حوزه فرهنگ به کار برد.

پرویز اسماعیلی یادآور شد: عملکرد مدیریت در حوزه پرچالش فرهنگ با وجود باورها، اندیشه، ذوق‌ها و سلیقه‌های متفاوت ممکن است نقصان هم داشته باشد اما نباید این نقص‌ها را به طور کامل معطوف به مدیریت فرهنگی کنیم.

وی با بیان اینکه مسجدجامعی از تبار معرفت و فرهنگ دینی و بومی است، ادامه داد: ایشان از بالبات‌ترین مدیران فرهنگی کشور بوده‌اند و در طول سال‌های فعالیت خود بسیار پرتلاش و خستگی‌ناپذیر عمل کرده‌اند.

دانش پژوهی برپایه تاریخ بغداد

گروه خبر کتاب هفته:

سی و دومین نشست از سلسله نشست‌های متن‌پژوهی مرکز پژوهش میراث مکتوب به موضوع «دانش پژوهی برپایه تاریخ بغداد خطیب بغدادی» اختصاص یافت که دوشنبه، دهم مرداد در محل این مرکز برگزار شد.

در این نشست کتاب «نهاد آموزش اسلامی» تألیف منیرالدین احمد و ترجمه محمدحسین ساکت مورد نقد و بررسی قرار گرفت.

محمدحسین ساکت، محمدکاظم رحمتی، محسن معینی و علی بهرامیان از سخنرانان این نشست بودند. گفتنی است مرکز پژوهشی میراث مکتوب، بررسی و پژوهش روی متون علمی، تاریخی و ادبی مهم را در برنامه تحقیقاتی و انتشاراتی خود قرار داده است.

طرح تأسیس صندوق حمایت از نشر آثار برگزیده جهان اسلام به تصویب رسید

در سومین جلسه شورای عالی کمیسیون ملی آیسکو در تهران طرح تأسیس صندوق حمایت از نشر آثار برگزیده جهان اسلام به تصویب رسید.

به گزارش روابط عمومی معاونت امور فرهنگی ارائه حمایت‌های مالی از نشر آثار برگزیده، حمایت مالی در جهت ترجمه آثار برتر جهان اسلام و کمک به توسعه نشر در کشورهای عضو از مهمترین اهداف این صندوق است.

بنا بر این گزارش همچنین در این جلسه بنا به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طرح تأسیس مرکز و پایگاه اطلاعات اسناد تاریخی جهان اسلام نیز مورد تصویب قرار گرفت.

این مرکز با هدف ایجاد فرصت های تحقیقاتی برای محققین کشورهای اسلامی و ایجاد سایت مربوط به اسناد برای استفاده کشورهای عضو تأسیس می شود.

طرح‌های مذکور در اجلاس آتی آیسکو در سوریه با حضور نمایندگان ایران مطرح و مورد بحث و گفت‌وگو قرار خواهد گرفت.

هفتمین مجمع عمومی «انجمن قلم ایران» برگزار شد

گروه خبر کتاب هفته: هفتمین مجمع عمومی انجمن قلم ایران، ۱۳ مردادماه در حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد.

در این نشست که با حضور اعضای انجمن برگزار شد، گزارش کار سالانه هیأت مدیره، گزارش فعالیت بازرسان، گزارش مالی سال کاری ۸۴-۸۳ انجمن و گزارش کار سرپرستان کمیته‌ها ارائه شد.

همچنین در این برنامه ده عضو اصلی و علی‌البدل هیأت مدیره جهت دوره جدید برای مدت دو سال و پنج عضو بازرس اصلی و علی‌البدل برای مدت یک سال انتخاب شدند.

جمع صنفی- فرهنگی زنان ناشر در نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت شرکت می‌کند

گروه خبر کتاب هفته:

پنجاه و ششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت که از ۱۴ اکتبر (۲۲ مهر) به مدت ده روز در آلمان برپا می‌شود برای دومین بار میزبان جمع صنفی فرهنگی زنان ناشر خواهد بود.

تیسم آتشین‌جان، مدیر انتشارات حوض نقره که قرار است به نمایندگی از جمع صنفی-فرهنگی زنان ناشر در این نمایشگاه حضور یابد، ضمن بیان مطلب فوق اظهار داشت: امسال به دلیل محدودیت جا تصمیم گرفته‌ایم برای کتاب‌های ارسال شده محدودیت زمانی قائل شویم. به همین خاطر فقط کتاب هایی که از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۳ توسط ناشران زن منتشر شده را در این نمایشگاه عرضه خواهیم کرد.

وی افزود: هیأت دبیران جمع صنفی-فرهنگی زنان ناشر تصمیم گرفته است فقط کتاب‌های تألیفی را در این نمایشگاه عرضه کند.

گفتنی است، جمع صنفی- فرهنگی زنان ناشر از ۱۲ تا ۱۷ شهریور نیز در نمایشگاه کتاب رشت حضور خواهد یافت.

قرار بود مجمع عمومی جمع صنفی- فرهنگی زنان ناشر ششم مردادماه در محل اتحادیه ناشران و کتابفروشان برگزار شود که به دلیل به حد نصاب نرسیدن اعضای شرکت کننده، این مجمع عمومی برگزار نشد و اعضای حاضر فقط به بحث پیرامون نمایشگاههای فرانکفورت و رشت پرداختند.

وضعیت نشر کتاب در هفته اول مرداد

۸۴۸ عنوان کتاب از اول تا هشتم مرداد منتشر شده است.

به گزارش روابط عمومی خانه کتاب، براساس آمار موجود در بانک اطلاعاتی این مؤسسه، این کتاب‌ها در شمارگان ۴ میلیون و ۹۰ هزار و ۱۰۰ جلد منتشر شد و شمارگان متوسط هر عنوان ۴۸۳۳ جلد بود. این ۸۴۸ عنوان در ۷۹۳ میلیون و ۵۹ هزار صفحه انتشار یافت و هر کتاب به طور متوسط در ۱۹۳ صفحه منتشر شد.

از میان ۸۴۸ عنوان کتابی که منتشر شد، ۳۹۳ عنوان (۴۶ درصد) چاپ نخست و ۴۵۵ عنوان (۵۴ درصد) چاپ مجدد، ۶۲۰ عنوان (۷۳ درصد) تألیف و ۲۲۸ عنوان (۲۷ درصد) ترجمه بود. در این هفته، بیشترین چاپ کتاب با ۲۰۵ عنوان در موضوع ادبیات منتشر شد و پس از آن به ترتیب موضوع‌های دین با ۱۶۹ عنوان، علوم اجتماعی با ۱۱۷ عنوان، علوم عملی با ۹۱ عنوان، علوم طبیعی و ریاضیات با ۷۸ عنوان، زبان با ۵۱ عنوان، فلسفه با ۴۹ عنوان، هنر با ۳۳ عنوان، کلیات با ۳۱ عنوان و تاریخ و جغرافیا با ۲۴ عنوان قرار گرفته‌اند.

در این بین ۱۴۳ عنوان (۱۷ درصد) برای کودکان و نوجوان و ۱۰۹ عنوان (۱۳ درصد) کتاب کمک درسی و آموزشی منتشر شده است.

بیشترین چاپ کتاب در تهران از انتشارات آزمون با انتشار ۴۹ عنوان و در شهرستان‌ها انتشارات لاهیجی از قم با انتشار ۱۴ عنوان بود. در این هفته بیشترین ترجمه از ریحانه فرهنگی با ۱۲ عنوان در موضوع فلسفه و روانشناسی بوده است. همچنین، کتاب «درخت توت و درخت گردو» از انتشارات ذره در ۵۵ هزار نسخه منتشر شد که بیشترین شمارگان را داشت. کتاب «مبانی طب داخلی سیسیل ۲۰۰۴» از انتشارات نور دانش با بهای ۱۹۹ هزار ریال گران‌ترین و کتاب «مسوولیت‌های اجتماعی مسلمان» از انتشارات پیام آزادی با بهای ۱۶۰۰ ریال ارزان‌ترین کتاب این هفته بود.

۴۹۳ عنوان کتاب در راه

۴۹۳ عنوان کتاب در هفته منتهی به ۱۲ مردادماه مجوز گرفتند که آمار موضوعی آنها به شرح زیر است:

ادبیات (۱۲۰ عنوان)، علوم دانشگاهی (۱۱۶ عنوان)، علوم اجتماعی (۶۶ عنوان)، کمک درسی (۵۳ عنوان)، روانشناسی (۳۸ عنوان)، دین (۳۲ عنوان)، تاریخ (۲۶ عنوان)، کلیات (۱۸ عنوان)، هنر (۱۴ عنوان) و علوم سیاسی (۱۰ عنوان).

همچنین در هفته مزبور ۵۲۰ عنوان کتاب چاپ شده اعم از چاپ اول یا چاپ‌های بعدی به دبیرخانه هیأت نظارت بر اجرای ضوابط نشر کتاب اعلام وصول شده است.

لازم به ذکر است در هفته منتهی به ۵ مردادماه نیز ۴۰۰ عنوان کتاب مجوز گرفتند که آمار موضوعی آنها نیز در ذیل آمده است: ادبیات (۱۰۳ عنوان)، علوم دانشگاهی (۹۵ عنوان)، علوم اجتماعی (۵۱ عنوان)، کمک درسی (۴۶ عنوان)، دین (۳۰ عنوان)، روانشناسی (۲۴ عنوان)، هنر (۱۸ عنوان)، کلیات (۱۴ عنوان)، تاریخ (۱۱ عنوان) و علوم سیاسی (۸ عنوان).

ضمناً در هفته مزبور ۵۱۰ عنوان کتاب چاپ شده نیز اعلام وصول شده‌اند.

هفته اول مردادماه با ۱۴۳ عنوان کتاب کودک و نوجوان

بازار نشر کتاب کودک و نوجوان از اول تا هفتم مردادماه شاهد انتشار ۱۴۳ عنوان کتاب بوده است که نسبت به هفته پیش از آن ۵ عنوان رشد داشته است.

بر اساس آمار موجود در گزارش نشر خانه کتاب ۸۴ عنوان داستان، ۳۷ عنوان کتاب علمی و آموزشی، ۲۰ عنوان شعر، یک عنوان نمایشنامه و ۱ عنوان کتاب تاریخی در این هفته منتشر شده است. از میان ۸۴ عنوان داستان منتشرشده در این هفته ۵۱ عنوان ترجمه و ۳۳ عنوان تألیف بوده است.

همچنین از میان ۳۷ عنوان کتاب آموزشی منتشر شده در این هفته، ۱۳ عنوان کتاب درسی، ۸ عنوان آموزش زبان، ۶ عنوان آموزش علوم، ۴ عنوان آموزش و رنگ‌آمیزی، ۳ عنوان آموزش های عمومی، ۱ عنوان دایرة‌المعارف کودکان و ۱ عنوان کتاب آموزش پیش دبستانی به چشم می‌خورد.

در این هفته همچنین ۲۰ عنوان کتاب شعر کودک و نوجوان منتشر شده است که آمار چشمگیری است.

سهم ناشران شهرستانی در این هفته ۱۱ عنوان بوده است که ۹ عنوان در مشهد و ۲ عنوان در قم منتشر شده است.

در این هفته همچنین ۶۲ عنوان کتاب چاپ اول منتشر شده است و چاپ‌های سوم، دوم، هفتم و چهارم و پنجم (به‌طور مشترک) با ۱۶، ۱۵، ۱۲ و ۸ عنوان کتاب در رده‌های بعدی قرار دارند. در این میان چهار کتاب با چاپ‌های پنجاه و نهم (۲ عنوان) و پنجاه و چهارم و پنجاه و پنجم (هر کدام ۱ عنوان) به چشم می‌خورد که البته متعلق به کتاب‌های آموزشی درسی است!

زینت‌السادات طباطبایی با ۱۰ عنوان کتاب در نشر ذره پرکارترین نویسنده این هفته بوده است و ناصر کشاورز با ۶ عنوان کتاب و محمدباقر شکوری با ۴ عنوان کتاب در رده‌های بعدی قرار دارند.

رئیس اتحادیه ناشران در نامه‌ای خواستار حضور نماینده اتحادیه ناشران و کتابفروشان در هیأت خرید کتاب شد

گروه خبر کتاب هفته: داوود رمضان‌شیرازی، رئیس اتحادیه ناشران و کتابفروشان در نامه‌ای به محمدعلی شعاعی، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواستار حضور نماینده اتحادیه ناشران و کتابفروشان در هیأت خرید کتاب شد.

در این نامه آمده است: «در پایان تیرماه دوره عضویت اعضای خرید کتاب به پایان می رسد. پیرو نامه شماره ۳۲۴۵ مورخ ۸۳/۴/۲۲ متمنی است با تجدید نظر در آیین‌نامه های مربوطه ترتیبی اتخاذ بفرمایید که حتماً نماینده اتحادیه ناشران و کتابفروشان در این هیأت حضور داشته باشد. برابر آمار آن وزارت ۷۰ درصد کتاب ایران در تهران چاپ و منتشر می شود و اعمال نظر کارشناسانه در خرید کتاب به سودمندی این خریدها کمک خواهد کرد.»

۱۰۶ عنوان کتاب کودک در راه

آمار صدور مجوز کتاب کودک در هفته منتهی به ۵ مردادماه اعلام شد.

در این هفته، ۱۰۶ عنوان مجوز قبل از چاپ صادر شده و ۱۷۹ عنوان کتب چاپی نیز اعلام وصول شده است.

هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو برگزار می‌شود

گروه خبر کتاب هفته:

هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو از ۷ لغایت ۱۲ سپتامبر ۲۰۰۵ (۱۶ لغایت ۲۱ شهریورماه) در مسکو برگزار می‌شود.

ناشران علاقه‌مند به شرکت در این نمایشگاه می‌توانند با مراجعه به سایت www.mibf.ru از شرایط و نحوه شرکت در این نمایشگاه آگاهی یابند.

همچنین برای اطلاع بیشتر با شماره تلفن ۳۳۹۸۲۰۰۱، دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تماس حاصل نمایند.

حمایت مالی دولت از پژوهشگران برتر کشور

هیأت دولت در آخرین هفته فعالیت خود، دولت آینده را موظف کرد در هر سال مبلغ سیصد میلیون ریال به هر یک از دانشمندان و پژوهشگران برتر کشور پرداخت نماید.

به گزارش خبرگزاری فارس، براساس ماده یک این مصوبه که پنجم مردادماه در آخرین هفته فعالیت دولت لازم الاجرا شده است، دولت موظف شده است سالانه مبلغ سیصد میلیون ریال به هر یک از دانشمندان و پژوهشگران برتر کشور که توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری تعیین می شوند، اختصاص دهد.

براساس ماده دو آئین نامه همچنین نهاد ریاست جمهوری موظف شده است کارت ویژه تشریفاتی برای این افراد صادر نماید تا از امتیازات تشریفاتی مخصوص مقامات برخوردار شوند. همچنین وزارت امور خارجه در این آئین نامه موظف شده است تسهیلات لازم را برای تردد دانشمندان خارجی در ایران اعمال نماید.

اطلاعیه

قابل توجه ناشران و کتابفروشان سراسر کشور

خانه کتاب، قصد دارد نسخه جدید کتاب «راهنمای ناشران و کتابفروشان ایران (فعال در سال های ۱۳۸۳-۱۳۸۱)» را منتشر کند. ناشرانی که در سال‌های یادشده کتاب منتشر کرده‌اند، برای بازبینی اطلاعات خود می توانند به نشانی www.ketab.ir بخش بانک اطلاعاتی ناشران مراجعه کنند و در صورت مشاهده نقص یا مغایرت اطلاعات، از طریق آدرس الکترونیکی information:ketab.org.ir مکاتبه کرده یا به خانه کتاب مراجعه و یا تماس حاصل نمایند.

همچنین، از تمام کتابفروشی های سراسر کشور درخواست می شود، برای تکمیل و یا اصلاح اطلاعات خود، حداکثر تا پایان مهر ۱۳۸۴ در ساعات اداری به خانه کتاب مراجعه یا تماس حاصل نمایند.

در ضمن ناشران و کتابفروشانی که مایل نیستند اطلاعات آنها در کتاب راهنمای ناشران و کتابفروشان درج شود، درخواست خود را به صورت کتبی به خانه کتاب ارسال دارند.

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان فلسطین و صبا، شماره ۱۱۷۸، طبقه اول، اطلاع‌رسانی، تلفن: ۶۶۴۱۲۹۵۰ (۱۰ خط) داخلی ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۷، دورنگار: ۶۶۴۱۵۳۶۰

روابط عمومی خانه کتاب

محمد حسن خطیبی بایگی

این همه نشست و گردهم‌آیی

این هفته هم خبر زیاد است. خبرهای نشست نقد کتاب، به نسبت موضوعات دیگر بیشتر است.

نشست‌ها

اول خبرهایی از نشست‌های نقد کتاب.

از خودمان: اولین نشست از سلسله نشست‌های «یونیک نو و بازخوانی‌های نیما» دهم مرداد با سخنرانی میراحمد میراحسان در تماشاخانه آیینه هنری برگزار شد.

ایلنا: رضا نجفی و محمدرضا گودرزی در یکصد و بیست و پنجمین نشست هفتگی کانون ادبیات ایران که هشتم مرداد در تالار مولوی دانشگاه تهران برگزار شد داستان «باغچه» نوشته اردشیر عطاپور را مورد نقد و بررسی قرار دادند. دکتر عباس پژمان هم در این نشست درباره «نوآوری در داستان» به ایراد سخنرانی پرداخت.

ایسنا: ۱.نسرین خسروی، علی نامور و علی عامه‌کن در چهل و هفتمین نشست بررسی آثار تصویری کتاب ماه کودک و نوجوان به بررسی «انتزاع در تصویرگری» پرداختند. این نشست هشتم مرداد در خانه کتاب برگزار شد.

۲.رمان «مسیح و صنوبر» نوشته مهناز کریمی دهم مرداد در تالار حافظیه شهر شیراز مورد نقد و بررسی شهریار مندنی‌پور و فرشته توانگر قرار گرفت. «مسیح و صنوبر» جایزه رمان برتر جشنواره ادبی اصفهان در سال گذشته را از آن خود کرده بود.

ایکنا: ۱. یکصد و نهمین نشست کتاب ماه ادبیات و فلسفه به نقد و بررسی «یک مهمانی، یک رقص» نوشته «ایزاک باشویس سینگر» اختصاص خواهد یافت. در این نشست که ۱۵ مرداد در خانه کتاب برگزار می‌شود مژده دقیقی، مترجم این کتاب و مصطفی مستور، داستان‌نویس حضور خواهند داشت.

۲.دهم مرداد کتاب «روانشناسی بلوغ» در فرهنگسرای مدرسه مورد نقد و بررسی قرار گرفت. ایکنا نام مؤلف کتاب را ننوشته بود.

سایت کتاب: هفتمین نشست باشگاه کتاب افق به نقد و بررسی «روون پسری از رین» نوشته امیلی رودا اختصاص یافت. ۲۷ مرداد هم کتاب «موش کوچولو» اثر بورلی کلیری در این باشگاه نقد و بررسی خواهد شد. نشر افق در هر ماه یکی از کتاب‌هایی را که در حوزه کودکان و نوجوانان منتشر کرده در این باشگاه مورد نقد و بررسی قرار می‌دهد.

جوان: «یکشنبه آخر» که خاطرات **معصومه رامهرزی** از سال‌های دفاع مقدس است پانزدهم مرداد در تالار اندیشه حوزه هنری مورد بررسی منتقدان آثار دفاع مقدس قرار خواهد گرفت. این نشست از سلسله نشست‌های نقد کتاب بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس است.

ایلنا: «شما که غریبه نیستید» نوشته هوشنگ مرادی کرمانی شانزدهم مرداد در مجتمع فرهنگی- هنری هاشمی وابسته به سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران مورد نقد و بررسی قرار خواهد گرفت.

توسعه: بیستم مرداد، جمعی از انجمن ارامنه ایران به خانه هنرمندان می‌روند تا زنده به گوره نوشته صادق هدایت را مورد نقد و بررسی قرار دهند.

چند خبر دیگر:

فارس: احمد پوری و رسول یونان چهارم مرداد در فرهنگسرای اقوام به نقد و بررسی اشعار ناظم حکمت پرداختند. ناظم حکمت شاعر و فعال سیاسی در ۱۹۶۳ در مسکو درگذشت.

مهر: ۱.پنج تن از شاعران کرمانشاهی رتبه‌های برتر کنگره عطر یاس را که همزمان با ولادت حضرت زهرا در سنندج برگزار شده بود کسب کردند: همت علی اکرادی، بیژن ارژن، رضا حساس، سیدمهدی ازهر و شکرالله شیروانی.

۲.همایش فرهنگی «کاروان سحره» در روستای زاورت آلموت برگزار شد. جمعی از شاعران در همایش به قرائت اشعار خود پرداختند.

همشهری: همایش فصلی «شعر» حوزه هنری استان کرمانشاه و نیز مراسم اختتامیه مسابقه ادبی غزل فاطمی با حضور محمدعلی بهمنی، شاعر معاصر ششم مرداد در کرمانشاه برگزار شد.

اطلاعات: کنگره فاطمه‌شناسی هشتم مرداد با معرفی مقالات و آثار هنری برگزیده در قم به کار خود پایان داد.

ایرنا: همایش صدمین از شاعران معاصر و بومی مازندران هشتم مرداد در تالار اجتماعات اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی نوشهر برگزار شد.

سایت کتاب: چهاردهمین دوره سخنرانی‌های تاریخ و

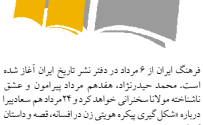

فرهنگ ایران از ۶ مرداد در دفتر نشر تاریخ ایران آغاز شده است. محمد حیدرنژاد، هفدهم مرداد پیرامون و عشق ناشناخته مولانا سخنرانی خواهد کرد و ۲۴ مرداد هم سعادیبرا درباره «شکل‌گیری پیکره هویتی زن در افسانه، قصه و داستان کوتاه»

ایسنا: نخستین جشنواره داستان کوتاه و شعر کردی و فارسی با عنوان «بیاسم، انسان و صلح» او اخر مرداد در سنندج برگزار خواهد شد. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را در این زمینه تا ۲۲ مرداد به حوزه هنری استان کردستان ارسال کنند.

دو خبر از شرق:

۱.به همت فرهنگسرای علوم مراسم بزرگداشت شیخ شهاب‌الدین سهروردی نهم مرداد در موزه امام علی برگزار شد. دکتر همایون همتی و شهریار زرشناس در این نشست به بررسی آرا و عقاید سهروردی پرداختند.

۲.مؤسسه گفت‌وگوی ادیان در صدد است تا با همکاری مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب و مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی مراسم بزرگداشت پروفسور «هیوستون اسمیت» استاد دین‌شناسی دانشگاه کالیفرنیا را برگزار کند. زمان برگزاری همایش هنوز مشخص نیست.

قدس: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی در همایشی با عنوان «حکمت معنوی و فلسفه هنر» که ۱۶ آبان برگزار می‌کند به تبیین اندیشه‌های دکتر محمد مددپور خواهد پرداخت.

آرمان روابط عمومی: همایش بزرگداشت یکصدمین سال انقلاب مشروطه سیزدهم مرداد در تبریز برگزار خواهد شد.

ایلنا: به همت مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر و حوزه علمیه اصفهان همایش تبیین «آرای آیت الله نورالله نجفی اصفهانی هفدهم مرداد در سازمان فرهنگی-تفریحی شهرداری اصفهان برگزار خواهد شد.

باز هم ایلنا: دکتر مهدی فیض دوازدهم مرداد در دانشکده علوم دانشگاه تهران درباره در قرآن و انسان معاصر به ایراد سخنرانی پرداخت.

آن سوی مرزها

خبر اول از این دست اینکه مجموعه چند جلدی تاریخ ادبیات کودکان ایران در فصلنامه دانشگاه استکهلم سوئد معرفی شده است. به گزارش ایسنا «ماریا نیکولا یوا» استاد ادبیات کودکان طی مقاله‌ای در فصلنامه **literature association children** به معرفی این مجموعه پرداخته است.

خبر دوم اینکه خانه فرهنگ ایران در پاریس از سوی شهرداری این شهر و انجمن فرهنگی ماکادم به عنوان یکی از مراکز فرهنگی فعال شهر پاریس برگزیده شد.

این خبر از فارس بود.

خبری از جوان: به همت خانه فرهنگ ایران در کراچی و با همکاری آکادمی ادبیات پاکستان همایش «اقبال لاهوری از دیدگاه مقام معظم رهبری» در تالار هتل «ریجنت پلازا»ی شهر کراچی برگزار شد. جوان از تاریخ برگزاری همایش چیزی ننوشته بود.

سه خبر از ایرنا: ۱.همزمان با میلاد حضرت زهرا نمایشگاه فرهنگی ایران در رایزنی ایران در ترکمنستان گشایش یافت.

۲.فارسی آموزان ترکمنستانی هم طی مراسمی ولادت حضرت زهرا(س) را گرامی داشتند. این مراسم پنجم مرداد در محل رایزنی فرهنگی ایران در عشق آباد برگزار شد.

۳. به همت مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان دیوان تصحیح شده «ناصر علی سرهندی» در پاکستان منتشر شد.

اطلاعات به نقل از تلویزیون دولتی قزاقستان نوشته است: کوچکترین کتاب قرآن جهان در شهر «آقسای» استان غربی قزاقستان نگهداری می‌شود. این قرآن ۲/۶۶ سانتیمتر طول و ۲ سانتیمتر عرض دارد.

جام جم آنلاین: کتاب «ادبیات معاصر ایران» نوشته دکتر اسماعیل حاکمی در بیروت منتشر شد.

تازه‌های نشر

از تازه‌های نشر که ویژگی‌های خاصی داشته باشند خبر زیادی نیست فقط:

مردم‌سالاری به نقل از رئیس روابط عمومی بانک ملی ایران نوشته است: بانک ملی ایران کتابشناسی یکصدساله بانکداری ایران را منتشر می‌کند.

هموطن سلام: ویرایش جدیدی از ترجمه سیدعلی موسوی گرمارودی از قرآن کریم بزودی توسط نشر قدیانی روانه بازار نشر خواهد شد. گفتنی است موسوی گرمارودی که چندی پیش به خاطر حادثه رانندگی در بیمارستان بستری شده بود از بیمارستان مرخص شده است.

سایت کتاب: ۱. محمدعلی کشاورز مشغول نوشتن خاطرات خود از عمری است که در سینما و تاتر این مملکت گذرانده است.

۲. بهاءالدین خرمشاهی کتاب بررسی انتقادی ترجمه‌های فارسی امروزین قرآن کریم را تألیف می‌کند. خرمشاهی در این کتاب می‌کوشد ۴۰ ترجمه از میان مجموعه ترجمه‌های صدساله اخیر را مورد نقد و بررسی قرار دهد. این کتاب توسط مرکز ترجمه قرآن مجید به زبان‌های خارجی چاپ خواهد شد.

۳.عباس کیارستمی در صدد است مجموعه کاملی از فیلمنامه‌هایش را روانه بازار نشر کند.

کیارستمی هنوز ناشری برای چاپ کارهایش انتخاب نکرده است.

سایت کتاب در جایی دیگر می‌نویسد: ترجمه‌های کریم امامی از اشعار عباس کیارستمی توسط نشر سخن در آستانه انتشار است.

بازهم خبر

اول اخباری از برپایی چند نمایشگاه کتاب:

ایکنا: نمایشگاه کتابی با مضامین دینی و مذهبی از اول تا هجدهم مرداد در دانشگاه فردوسی مشهد برپاست.

از مشهد خبری دیگر از مهر: از پنجم تا یازدهم مرداد نمایشگاه «عطر گل یاس» در سالن نمایشگاههای کتابخانه مرکزی آستان قدس برپا شد.

قدس: به مناسبت تولد حضرت زهرا(س) و امام خمینی (ره) نمایشگاه عرضه نرم‌افزار و تألیفات امام خمینی چهارم مرداد در بیت امام در خمین برپا شد.

باز هم قدس: همزمان با هفته زن نمایشگاه کتابی با عنوان «اطهیون» در سبزوار برپا شد.

اما در حالی که این همه برای برپایی نمایشگاه تلاش می‌شود بنیاد ایران‌شناسی بوشهر هر ساله تعداد زیادی اسناد و مدارک تاریخی، نسخه‌های خطی و اسنادی خود را به دریا می‌ریزد. سایت کتاب علت این کار را نبود امکانات و نیروی انسانی متخصص اعلام کرده است.

ایرنا هم می‌نویسد: ۶۰ نسخه خطی که به وسیله کاتبان شهرستان آشتیان در قرن‌های هشتم، نهم و یازدهم نگاشته شده در معرض خطر نابودی قرار دارد. صادق حضرتی، مسؤول موزه فرهنگی شهرستان آشتیان از مسؤولین امر خواسته است تا با ایجاد مکانی مناسب از نابودی بیشتر این نسخه‌ها جلوگیری کنند.

چند خبر آخر از افتتاح چند کتابخانه.

مهر: کتابخانه ملاهادی سبزواری به همت جمعی از خیرین و هیأت امنای کتابخانه‌های کشور در بم گشایش یافت.

ایسنا: نخستین کتابخانه تخصصی شیعه‌شناسی به همت مجمع جهانی شیعه‌شناسی در قم افتتاح شد. این کتابخانه شامل ۱۵ هزار جلد کتاب است.

اطلاعات هم می‌نویسد کتابخانه حاج رضا توکلی حسین آباد به همت خانواده این مرحوم در یزد به بهره‌برداری رسید.

اطلاعات در جایی دیگر از آغاز عملیات ساخت کتابخانه عمومی در شهر بهوک طبس خبر می‌دهد.

قدس: با همکاری کتابخانه ملی ایران و شهرداری بجنورد در مرکز استان خراسان شمالی یک فرهنگسرا ساخته می‌شود.

خبری از رسالت: آذربایجان شرقی بیشترین درصد کتابداران لیسانس شاغل در کشور را به خود اختصاص داده است.

یک خبر دیگر از قدس: نخستین طرح مطالعه آثار شهید مطهری از طریق اینترنت با عنوان «نسیم مطهر» در پایگاه اطلاع‌رسانی «جامعة‌الزهرا» آغاز به کار کرد. قدس آدرس این پایگاه الکترونیکی را ننوشته بود.

اعتماد: دو سایت اینترنتی **dibache.com** و نیز **shahreghese** بزودی فعالیت خود را در عرصه ادبیات و داستان آغاز خواهد کرد.

تسلیت

برادر ارجمند جناب آقای سهراب هادی

درگذشت مادرتان؛ مرحومه مغفوره شادروان حاجیه خانم احترام زارع را از صمیم قلب به شما و خانواده محترم تسلیت می گوییم.

کتاب هفته

با پیام وزیر ارشاد

نخستین کنگره سراسری شعر مادر در ملایر برگزار شد

نخستین کنگره سراسری شعر مادر با پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی پنجم و ششم مردادماه در ملایر برگزار شد و از چهره‌های ادبی برتر این کنگره تقدیر به عمل آمد.

در گوشه‌ای از پیام احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی آمده است: خوشبختانه در روزگاران گذشته عصر ما، فرهیختگان و سخنوران همواره به نقش و جایگاه مادر به عنوان مظهر مهرورزی، توجه و عنایت خاصی داشته‌اند و ادبیات گرانسنگ ما جلوه‌گاه نقش اساطیری مادران و زنانی است که در تربیت بنیادین جامعه نقشی شگفت‌انگیز و حماسی ایفا نموده‌اند، مکتب انسان ساز اسلام نیز با بیان شواهدی مبرهن، مادر را عامل عروج انسان دانسته و بهشت را زیر گام‌های مادران قرار داده است.

در فرهنگ ما زبان شعر، زبان لطیف و اثرگذار است که از دیرباز پیانگر تاریخ و تمدن پرشکوه ایران زمین بوده، بی‌تردید مقام بلند شاعران و اهالی قلم در خلق شاهکارهایی است که پاسداری از سنن و ارزش‌های حیات‌بخش و اعتلای فرهنگی جامعه را در پی داشته باشند.

برگزاری نخستین کنگره شعر مادر که اجتماع شماری از ادیبان و شاعران با انگیزه‌ای مقدس است، تداوم بخش اشاعه فرهنگ بی‌بدیل ما و ترغیب اهل قلم به سرودن در این ساحت بالنده و ارزشمند است.

این اهتمام فرهنگی را در شهرستان ملایر که سابقه‌ای دیرین در فرهنگ و اندیشه دارد، ارج می‌گذارم و موفقیت و پیروزی مجریان و متولیان این رخداد ارزشمند را از خداوند مهربان خواستارم.

به گزارش خبرگزاری مهر، در مراسم اختتامیه این کنگره با حضور شاعرانی چون، علی موسوی گرمارودی و محبت جواه‌محبت، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی همدان: نماینده ولی فقیه و امام جمعه همدان و جمعی دیگر از مسؤولان از چهره‌های ادبی برتر قدردانی شد.

بنا به نظر هیأت داوران، در این کنگره، هیچ شعری نتوانست به عنوان اثر برتر، رتبه اول را به خود اختصاص دهد. سودابه مهیجی از تهران و نورمحمد ناصری از دهلران مشترکاً رتبه دوم و سارا جلودار یان نیز رتبه سوم را کسب کردند.

همچنین هیأت داوران به خاطر اهتمام تعدادی از شرکت‌کنندگان از هفت شاعر و نویسنده نیز به صورت ویژه تقدیر کرد که اسامی آنها به شرح زیر است: جواد نعیمی، فاطمه نظری، محمدرضا پاکزادان، زهرا پناهی، پروانه دلاور، فریده دهداران و آزاده سادانی.

کتابخانه تخصصی دفاع مقدس در زاهدان راه اندازی شد

کتابخانه تخصصی و مرکز اسناد دفاع مقدس با هدف فراهم آوردن ابزار و بستر مناسب برای اشاعه فرهنگ دفاع مقدس در زاهدان راه اندازی شد.

غلامرضا سرابی، مسؤول بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان سیستان و بلوچستان، در گفت‌وگو با ایرنا اظهار داشت: در این کتابخانه بیش از سه هزار جلد کتاب با موضوعات دفاع مقدس در بخش‌های ادبیات، هنر، فرهنگ، جغرافیا، مهندسی و غیره در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

او افزود: مرکز اسناد دفاع مقدس نیز اسناد باقی مانده از هشت سال دفاع مقدس، شهدا و ایثارگران را جمع آوری می کند.

وی بیان کرد: در این مرکز پرونده‌ها، دست‌نوشته، عکس، مصاحبه با خانواده شهدا و دیگر اسناد مربوط به آنان جمع آوری و حفظ می شود.

وی جمع آوری و حفظ اسناد و آثار ارزش‌های دفاع مقدس، چاپ کتاب با این موضوعات، تهیه یادمان شهدا و برپایی موزه دفاع مقدس را از جمله فعالیت‌های این بنیاد ذکر کرد.

مرزهای فرهنگی توسط هنرمندان تعیین می‌شود

امروز مرزها، مرزهای فرهنگی است، این مرزها توسط هنرمندان تعیین می‌شود و بر همه ماست که ارزش آنها را بدانیم و زحمات آنها را ارج نهیم.

به گزارش ایرنا، احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در مراسم تجلیل از هنرمندان برگزیده، تجلیل از هنرمندان و اهل فرهنگ را کاری شایسته دانست که باعث رونق و پویایی فرهنگ کشور می‌شود.

وی با اشاره به بزرگداشت‌هایی که برای بزرگان ادب و هنر کشور برپا می‌شود، افزود: هنرمندان امروز سرمایه گذشتگانی را در اختیار دارند که پدران فرهنگی و میراث ملی ما هستند.

به گفته مسجدجامعی، آنچه بین همه هنرمندان گذشته مشترک بوده این است که نسبت خود را با فرهنگ و گذشته خود تعریف کردند و ایران و ایرانی را ستودند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: در قطع از گذشته، آینده‌ای نخواهیم داشت و اگر در گذشته بمانیم و به آینده با دید روشنگری و تحول محوری ننگریم، ایرانی آباد نخواهیم داشت.

وی اظهار داشت: هنر ایران در همه دوره‌ها ترکیبی بوده و از همه ظرفیت‌های عالم استفاده کرده، اما همواره روح و شناسنامه ایرانی بر آن حاکم بوده است.

مراسم تجلیل از علی نصیریان، فرهاد فخرالدینی و محمد احصایی، سه هنرمند برجسته کشور در حوزه‌های تئاتر، موسیقی و خوشنویسی سوم مردادماه در تالار وحدت تهران برگزار شد.

محمدعلی کشاورز، اکبر رنجانپور، بهروز غریب‌پور، مجید جعفری، رضا خاکی، اصغر همت، اصغر بیچاره، علیرضا سمیع‌آذر، محمدحسین همافر و جمع کثیری از پیشکسوتان حوزه‌های مختلف فرهنگی و هنری در این مراسم حضور داشتند. لوح تقدیر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و هدیه معاونت هنری این وزارتخانه توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به این سه هنرمند اهدا شد.

گفتنی است، در این مراسم لوح تقدیری نیز از سوی هنرمندان موسیقی، تابلوی نقاشی با عنوان «شهید» از سوی هنرمندان تجسمی و تندیس جشنواره تئاتر فجر از سوی بهروز غریب‌پور و خسرو نشان به پاس قدردانی از زحمات و تلاش‌های احمد مسجدجامعی در حوزه فرهنگ و هنر به وی اهدا شد.

۷۹ عنوان کتاب در شورای فرهنگ عمومی منتشر شده است

گروه خبر کتاب هفته: ۷۹ عنوان کتاب تاکنون توسط شورای فرهنگ عمومی منتشر شده است.

محمدحسین ایمانی خوشخو، دبیر شورای فرهنگ عمومی وزارت شورای فرهنگ و ارشاد اسلامی در جمع خبرنگاران به ارائه گزارشی آماری از فعالیت‌های انجام شده و برنامه‌های آتی این شورا پرداخت و اظهار داشت: علاوه بر انتشار ۷۹ عنوان کتاب، شناخت نامه‌ای از مصوبات شورا با نام «شناخت نامه شورای فرهنگ عمومی کشور» نیز منتشر شده است.

وی برگزاری ۵۰ نشست علمی و مشورتی، انجام ۳۵ مورد پژوهش ملی و بنیادی، ارائه ۲۶۲ مقاله علمی در حوزه مسائل فرهنگ عمومی، حمایت از ۳۳ پایان نامه دانشجویی در موضوعات مرتبط با سیاست‌ها و برنامه‌های این شورا و انتشار ۷۹ عنوان کتاب را از جمله برنامه‌های انجام شده توسط شورا اعلام کرد.

ایمانی، تصویب اساسنامه بنیادهای علمی و فرهنگی را از جمله فعالیت‌های شورای فرهنگ عمومی عنوان کرد و گفت: تصویب اساسنامه بنیادهای علمی و فرهنگی از جمله وظایف شوراست که ابتدا این اساسنامه باید در دبیرخانه کارشناسی شده و به تصویب شورا برسد و با تصویب شورا بنیادهای مذکور شکل می گیرند.

وی بنیاد علمی-فرهنگی بوعلی سینا در همدان، بنیاد علمی، فرهنگی، تاریخی ربع رشیدی در آذربایجان شرقی و تبریز و بنیاد قلعه تاریخی فلک الافلاک در لرستان را از جمله این بنیادها عنوان کرد.

ایمانی، تدوین شاخص‌های فرهنگی کشور، تدوین سیاست‌های ناظر بر الگوهای دانش آموزی و دانشجویی، تدوین آیین نامه شورای هماهنگی و برنامه ریزی آموزشی و بازآموزی مدیران فرهنگی کشور، سامان‌دهی نظام تبلیغی کشور و تصویب نامگذاری روزها را از دیگر فعالیت‌های شورا ذکر کرد.

دبیر شورای فرهنگ عمومی در خاتمه در خصوص برنامه‌های آتی این شورا گفت: برنامه‌های آتی در قالب ۴ کمیسیون ویژه در حال بررسی است.

وی افزود: بحث فرهنگ مصرف با توجه به ضرورت اهمیت منابع اقتصادی محدود کشور و حفظ منابع برای آیندگان در کمیسیونی متشکل از دستگاههای اجرایی و صاحبنظران در حال بررسی است، همچنین نظم و امنیت اجتماعی، منافع ملی و ورزش نیز از دیگر مباحث مورد بحث در کمیسیون‌های مختلف است.

در منطقه ۱۴ تهران

کتابخانه تخصصی ادبیات فارسی افتتاح شد

گروه خبر کتاب هفته:

همزمان با برگزاری مراسم بزرگداشت سی و چهارمین سال درگذشت دانشمند و محقق فرهنگ و ادب ایران اسلامی؛ دکتر محمد معین، خانه این استاد در مرکز فرهنگی غدیر با حضور شخصیت‌های علمی و فرهنگی به عنوان کتابخانه به روی مشتاقان اهل فرهنگ و ادب فارسی گشوده شد.

حسین باقری، شهردار منطقه ۱۴ با اشاره به هزینه پنج میلیارد ریالی بابت تملک و بازسازی محل مرکز فرهنگی غدیر و خانه مرحوم دکتر محمد معین به عنوان کتابخانه تخصصی ادبیات فارسی گفت: ایران اسلامی ما دارای مفاخر ارزشمند زیادی است که رعایت شأن و منزلت آنان با اجرای برنامه‌هایی در جهت حفظ آثار به جا مانده اعم از ابنیه، دست‌نوشته و وسایل شخصی آنها از جمله اهداف مدیریت شهری شهرداری تهران است.

شهردار منطقه ۱۴ افزود: مرکز فرهنگی غدیر طی دو مرحله براساس اهداف تعریف شده فعالیت خود را آغاز نموده که مرحله اول آن در زمینه برگزاری کلاس‌های مرتبط با شعر و ادب و مرحله دوم آن به عنوان کتابخانه تخصصی همراه با به نمایش گذاردن آثار و لوازم شخصی استاد برجسته ادب فارسی می‌باشد.

وی گفت: در محدوده منطقه ۱۴ شهرداری تهران شخصیت‌های علمی، فرهنگی و سیاسی همچون شهید آیت الله محلاتی، آیت الله سعیدی، نواب صفوی، مرحوم حاج اسماعیل دولابی زندگی می‌نموده‌اند که در اولین گام جهت حفظ یاد و خاطره این بزرگواران و آشنایی نسل‌های کنونی و آینده، نسبت به تملک و بازسازی خانه مرحوم دکتر محمد معین و امیر جاهد اقدام گردیده است.

به گزارش روابط عمومی شهرداری منطقه ۱۴ مهندس حسن بیادی، عضو شورای اسلامی شهر تهران نیز در این مراسم طی سخنانی گفت: از دو سال پیش شورای اسلامی شهر تهران مطالباتش را با گرایش بر مسائل فرهنگی دنبال نموده است چرا که وقتی وظیفه نگهداری شهر به شهرداری واگذار شده و انسان‌ها به عنوان عناصر اصلی در آن به نوعی تمامی اموراتشان با مسائل فرهنگی پیوند و در آمیخته می‌گردد، می‌بایست رویکردی ویژه به این بخش مهم و فراموش شده را در سرلوحه کارها داشته باشیم.

گفتنی است، در این مراسم به خانواده مرحوم دکتر محمد معین و دیگر شخصیت‌های مطرح در زمینه علم و فرهنگ و ادب فارسی تندیس‌های یادبود مراسم اعطا گردید.

برپایی نمایشگاههای کتاب در شهرستان‌ها

در هفته گذشته نمایشگاههای کتاب با موضوعات متنوع در شهرستان‌ها برگزار شد.

در خوزستان نمایشگاه کتاب و عکس و پوستر دستاوردهای شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی برپا شد. هدف از برپایی این نمایشگاه که تا چهاردهم مرداد در کتابخانه عمومی شهید رجایی اهواز برپا شده بود فرا رسیدن سالگرد تأسیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی به فرمان امام(ره) عنوان شده بود.

در سنندج نیز به مناسبت هفته زن، نمایشگاه کتابی در مرکز آفرینش‌های حوزه هنری این شهر برپا شد. در این نمایشگاه که تا چهاردهم مرداد ادامه داشت سه هزار و ۶۵۰ عنوان کتاب در موضوعات مختلف به نمایش گذاشته شد. در بوشهر نیز نمایشگاه کتاب‌های تخصصی پزشکی در بیمارستان «سلمان فارسی» برپا شد. این نمایشگاه که تا ۱۵ مرداد ادامه داشت با همکاری انتشارات «روشن کتاب» برپا شده بود.

به مناسبت هفته زن در شاهرود هم نمایشگاه کتاب با عنوان «ریحانة الرسول» برپا شد. گفتنی است کتابخانه‌های عمومی شاهرود در هفته زن از زنانی که نامشان «فاطمه» یا «زهرا» است رایگان ثبت نام می‌کردند.

دهم مرداد در تبریز، نمایشگاه و فروشگاه زنجیره‌ای کتاب راه اندازی شد. مصطفی حاج کریم، مدیر بازرگانی کتاب شهر ایران در گفت وگو با ایرنا هدف از این اقدام را خارج کردن کتابفروشی‌های تبلیغات اسلامی از حالت تک بعدی اعلام کرده بود. به گزارش ایرنا قرار است تا پایان سال جاری ۷ نمایشگاه و فروشگاه زنجیره‌ای دیگر در استان آذربایجان شرقی راه اندازی شود.

در تهران نیز مرکز آموزش مدیران ایران خودرو اقدام به برگزاری نمایشگاه تخصصی کتاب در زمینه مدیریت کرده بود. در این نمایشگاه ششصد عنوان کتاب تخصصی به نمایش گذاشته شده بود.

در شیراز هم ششمین بازار تابستانی کتاب برپاست.

از ۲۸ مردادماه تا ۷ شهریورماه

دومین نمایشگاه بین‌المللی توانمندی‌های مساجد برگزار می‌شود

گروه خبر کتاب هفته: دومین نمایشگاه بین‌المللی توانمندی‌های مساجد به منظور انعکاس فعالیت‌های مؤثر و شایان تقدیر داخلی و خارجی نهادها و دستگاههای اجرایی پیرامون مساجد و نمازخانه‌ها از ۲۸ مردادماه تا ۷ شهریورماه برگزار می‌شود. این نمایشگاه دارای ۴ بخش محصولات فرهنگی و خدمات، بخش کودک، نوجوان و جوانان، بخش نرم‌افزاری و ۱۲ بخش فعالیت‌ها و عملکرد است و تمام آثار، دستاوردها، محصولات و گزارش عملکرد (مصور) پیرامون مساجد و نمازخانه‌ها در این نمایشگاه در معرض دید قرار می‌گیرد.

حداکثر زمان ثبت نام ۲۰ مردادماه است و علاقه‌مندان می‌توانند با شماره تلفن‌های ۸۸۴۲۷۳۸۱ و ۸۸۴۳۵۸۱۶ تماس گرفته و فرم درخواست را تکمیل نمایند.

گفتنی است، غرفه به صورت رایگان در اختیار دوستان قرار خواهد گرفت.

جانشین کیائیان در اتحادیه ناشران مشخص شد

گروه خبر کتاب هفته:

جانشین حسن کیائیان در اتحادیه ناشران و کتابفروشان انتخاب شد.

مرتضی احمدآخوندی، ناشر دارالکتب الاسلامیه در جلسه هیأت مدیره اتحادیه ناشران و کتابفروشان، ۱۱ مردادماه به عنوان خزانه‌داری اتحادیه، جانشین حسن کیائیان انتخاب شد.

گزارش

شادی شاپوری

هفتمین دوره کتاب سال ولایت

مراسم هفتمین دوره کتاب سال ولایت با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، جمعی از محققان و مدرسان حوزه و دانشگاه، ششم مردادماه در مشهد مقدس برگزار شد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم هفتمین دوره کتاب سال ولایت نگاه معنویت و اخلاق را نیاز بشر امروز، در همه عرصه‌ها خواند و گفت: در این زمینه هم مکتب اهل بیت است که می‌تواند زمینه این سلوک را فراهم کند.

احمد مسجدجامعی افزود: امروز جریان خرد و خردورزی جایگاه خود را در میان شیعیان پیدا کرده و با بحران‌های اخلاقی در جهان که امروز به بحران مدرنیسم تبدیل شده نگاه جدیدی به معنویت ایجاد شده است.

وی بر همگانی ساختن فرهنگ دینی تأکید کرد و گفت: برای همگانی ساختن فرهنگ دینی و جلوگیری از مکاتب اخلاقی غیر مبتنی بر وحی و دین، لازم است که به‌طور فراگیر به مخاطبان پرداخته شود و بررسی شود که چه میزان از آثار این حوزه با توجه به مخاطب عمومی نوشته شده است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به ظرفیت‌های فرهنگی، هنری در این زمینه اشاره و اظهار کرد: لازم است که جایگاه هنر در این مجموعه مجدداً تعریف شود تا بتوانیم به بازگفت حصایل ائمه در قالب‌های مناسب بپردازیم و این از ضروریات امروز ماست. بنابراین باید تلاش شود تا صورتی عالمانه همراه با معنا و به دور از شکل‌های غیر قابل قبول از دین و معارف شیعه عرضه کنیم.

مسجدجامعی کتاب سال ولایت را نهادی برخاسته از دل عالمان دین خواند که توانسته راه خود را طراحی کند و ادامه دهد و افزود: اگر از این زاویه بنگریم می‌توان گفت تجربه‌ای نو در فعالیت‌های فرهنگی اتفاق افتاده و مورد استقبال قرار گرفته است. امروز نهادهای دیگری به بحث و بررسی مسائل دینی در قالب برگزیدگان اقدام می‌کنند که تجربه موفق کتاب سال ولایت را می‌توان در مسیر آنها مشاهده کرد و از کتاب سال ولایت الگوبرداری می‌کنند.

وی ادامه داد: در بخش بین‌الملل کتاب سال در سال‌های اخیر با گستردگی وسیعی از تألیفات مواجهیم و کارهای جدیدی را مشاهده می‌کنیم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: امروز توجه به مطالعات شیعی در جهان نه نسبت به سال‌های بسیار دور بلکه نسبت به سال‌های آغازین فعالیت کتاب سال ولایت افزایش چشمگیری داشته است و اگر مطالعات مربوط به نفوذ شیعه در سال‌های نخست پیروزی انقلاب اسلامی با نگاه ژورنالیستی همراه بود امروز این مطالعات از عمق لازم برخوردار است.

مسجدجامعی با اشاره به اینکه ظرفیت کتاب سال ولایت در فضای اجتماعی و فضای عالمانه حوزه در مدت کوتاهی این نهاد را به درخت تنومندی تبدیل کرده است، اظهار امیدواری کرد که هر فصل گردهمایی محبان اهل بیت را شاهد باشیم.

همچنین در این مراسم آیت‌الله جعفر سبحانی و دکتر محمدحسین علی الصغیر سخنانی را ایراد کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی مهدوی راد، دبیر هفتمین دوره کتاب سال ولایت با ارائه گزارشی از این دوره گفت: در این دوره ۱۸۸ عنوان مقاله به دبیرخانه رسید که از میان آنها ۸۵ عنوان انتخاب شد و پس از بررسی نهایی ۸ عنوان کتاب برگزیده و ۱۴ عنوان کتاب تشویقی انتخاب شد.

در مراسم هفتمین دوره کتاب سال ولایت به پاس تلاش و خدمات وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بنیانگذاری طرح «کتاب سال ولایت» لوح سپاس و تقدیر به احمد مسجدجامعی اهدا شد.

متن لوح سپاس از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به این شرح است:

جناب آقای احمد مسجدجامعی

وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی

ارادت معنوی شما به اولیای عظیم‌الشأن و انگیزه متعالی و تلاش پیگیرتان در احیا و نشر معارف آسمانی مکتب جانبرور تشیع خود مایه بالندگی و ماندگاری اقدامات فرهنگی جنابعالی است.

همت بلند و عزم استوار حضرتعالی در بنیانگذاری طرح ارجمند «کتاب سال ولایت» و شور و شوق صادقانه و بی‌منت در تحکیم این بنای رفیع بر اصحاب فضیلت و ارادتمندان ساحت قدسی علوی پوشیده نیست و البته از آن درخت ریشه‌دار و پربار و برگ چنین ثمری انتظار می‌رود.

این لوح به نشانه ارج‌گذاری به دلبستگی و خدمات بی‌دریغ و پرافتخار جنابعالی در حمایت از برگزاری باشکوه هفت دوره کتاب سال ولایت تقدیم حضور می‌شود. توفیق روزافزون شما را از درگاه خداوند متعال مسألت می‌داریم.

جعفر سبحانی، سید جعفر شهیدی، سید جواد شهرستانی و سید جعفر سیدان

گفتنی است وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بعد از مراسم هفتمین دوره کتاب سال ولایت از گنجینه کتاب مشهد مقدس بازدید کرد.

در پایان این مراسم آثار برگزیده هفتمین دوره کتاب سال ولایت معرفی شد و جوایز آنها توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، آیت‌الله سیدجعفر سبحانی و آیت‌الله سید جعفر سیدان اهدا شد.

- امام جعفر الصادق زعیم مدرسه اهل البیت، تألیف دکتر محمد حسین علی‌الصغیر از عراق
- شرح و تفسیر دعای مکارم الاخلاق، تألیف خطیب عدیم النظیر مرحوم حجت‌الاسلام حاج شیخ محمدتقی فلسفی
- جهادالامام السجاد، تألیف حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمدرضا حسینی
- استخراج المرام من استقصاء الاعلام، تألیف حجت‌الاسلام والمسلمین حاج سید علی حسینی میلانی
- الصحیفه السجادیه الجامعه، تحقیق و تدوین آیت‌الله سید محمدباقر ابطحی
- موسوعة زیارات المعصومین، تحقیق و تدوین حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله رفیعی‌پور و جمعی از محققان
- ترجمه صحیفه سجادیه به انگلیسی، دکتر ویلیام چیتیک از آمریکا
- دانشنامه شعر عاشورایی تألیف مرضیه محمدزاده
- فهارس ریاض، تألیف حجت‌الاسلام محمدحسین مظفر
- حدیث برادری در سیره نبوی، تألیف حجت‌الاسلام محمدرضا هدایت‌پناه
- راه محمد، تألیف مرحوم آیت‌الله حاج سید رضا صدر
- غیبت الامام المهدی عندالامام الصادق(ع)، تألیف السید سام هاشم العبیدی
- لیلةالمبیت، تألیف غلامرضا صادقی فرد
- حکم الارجل فی الوضوء، تألیف حجت‌الاسلام محمد گوزل الامدی
- جمال منتظر (ترجمه منتخب الاثر به اردو) حجت‌الاسلام مولانا نثار احمد زین‌پوری
- ترجمه صحیفه کامله سجادیه به فرانسه، فریده مهدوی دامغانی
- همگان، حسین(ع)، ترجمه محمدباقر ذوالقدر
- سیره و سیمای امام حسین(ع)، ترجمه جویا جهانبخش
- ترجمه صحیفه سجادیه به ترکی، حجت‌الاسلام مرتضی ترابی
- ترجمه صحیفه سجادیه به فارسی، عبدالمحمد آیتی
- مؤسسه تحقیقاتی امام صادق(ع) به خاطر احیای نشر کتاب الدرالثمین، تألیف آیت‌الله علی مدرس خیابانی

در این دوره از مؤسسه فرهنگی مرکز نشر معارف اسلامی در جهان، به مدیریت آیت‌الله حاج سید مجتبی موسوی لاری به خاطر ترویج فرهنگ اهل بیت در جهان و از انتشارات المکتبة الحیدریه به پاس تولید و نشر بیش از هزار عنوان کتاب در طول یک قرن درباره فرهنگ شیعه و اهل بیت(ع) نیز قدردانی شد.

همچنین به دکتر محبوبه مباشری، گوهر خواجه گودری، طاهره اختری، دکتر مهین پناهی و مینا احمدیان به خاطر مقالات کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) جوایزی اهدا شد.

گزارش

کنگره میراث علمی و معنوی فاطمه(س)

همزمان با میلاد حضرت زهرا(س)، گردهمایی میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) با حضور استادان حوزه و دانشگاه و با پیام حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی در تالار ابن هیثم مرکز تربیت معلم شهید بهشتی مشهد مقدس برگزار شد.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محمدهادی عبدخدایی، دبیر علمی کنگره در ابتدای این مراسم گفت: مکتب اسلام، مکتب علم و معنویت است و علاوه بر بعد معنوی عالی‌ترین مکتب علمی در جهان است.

عبدخدایی با اشاره به اینکه تاکنون کمتر به بعد علمی و معنوی ائمه پرداخته شده، هدف کنگره را پرداختن به بعد علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) خواند و افزود: ملت ما بیشترین احساس خود را نسبت به ولایت بروز می‌دهد اما از نظر علمی راه طولانی نیاز است. فاطمه(س) در تمام عالم به صورت یک فاضله می‌درخشد و جامعه نیاز دارد که نسبت به او بیشتر آگاهی پیدا کند. بنابراین علما و محققان باید به جامعه جهت بدهند و به بعد علمی و معنوی فاطمه بپردازند چون اگر جامعه توسط محققان تغذیه نشود، به سمت خرافات، افراق و افسانه گرایش پیدا می‌کند.

دبیر کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه (س)، حضرت زهرا را الگوی رشادت، ساده‌زیستی، ایثار، علم و تقوا و الگوی جهان اسلام خواند.

آیت‌الله مکارم شیرازی هم در این گردهمایی اظهار امیدواری کرد که کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) برای جهان اسلام و مکتب اهل بیت آثار بپاری داشته باشد و برگزاری کتاب سال را نیز ابتکار خوشایندی خواند.

وی خطبه حضرت زهرا(س) را خطبه‌ای علمی و سیاسی خواند و با اشاره به نظم حاکم بر آن گفت: خطبه حضرت زهرا را به هشت بخش توحید و صفات خداوند، مقام والای پیامبر و خدمات ایشان، عبارات و جملات درباره قرآن، بیست عنوان از اصول و فروع و فلسفه‌های آنها، معرفی خود از موضع دخت پیامبر، توفان سهمگین پس از رحلت پیامبر در جامعه سیاسی، داستان غم‌انگیز فدک و استمداد از جماعت بویژه انصار تقسیم می‌کند که در کلیت آن یک نظم منطقی و طبیعی مشاهده می‌شود.

وی با اشاره به شجاعت، فصاحت و بلاغت در این خطبه، فدک را نمودار از ولایت و مقام خلافت خواند و افزود: ولایت دارای دو جنبه به سوی مردم و به سوی امام است که حضرت زهرا(س) به هر دو جنبه اشاره کرده است.

معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم گفت: فراگیری هنر در خدمت ترویج معارف اهل بیت می‌تواند تأثیر عمیق و گسترده‌ای بر اقشار مختلف داشته باشد و همین ویژگی است که هنر متعالی را در جایگاه بالاتری نسبت به هنرهای پایین‌تر در سایر نقاط ایجاد می‌کند.

محمدعلی شعاعی با اشاره به کنگره میراث علمی و فرهنگی حضرت فاطمه (س) افزود: این کنگره می‌تواند نقطه آغازی برای شناخت بیشتر اهل بیت(ع) باشد و امیدواریم شناخت بیشتری نسبت به حوزه علمی و احساسی ائمه که نیاز جامعه فرهنگی، هنری است، داشته باشیم.

شعاعی با تأکید بر ارائه معانی والا از طریق هنر گفت: ویژگی هنر این است که می‌تواند معانی را فراگیر کند و امیدواریم فرهنگ و هنر در تمام ادوار بتواند احساسات دینی را هدایت کند.

وی افزود: مسؤولان برگزاری کنگره تلاش دارند با استفاده از دانش اساتید و مباحث علمی بتوانند شناخت بیشتر و جامع‌تری از معارف متعالی اهل بیت را به دست اندرکاران حوزه فرهنگ و هنر معرفی کنند تا با ظهور آن توسط هنرمندان در قالب‌های مختلف، هنر متعالی عرضه گردد.

آیت الله سیدجعفر سیدان هم در این کنگره طی سخنانی حقلت نوری حضرت فاطمه(س) را یک جنبه از شخصیت ایشان بیان کرد و گفت: براساس یک تحقیق حدود ۳۰۰ آیه در قرآن کریم به حضرت فاطمه(س) اشاره دارد.

آیت الله سیدان با تأکید بر جنبه خطبه حضرت زهرا(س) افزود: در قسمتی از خطبه حضرت زهرا(س) مسائل اعتقادی را در برابر مسائل انحرافی بیان کرده است.

پس از آیت الله سیدان، آیت الله علم الهدی دکتر محمدعلی انصاری سخن گفتند.

آیت الله جعفر سبحانی هم در پایان کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) طی سخنانی گفت: امروز زنان جهان به دنبال الگو هستند و شاید بتوان افرادی را با در نظر گرفتن یک بعد به عنوان الگو معرفی کرد اما اسوه‌ای در تمام ابعاد غیر از حضرت زهرا(س) کسی نیست.

سبحانی با اشاره به جامعیت حضرت فاطمه(س) ایشان را موسوعه‌ای از علم و اخلاق خواند و گفت: حضرت فاطمه(س) نخستین فردی است که تشیع را تثبیت کرد.

در کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) چند مقاله برگزیده نیز ارائه شد. مقالات فدک و مسأله «انامعاشر الانبیا لانورث» از حجت‌الاسلام والمسلمین علی حسینی میلانی، جلوه‌های زیبایی شناختی در خطبه حضرت فاطمه(س) از دکتر محسن عابدی و دکتر طاهره اختری و اسناد و مصادر خطبه‌های حضرت زهرا(س) از حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد محمودی مقالاتی بود که در این کنگره ارائه شد. خطبه حضرت فاطمه(س) و نهج البلاغه دو فیض از یک منبع نوشته دکتر محمدجواد جلالی، خطبه لمعه، سند و جایگاه آن نزد شیعیان و نقد حدیث در گفتار حضرت زهرا(س) مقالات دیگری است که در این کنگره ارائه شد.

گزارش

گلی مقیسه

دانش روزنامه نگاری در مرکز مطالعات و توسعه رسانه‌ها

دانشی که خبرنگاران فرا می گیرند از کجاست و تا چه حد می توان خبرنگاری را درون کتاب‌ها یافت. همین اول بگویم کم است. کتاب‌هایی که درباره این رشته نگاشته شده، بسیار اندک هستند. در گزارشی که به مناسبت روز جهانی ارتباطات در کتاب هفته به چاپ رسید درباره آن، صاحبنظران این فن اظهارنظر کرده‌اند.

مراکزی که آموزش خبرنگاری در آنها به عنوان یک رشته وجود دارد زیاد نیستند؛ دانشکده ارتباطات علامه طباطبایی(ره)، دانشکده صدا و سیما و مرکز مطالعات و توسعه رسانه‌ها.

مرکز مطالعات وتوسعه رسانه‌ها جایی است که کمتر درباره آن صحبت شده، اما اگر سراغ خبرنگاران جوان برویم، خیلی از آنها، دانش آموخته این مرکز هستند. پس اجازه بدهید، بیشتر با آن آشنا شویم.

از سال ۱۳۶۸ که معاونت مطبوعاتی بازگشایی شد، قرار بر این گذاشته شد تا مرکزی برای آموزش روزنامه‌نگاری یکی از زیرگروههای این معاونت باشد. این مرکز با نام مرکز گسترش آموزش رسانه‌ها در سال ۷۵ در مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها ادغام شد تا پایگاه قوی‌تری برای این امر دایر شود.

«مرکز مطالعات» علاوه بر برگزاری کلاس‌های آموزش روزنامه‌نگاری با حضور اساتید برتر این فن، دارای یک کتابخانه تخصصی و یک انتشارات است.

درباره کتابخانه مرکز مطالعات و توسعه رسانه‌ها قبلاً به تفصیل صحبت شده است؛ یک کتابخانه تخصصی روزنامه‌نگاری که استفاده از آن برای عموم آزاد است.

اما آنچه در این گزارش خواهیم گفت، فعالیت‌های انتشارات مرکز است.

انتشارات مرکز به همراه انتشارات سروش تنها ناشرانی هستند که کتاب‌های رشته روزنامه‌نگاری را چاپ و نشر می کنند.

حدود ۷۰ عنوان کتاب به چاپ رسیده با محتوای روزنامه‌نگاری و ارتباطات تمام سرمایه این مرکز است. اعظم کیهان، در این باره توضیح می‌دهد: مرکز از سال ۷۰ به انتشار کتاب پرداخته است. البته تعدادی از کتاب‌ها هم توسط مرکز گسترش چاپ شده که پس از ادغام این دو مرکز به کارنامه مرکز مطالعات افزوده شده است.

بعد از سال ۷۷ با تغییر مدیریت، در فعالیت‌های انتشارات نیز تجدید نظر شد.

این تغییرات چه بوده است؟

کتاب‌ها را دسته‌بندی کردیم. خیلی از کتاب‌های ترجمه‌ای سخت‌خوان بودند که کنار گذاشتیم و دیگر تجدید چاپ نکردیم اما برخی از کتاب‌ها را دوباره به دست ویراستار سپردیم تا برای چاپ مجدد آماده شوند و برای چاپ آنها قرار بود از انتشارات سروش کمک بگیریم که باز هم به دلیل تغییر مدیریت این اتفاق نیفتاد. در مجموع بیشترین کتاب‌های چاپ‌شده مرکز در دوره ریاست دکتر انتظاری بود و شاید علت آن هم گسترش مرکز بود. در این دوره کتاب‌ها بیشتر ترجمه بودند.

چرا؟

چون در حوزه ارتباطات مترجم بسیار بسیار کم است.

دیگر تغییرات؟

«مرکز مطالعات» علاوه بر برگزاری کلاس‌های آموزش روزنامه نگاری با حضور اساتید برتر این فن دارای یک کتابخانه تخصصی و یک انتشارات است

تغییر عمده دیگر مربوط به قطع کتاب‌ها بود. در حال حاضر قطع کتاب‌ها، به صورت رقعی است و علت آن کم بودن تعداد صفحات کتاب‌ها که در قطع‌های دیگر، شکل زیبایی پیدا نمی کرد. سعی کردیم در طراحی جلد کتاب‌ها ظرافت بیشتری به کار ببریم. همین طور فهرست منابع کتاب را به کتاب‌ها افزودیم. کتاب‌هایی که زمان مصرف آنها گذشته بود را کنار گذاشتیم تا منابع جدیدی را جایگزین کنیم؛ کتاب‌هایی چون گذر از نوگرایی دکتر مولانا.

فکر نمی کنیم کتابی جایگزین این کتاب شده باشد، چون هنوز هم این کتاب جزو منابع کارشناسی ارشد ارتباطات است!

بله. اما این بر گردن انتشارات نیست باید از اساتید پرسید که این جای خالی برای چیست.

البته کتاب‌هایی مثل «تکنولوژی‌های جدید ارتباطی» با اینکه می‌دانیم کتاب به روزی نیست اما باز هم تجدید چاپ می‌شود چراکه منبع دیگری نداریم جایگزین آن کنیم.

شیوه انتخاب کتاب برای چاپ توسط انتشارات مرکز چیست؟

مرکز هیأتی از متخصصان دارد که در صورت مراجعه افراد یا حتی انتخاب کتاب توسط خود مرکز با تأیید این هیأت کتاب برای چاپ آماده می‌شود.

در صحبت‌هایتان اشاره کردید که قرار بود با انتشارات سروش در چاپ کتاب همکاری کنید که نشد، آیا این امر را در مورد ناشران دیگر امتحان کرده‌اید؟

کتاب‌های ما، بیشتر تئوری و نظریه است. بنابراین مخاطب خاص دارد. کتاب‌هایی که اغلب ترجمه آنها سخت‌خوان است، ناشران خصوصی از همکاری در

این مورد سر باز می‌زنند. تصور ما در مورد سروش هم این بود که اگر دو ناشر با هم همکاری کنند، شاید بتوان مخاطب بیشتری جذب کرد.

پس با هیچ ناشری همکاری نکرده‌اید؟

فقط یک بار. آن هم چاپ دو کتاب «سرگذشت مطبوعات ایران» نوشته فرید قاسمی و «شهریور ۲۰ و مطبوعات ایران» تألیف کوهن که با همکاری سازمان چاپ و انتشارات صورت گرفت.

شمارگان کتاب‌ها به چه صورت تعیین می‌شود؟ به شمارگان کتاب‌های مرکز که نگاه می‌کنم، اغلب ۱۰۰۰ نسخه است؟

بله. شمارگان پایه ۱۰۰۰ نسخه است مگر در موارد خاص که کتاب مخاطب دارد و ما مطمئن هستیم. مانند کتاب «خبر» دکتر یونس شکرخواه که به چاپ هشتم با شمارگان ۳۰۰۰ تایی رسیده است. یا کتاب‌های دکتر معتمدنژاد که پایه اصلی روزنامه‌نگاری است.

آیا کتاب‌ها درخواست بین‌المللی هم دارند؟

بله. کتاب‌هایی که جنبه تاریخی دارند از طرف اساتید یا دانشجویان دانشگاههای بین‌المللی درخواست می‌شود.

با توجه به اینکه مرکز مطالعات و توسعه رسانه‌ها یک مرکز آموزشی است، چرا کتاب‌هایی در این زمینه منتشر نمی‌کنید؟

برای بخش آموزشی مرکز ما از جزوه استفاده می‌کنیم هم کم‌هزینه‌تر هستند و هم اینکه می‌توان تغییرات را بسادگی در آنها اعمال کرد. در ضمن پروسه چاپ کتاب، پروسه پرهزینه‌ای است؛ مؤلف متخصص می‌خواهد، ویراستار می‌خواهد و کلی چیزهای دیگر که از همه مهم‌تر زمان صرف شده برای تألیف یا ترجمه یک کتاب است و آنچه در پایان می‌ماند درآمد ناچیزی است که نمی‌توان به آن اکتفا کرد.

فروشگاه کتاب‌های مرکز مطالعات و توسعه رسانه‌ها

در ورودی ساختمان مرکز در خیابان پاکستان واقع شده است، فروشگاهی برای عرضه محصولات مرکز وجود دارد که تا ساعت سه و نیم بعدازظهر باز است.

خانم کیهان درباره نحوه عرضه و توزیع کتاب‌ها توضیح می‌دهد: علاوه بر فروشگاه خود مرکز، شرکت پخش و توزیع دستان هم در این امر با ما همکاری می‌کند. در ضمن انتشارات دانشکده علوم اجتماعی علامه(ره) هم کتاب‌های مرکز را عرضه می‌کند. البته لیست کامل کتاب‌های مرکز بر روی سایت مرکز به آدرس www.resaneh.org وجود دارد.

فروشی هم از طریق سایت دارید؟

خیلی کم. چرا که کارت اعتباری در ایران رایج نیست بنابراین این شیوه فروش پردردسر است. اما از جهت اطلاع‌رسانی مفید است.

چرا کتاب‌هایتان را به کتابفروشی انقلاب نمی‌دهید؟

سعی کردیم که با یکی از کتابفروشی‌های روبه‌روی دانشگاه تهران ارتباط بگیریم اما به دلیل هزینه بالا از این کار منصرف شدیم.

فروش کتاب‌ها چطور است؟

الان که تابستان است، خیلی کم. شاید هفته‌ای دو- سه جلد. اما در فصول دیگر بد نیست.

درباره کتاب‌های پرفروشتان بگویید؟

کتاب‌های «خبر» نوشته دکتر یونس شکرخواه با چاپ هشتم و «روش‌های مصاحبه خبری» نوشته دکتر محسنیان راد با چاپ ششم جزو پرفروش‌ترین هایمان هستند.

کتاب‌هایی که در سال ۸۴ خواهیم دید

«حقوق حرفه روزنامه‌نگاری» تألیف دکتر معتمدنژاد، «روزنامه‌نگاری تخصصی» نوشته قندی، «مقدمات روزنامه‌نگاری» اثر بیلی کولج و روزنتال با ترجمه داوود صمیمی، «مصاحبه» ترجمه سید محمد فکورپور، «تلگرافخانه‌ها» تدوین مسعود کوهستانی‌نژاد، «سومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات (اسفند ۸۳)»، «مطبوعات در دوره اصلاحات» مجموعه مقالات شعبانعلی بهرام‌پور، «جشنواره‌های نهم، دهم و یازدهم مطبوعات» گزارش نمایشگاههای بین‌المللی کتاب تهران.

آمار کتاب‌های منتشرشده از سال ۷۷

کتاب‌های مرکز مطالعات و توسعه رسانه‌ها تا سال ۷۷ تجدید چاپی نداشته است. بر اساس آماری که از این مرکز دریافت کرده‌ایم به طور متوسط هر سال هشت عنوان کتاب توسط مرکز به بازار کتاب عرضه شده است. اما بیشترین عناوین چاپ‌شده مربوط به نیمه اول سال ۸۴ با ۱۰ عنوان کتاب است و بیشتر شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و مربوط به کتاب‌های «خبر»، «وقایع نامه مطبوعات سال ۸۱»، «روابط عمومی الکترونیک»، «پیمایش در افکارسنجی» و «نگاه ایرانی به مطبوعات عربی» است.

رسانه

جهان کتاب

شماره ۱۹۶ جهان کتاب با آثاری از صفدر تقی زاده، رحیم مسلمانیان قبادیانی، بهار رهادوست، کامیار عابدی، محمد رسول دریاگشت، زری نعیمی، فرخ امیرفریار، کاوه بیات، مصطفی ذاکری و... منتشر شد.

پرونده‌های صالح، همچون کاشفان فردن شوکران، چند کتاب از تاجیکستان، گشتی در یک جامعه اصل مطالعه، نگاهی نو به رابطه فرهنگ و تکنولوژی، زندگی با اشتباهات لیلی، بدرود با استادی کریم، فرهنگ عربی جدید با نظم الفبایی کامل، نویسنده‌ای اهل اودسا و... از جمله مطالبی است که در این شماره می‌خوانید.

معرفی کوتاه کتاب‌های عبور از استبداد مرکزی، تاریخ محکوم می‌کند، مظفر بقایی به روایت اسناد ساواک، من مرگ را سرودم کرم، سیری در تاریخ ارتش ایران، دگرگونی اجتماعی و فیلم‌های سینمایی در ایران، موسیقی و تئاتر در هرات و تازه‌های بازار کتاب را نیز می‌توانید در این شماره جهان کتاب بخوانید.

شوکران

هجدهمین و نوزدهمین شماره دوماهنامه ادبی شوکران ویژه مردادماه منتشر شد.

این شماره که از اسفندماه ۸۳ تا خرداد ۸۴ را در بر می‌گیرد شامل بخش‌های شعر ایران، شعر جهان، یادبود، گفت‌وگو، نقد و بررسی، نقد و معرفی کتاب، داستان خارجی و نمایشنامه است.

اشعاری از فریدون مشیری، عمران صلاحی، سیدعلی صالحی و علیرضا بهرامی را در بخش شعر ایران، یادی از کریم امامی، سقوط پادگان دیگری در سرحدات فرهنگ پارسی را در بخش یادبود، روشنفکری از دست دوم و تئاتر، راهی برای تقسیم مفاهیم انسانی را در بخش گفت‌وگو، سنت تاریخ‌نگاری و بیهقی، غرب و شرق، رویارویی ارزش‌های مدرن و سنتی، درباره زمان مرحوم ماتیا پاسکال و نگاهی به جوایز ادبی در آلمان را در بخش نقد و بررسی، زخم عقل و نوشتن با دوربین را در بخش نقد و معرفی کتاب، اندیشه‌های خانم فازائو، برادر عابربانک و خودم را می‌کشم را در بخش داستان خارجی و کاکائوی یکشنبه را در بخش نمایشنامه، در این شماره شوکران بخوانید.

نگاه نو

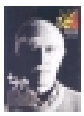

شصت و ششمین شماره نگاه نو ویژه مرداد ۱۳۸۴ منتشر شد. در این شماره که بخش ویژه‌ای را به بزرگداشت شادروان کریم امامی اختصاص داده است، مطالبی از محمدرضا نیکفر، فریبرز رئیس دانا، محمد رحیم احوت، عبدالحسین آذرنگ، علی محمد حق‌شناس، رامین جهانبگلو، جلیل دوستخواه، دکتر روشن وزیری، محمدعلی سپانلو و... به چاپ رسیده است.

آسیب شناسی رویکردهای توسعه در ایران، کتابندگی استاد کریم امامی، انسانی همیشه در راه، همیشه نو، هستی شناسی امید، در ستایش عقل فرهنگی، بی برستان، تازه‌های کتاب، کار پاکان را قیاس از خود مگیر، خبرسازان و... از جمله مطالب این شماره نگاه نو است.

شصت و هفتمین شماره نگاه نو، پانزدهم آذرماه منتشر می‌شود.

سجاد صاحبان‌زند

گفت‌وگو با دکتر سید محمد صحفی

مطبوعات ایران

دکتر سید محمد صحفی متولد سال ۱۳۳۶ است. او در ابتدا لیسانس گرافیکش را از دانشگاه هنر اخذ کرد و سپس کارشناسی ارشد مدیریت فرهنگی را در دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه آزاد اسلامی گذراند.چرا که به گمانش برخی از واحدهای دوره کارشناسی ارشد دانشگاه علامه کامل نبودو دکترایش را در رشته مدیریت استراتژیک اخذ کرد.به گمان صحفی مدیریت در رشته‌های مختلف،به دانشی چندوجهی احتیاج دارد که از کنار هم قرار دادن اطلاعاتی که از عوامل مختلف به دست آمده به‌دست می‌آید. صحفی در رشته‌های مختلفی شامل تجزیه و تحلیل آثار هنری، روانکاوی و هنر، مدیریت فرهنگی و هنری در دانشگاه‌ها تدریس کرده است و اخیراً هم به دلیل فعالیت‌هایش به عنوان معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، رشته‌های روزنامه‌نگاری و بخصوص مسائل حقوقی مربوط به این رشته را تدریس می‌کند.تجربه اولین کتاب صحفی به بیست و پنج سال پیش برمی گردد. این کتاب که داستانی در مورد کودکان آواره از جنگ است و بچه‌های خوزستان، «آفرین» نام دارد.ژنو پلیتیک فرهنگی و امنیت ملی دیگر کتاب سید محمد صحفی است که به واقع پایان‌نامه دوره دکترای اوست.این گفت و گو به مناسبت انتشار آخرین کتاب این پژوهشگر، مدیریت مطبوعات، جستاری در راهبردها و راهبردها و چالش‌های مطبوعات ایران،با او انجام شده است.

چطور شد به فکر تألیف این کتاب افتادید؟می خواستید تجربه‌تان را در اختیار دیگران بگذارید یا می‌خواستید کارنامه‌ای از دوران مدیریت‌تان ارایه کنید؟

موضعی که مسؤولیت این بخش رادرو‌زارت ارشاد به عهده گرفتم، اطلاعات، اسناد و مدارکی که پیش از آن در این معاونت مورد توجه بوده، در اختیار من قرار نگرفت و از مطالعات وفعالیت‌هایی که در گذشته انجام شده و برای یک مدیر می‌توانست چیزهای زیادی داشته باشد، چیزی در دسترس نبود.چنین خلئی بشدت به چشم می‌آمد.به همین دلیل مناسب دیدم دوران مسؤولیت خودم را که فکر نمی کردم سه سال طول بکشد، مستندسازی کنم، می‌خواستم به این وسیله تجربه‌ام را با دیگران در میان بگذارم...

طبق آماری که خودتان‌ارائه داده‌اید، میانگین دوران فعالیت معاونت مطبوعاتی یک و نیم سال است...

بله.خودم را برای همان زمان آماده کرده بودم...جرقه این کار تحقیقاتی مربوط به همان دورانی بود که من به عنوان یک مدیر کارم را شروع کردم.در این دوره من باید به منبع های اطلاعات،اسناد و مدارکی که مورد نیازم بود، متصل می‌شدم. نمی‌توانم بگویم از صفر شروع کردم. مدیران قبلی قطعاً کار و تلاش بسیاری انجام داده‌اند ولی چیزی که مستند شده و در دسترس باشد و قابل ارایه توسط کادر اینجا باشد، تقریباً وجود نداشت. ممکن است کارهایی انجام شده باشد.اما این مستندات یا از بین رفته بودند و یا در بایگانی‌ها وجود نداشتند. در آن زمان به دلیل فقدان یک نظام که این مستندات را گردآوری و نظم بخشی کند یک پژوهشگر و یا یک مدیر و یا یک صاحبنظر مسائل مطبوعاتی براحتی نمی توانست به اطلاعات دلخواهش دسترسی پیدا کند. اولین دلیل، جمع آوری این مستندات و ارایه آنها در شکلی نظام‌مند بود تا این تجارب بتواند به دیگران انتقال پیدا کند.

بخشی دیگر که به عنوان گزارش کار یک دوره است، کمتر مدنظرم بود. من خیلی به گزارش‌هایی که در اداره‌ها تهیه می‌شوند و برخی مواقع پر حجم و پرطمطراق هستند، اعتقاد ندارم. فکر می کنم آنچه مهم است نتیجه‌ای است که از کار مدیران حاصل می‌شود. این نتایج باید نزد نخبگان و فرهیختگان ما شناخته و حفظ شود.ادعای اینکه چه میزان مجوز به مطبوعات داده شده، چقدر کاغذ توزیع شده، چه مقدار کارت هویت برای روزنامه‌نگاران صادر شده و... تا به واقعیت‌های اجتماعی تبدیل نشود، به نظر من ارزش چندانی ندارد. در دوران کارم گزارش‌های حجیمی دیده ام که توسط تکنوکرات‌ها ساخته می‌شود. اغلب این گزارش‌ها تو خالی هستند و اگر آنها را بچلانی، هیچ حرف حسابی از آن پیدا نمی‌شود.به همین دلیل من چندان اعتقادی به گزارش دادن نداشتم و معتقد بودم که این فعالیت‌ها باید در عمل سنجیده و محک بخورد.اما به هر حال حاصل فعالیت‌ها وقتی به طور خلاصه بیان شود، ممکن است شکل گزارشی نیز به خود بگیرد.

از کی متوجه شدید که می‌توان این اطلاعات را در قالب کتاب منتشر کرد؟

من گروهی را مأمور این کار کرده بودم تا این گروه فعالیت‌ها و تصمیم‌هایی گرفته شده، جلسات برگزار شده و موارد تصویبی را به طور مرتب و مستمر ثبت، ضبط و طبقه بندی کنند تا در موقع تدوین بتوانیم براحتی آنها مراجعه کنیم.این گروه کار را برای من خیلی راحت کرد تا در مدت کوتاهی بتوانم با بازنگری به این اسناد و با ویراستاری و حذف زوائد، راحت‌تر به جمع بندی برسم.البته اگر فرصت بیشتر بود قطعاً کار علمی‌تر می‌شد و با استفاده از متدی پژوهشی که در نظر داشتم، به مسائلی که در حد یک اشاره به آنها پرداخته شده، اسناد و مدارکی پیوست می‌شد و از این راه،این مقوله‌ها شرح و بسط بیشتری می‌یافت.اما در کتاب حاضر مجبور شده‌ایم که از کنار برخی از مسائل به اشاره بگذریم، فقط برای آن که یادمان نرود که این هم جزئی از کارها، تصمیم‌ها و اقدامات ما بوده است، به آنها تنها اشاره‌ای داشته باشیم.ممکن است همان بارِاکراف کوچک حاصل ده‌ها جلسه کارشناسی و بحث‌ها و ملاقات‌های فراوان بوده باشد.

بنابراین چون فرصت نبود به همین اندازه بسنده کردیم.به قول آن ضرب المثل معروف که آب دریا را اگر نتوان کشید /پس به قدر تشنگی باید چشید.با توجه به بضاعت موجود و وقت کم در این اندازه توانستیم اسناد، اطلاعات و مدارک را طبقه بندی و جمع آوری کنیم.

تیم شما کارش را از کی شروع کرد.

کار جمع آوری، دسته بندی و طبقه بندی اسناد و اطلاعات کاری مستمر بود اما گروهی که موظف شدند که این اسناد را برای کتاب آماده کنند کار خود را عملاً بعد از عید شروع کردند و من برای آماده کردن پیش نویس‌ها و نهایی کردن مدارکی که در اختیارم قرار گرفته بود،تنها یک ماه وقت داشتم.

فراموش نکنیم که‌در حوزه فرهنگ و بخصوص مطبوعات، برنامه‌ها نمی‌تواند کوتاه مدت باشد

به شیوه‌ای اشاره کردید که می‌خواستید در ابتدا با توجه به آن عمل کنید.می کمی در مورد آن توضیح دهید؟

کاری که من در نظر داشتم، نوعی کار آموزشی در رشته خودم و این جایگاه بود.من مدیریت استراتژیک خوانده بودم. در نتیجه در صدد بودم نوعی برنامه ریزی استراتژیک را در این فرصت به انجام برسانم.از طرفی می‌خواستم که این برنامه‌ریزی توأم با عمل باشد و نتایج آن نیز مورد ارزیابی قرار بگیرد.من در دوره فعالیتم سه مرحله را دنبال می کردم؛ برنامه، اجرا و ارزیابی.

در مرحله اول به این نتیجه می رسیم که برنامه‌ریزی خود به شناخت محیط درونی و محیط بیرونی نیاز دارد.یعنی برای داشتن برنامه‌ای منسجم، چه چیزهایی باید مورد مطالعه قرار گیرد و این اطلاعات باید چگونه کنار هم گذاشته شود تا از دل آن، بیانیه مأموریت استخراج شود. آنگاه از دل این بیانه مأموریت، برنامه اجرایی تنظیم می‌شود.این برنامه اجرایی نیز باید با سیاست‌های کلان کشور همخوانی داشته باشد.در نتیجه ارزیابی کارها و نتایجی که از اجرای آن برنامه ها در جامعه به دست آمده،آخرین مرحله کار است.

اگر می‌خواستم با متدهای علمی سراغ این قضیه بروم، باید وقت بیشتری برای کار می‌داشتم تا کار را بتوانم به صورتی دقیق‌تر و با استانداردهای جهانی عرضه کنم.

به نظرم در حال حاضر هم کتاب، اطلاعات جامعی در اختیار ما می‌گذارد اما کتاب تقریبا با پایان دوره ریاست جمهوری همراه بود. آیا این موضوع اتفاقی است؟

فکر می کنم کاملاً اتفاقی بود.وقتی دوره‌ای در حال تمام شدن است، باید کارها جمع و جور می‌شد.من از ابتدا در فکر این پروژه بودم تا اسناد و اطلاعات را جمع‌آوری و طبقه‌بندی کنم.آوردن این اطلاعات در کنار هم، من را به نوعی جمع بندی می‌رساند. این اطلاعات و تجربه ها که در این دوره به دست آمده بود و بایست در ظرفی مکتوب قرار گیرد و در پایان دوره آماده شود.البته رساندن کتاب در این فرصت کوتاه قطعاً فشار بیشتری به تیم اجرایی وارد می‌کرد. که در این فرصت کم کار را به سرانجام برساند.اما به نظرم کاری به این شکل، ارزش این سخنی را داشت.می خواستیم این یادگاری از ما بماند.

چه مخاطبی را برای کتاب تان در نظر داشتید؟

مخاطب این کتاب جمع وسیعی از کسانی هستند که دغدغه کار ارتباطی دارند. علاقه‌مندان به کار مدیریتی در عرصه فرهنگ و هنر نیز از دیگر مخاطبان کتاب هستند.البته مخاطب‌های وسیع‌تری مثل جامعه روزنامه‌نگاری، جامعه دانشگاهی و پژوهشگران رانیز می‌توان از مخاطب‌های این کتاب به حساب آورد.ولی از آنجایی که خدمات این دوره، طیف‌های وسیعی را در بر می‌گیرد و خیلی‌ها از اقشار دانشگاهی گرفته تا کسانی که دغدغه فرهنگی دارند و درگیر موضوع هستند، می‌توانند از کتاب استفاده کنند. در ضمن یک سری از مباحث حقوقی و فعالیت‌هایی که در زمینه تأسیس شورای مطبوعات، اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری، برای تدوین سند ملی توسعه مطبوعات و... انجام شده می‌تواند تجربه مدیریتی هم داشته باشد و از این راه مخاطب وسیع‌تری را به کتاب جذب کند.

به نظرم کتاب دارای دو دیدگاه تقریباً متفاوت با هم است در جاهایی به مسائل بسیار بنیادی اشاره شده که در سطح بالایی از مدیریت است و در جایی دیگر به مسائل بسیار جزیی و گاه کم اهمیت اشاره شده.آیا این مسأله عمدی است؟

سعی شده در میان آیین نامه‌ها، سندها و مدارکی که وجود داشت به آنهایی در کتاب اشاره شود که پیش از این سابقه نداشت، یعنی می‌شد آنها را رویکردی جدید و ابداعی به حساب آورد. طبعاً قوانین حقوقی پایه‌ریزی و تدوین شده،خیلی بیشتر از اینها بوده. ما ناچار بودیم که دست به گزینش بزنیم و در نهایت این تعداد را برگزیدیم. خبرگزاری غیر دولتی تاسیس کنند، به طور جزئی‌تری آورده شود. اما آنچه بیشتر در نظر ما بود، آوردن این دستاورد تازه بود که در آن دوره و یا هر سخنی‌ای که داشت، به تصویب رسید.حالا این آیین‌نامه می‌تواند در معرض نقد و نظر قرار بگیرد.به همین دلیل من فکر می‌کنم وجود مسائل جزئی در کنار یک مجموعه قوانین کلی و اساسی، یک امر طبیعی است.شما در حال پرداختن به موضوع مهمی هستید که یک سری موضوع جزیی، قسمتی از آن است.

مسائلی مثل خبرگزاری‌های غیر دولتی پیش از این سابقه نداشته است.اما مسائل دیگری در کتاب مطرح شده که دارای سابقه هستند.آیا به این نکته توجه داشتید که چاپ آیین‌نامه‌ها گذشته در کنار کار شما، می‌تواند نوعی سنجش برای مخاطب به وجود آورد؟

خیلی کارها هست که با داشتن فرصت می‌شد بیشتر به آنها پرداخت.اما همان طور که من در مقدمه کتاب به آن اشاره کرده ام، هدف این بود که ما از کارهای اداری و روزمره فاصله بگیریم و ببینیم که این تفکر نو چگونه می‌تواند در جریان یک مدیریت اداری و دولتی خود را نشان دهد.مقایسه بین اقدامات انجام شده بین این دوره و دوره‌های قبل، موضوع کار را عوض می‌کرد. ما در این کتاب صرفاً به دنبال تجربه‌های نو بودیم که در گذشته سابقه نداشته است.

می‌شود اسم این کتاب را تجربه‌های یک مدیر دانست؟

می‌شود هر اسمی را که شما می‌پسندید روی آن گذاشت...اما شاید رویکرد مدیریتی به مطبوعات در چارچوب‌های دولتی عنوان نزدیک‌تری باشد. چون به هر حال ما دچار محدودیت‌هایی هستیم و در هر صورت اینجا زیر نظر وزارت ارشاد اداره می‌شود و وزارت ارشاد هم زیر نظر دولت قرار دارد.شما اگر می خواستید این تجربه را در جایی دیگر داشته باشید،مثل یک شرکت بخش خصوصی، قطعاً می‌توانستید با دستی بازتر عمل کنید.اما در اینجا تابع ضوابط و قوانینی هستیم که شما نمی‌توانید از آنها فرار کنید. شما باید داخل آن کادر حرکت کنید.

نکته جالب این است که شما به عنوان یک مدیر دولتی وارد عرصه نقد از خود و دیگران هم می‌شوید.

همانطور که گفتم شما در هر صورت در بخش دولتی دچار محدودیت‌هایی هستید.ممکن است شما بسیاری از طرح‌ها، اندیشه‌ها، ابتکارات و ابداعات را داشته باشید و برای آنها بودجه نداشته باشید.از طرفی حتی ممکن است شما بودجه لازم را نیز داشته باشید، اما کارشناسی‌های لازم را در کادر اداری‌تان برای انجام آن طرح و ایده نداشته باشید.بعد از تمام این مسائل، ممکن است زمان لازم را برای انجام یک پروژه نداشته باشید.

فراموش نکنیم که در حوزه فرهنگ و بخصوص مطبوعات، برنامه‌ها نمی‌تواند کوتاه مدت باشد. از لحظه برنامه‌ریزی، تأمین بودجه و کارشناسی کار تا لحظه اجرایی شدن و سپس اجرای برنامه، گاه مدت زیادی را طلب می‌کند.به دلیل همین محدودیت‌ها و محدودیت‌هایی شبیه این است که جای انتقاد وجود دارد.

آمار و نمودارهای کتاب را چه کسی استخراج کرده است؟

یک گروه کارشناسی در این قسمت به من کمک کرده است.

حالا که کتاب را به صورت منسجم می‌بینید، به چه نکته تازه‌ای رسیده‌اید؟

برای من هیچ چیز جدیدی ندارد،جز اینکه کتاب برای من منبعی است که هر وقت به آن مراجعه کنم، همه چیز شسته و رفته و در کنار هم چیده شده است و درست مثل یک قصه کتاب شماست که در آن می‌توانید کتاب‌های مورد علاقه خود را پیدا کنید. حتی اگر در این کتاب نتوانید همه چیز را به صورت کامل ببینید، این خصوصیت را می‌توانید در آن مشاهده کنید که سرنخ‌هایی از ماجرا به دست شما می‌دهد.

برنامه آینده تحقیق شما چیست؟

بعد از فراغت از کار اجرایی، به فکر انتشار یک هفته نامه هستم.البته یک کار تحقیقی هم در نظر دارم که فعلاً چارچوب‌های اجرایی آن، چنان مشخص نیست.

یادداشت

نگاهی به کتاب «تو می گی من اونو کشتم» نوشته احمد غلامی

عشق و مرگ

«تو می گی من اونو کشتم» مجموعه سه داستان از احمد غلامی است. هر سه این قصه ها، مثل بقیه نوشته های غلامی حول دو محور بنیادی دور می زند؛ عشق و مرگ.

قصه اول کتاب که «طاقت حرف راستو داری» نام دارد، ماجرای دو نفر است که انگار از خط مقدم فرار کرده اند. یکی از آنها زخم بندی است که دکتر صدایش می کنند و دیگری سربازی است بعد از انجام بیست و هفت ماه خدمت، هنوز ده ماه دیگر از خدمتش باقی است. چون مرتبا فرار می کند و اضافه خدمت می خورد. تمام ماجرای قصه، توسط دیالوگ هایی بیان می شوند و هیچگونه توصیف و روایتی به غیر از این گفت وگوها وجود ندارد. در دو قصه بعدی هم همین ساختار رعایت می شود. نخست به روایتی کلی از سه داستان می پردازم و سپس سراغ مزایا و محدودیت هایی می روم که غلامی با انتخاب هایی شبوه دیار آن شده است.

چنانچه در ابتدای یادداشتم نوشتم، قصه اول ماجرای یک کهنه سرباز است و زخمبندی که دکتر نامیده می شود. در ابتدای قصه آنها به شکل کلاسیکی در حال رد و بدل کردن اطلاعات هستند: «اسمت چیه؟- مازیار، اما بچه ها دکتر صدام می کنن- اسم منم...- از اینکت خوندم، اسماعیل برادری... از صفحه دوم قصه، علاوه بر دادن اطلاعات شروع به حرف زدن در مورد وضعیت موجود و سایر مسائلی می کنند که آنها را در وضعیتی مشابه کنار هم آورده است و از صفحه سوم چنان با هم صمیمی می شوند که اگر مخاطب قصه را از این صفحه شروع کند، گمان می کند که آنها دوستان گرمابه و گلستان سال های دور هستند.

کهنه سرباز به «اسی خالی بند» مشهور است. به همین دلیل دکتر حرف های او را باور نمی کند. اما در آخر قصه می بینیم که دکتر هم دست کمی از او ندارد. شاید این رفتار مشابه است که آنها را به هم نزدیک می کند. این نزدیکی به حدی است که درست زیر گلوله باران جنگ، آنها در مورد عشق و عاشقی حرف می زنند. شاید هم دکتر در حال مرور گذشته خود با خود است. چون در انتهای قصه می بینیم که «اسی» جسدی نیمه جان است.

در قصه دوم یک ماجرای عشقی- سیاسی با چهار شخصیت اتفاق می افتد. مردی هست که ظاهرآبرو بلجر می نشیند و دختر و پسر جوانی که از او نگهداری می کنند. دختر و پسر به هم علاقه مندند و از طرفی نمی دانند که هر کدام برای مرد کار می کنند. پسر سومی هم هست که

ظاهرآرقیب پسر اولی در عشق دختر است. به پایان داستان کاری ندارم. می توانید آن را در کتاب بخوانید. اما نکته جالب در داستان این است که چهار شخصیت فقط و فقط با گفت وگو معرفی و روایت می شوند.

قصه سوم بر خلاف قصه اول و دوم چندان روایی نیست و به اصطلاح قصه خطی ندارد. در این قصه ما شاهد یک موقعیتیم.

قصه یک صحنه جنگی را پیش روی ما گذاشته است. دو نفر در حال انجام نگهبانی هستند و جسدی آن طرف تر افتاده است. یکی از دو طرف که اصلآنمی تواند به آدمکشی فکر کند، حس می کند که جسد توسط او کشته شده است. بو دارد همه جا را می گیرد. او عذاب وجدان دارد، چرا که از کشتن و خونریزی، حتی کشتن دشمن دلش می لرزد. در قصه اول هم دکتر همین وضعیت را داشت. به همین دلیل است که این دو قصه را می توان از نمونه قصه های ضد جنگ در ادبیات ایران دانست.

'... و اما احمد غلامی با استفاده از دیالوگ و استفاده نکردن از عناصر دیگر قصه، برای خود محدودیت ها و مزایایی را گشوده است. اول اینکه دیالوگ می تواند پیچیدگی های متن را از بین ببرد و حتی اگر خط روایی چندان پرقدرتی در داستان حاکم نباشد، مخاطب را با خود همراه کند. دوم اینکه آوردن دیالوگ صرف، می تواند به خوبی ایجاد موقعیت کند و از آنجایی که شخصیت های قصه برای اولین بار است که همدیگر را می بینند، این موقعیت با ارائه اطلاعات نیز همراه است که همین نکته می تواند از قصه ابهام زدایی کند و خواننده را همراه خود ببرد و آخر این که نبودن یک راوی منسجم در قصه سبب شده تا هر شخصیتی ساز خودش را بزند و به این وسیله نوعی چندصدایی بر قصه حاکم شود.

اما دیالوگ مداری نکاتی را نیز از غلامی گرفته است. اولین نکته این است که در سطح شخصیت هایش می ماند و نمی تواند به عمق آنها حرکت کند. او در قصه دوم سعی کرده تا با آوردن دیالوگ های دو به دوی متفاوت، به عمق این شخصیت ها برسد. اما این کار او نیز، چندان به نتیجه نمی رسد. در نتیجه آن چیزی که ما از شخصیت ها می بینیم، تنها ثبت رفتار بیرونی آنها، آن هم در قالب تصویر که در قالب گفت وگو است.

نکته دیگر از دست رفتن زمان روایی است. وقتی دو نفر با هم حرف می زنند، زمان روایی باید با زمان واقعی همگام پیش برود. دست کم تا امروز ما در یک برش گفت وگویی چنین نکته ای را شاهد بوده ایم. اما غلامی از آنجایی که می خواهد ضرباهنگ روایتش تند و سریع باشد، این زمان واقعی را در روایت می شکند. در قصه اول و عرض چند دقیقه، زمان و مکان چندین بار عوض می شود. البته غلامی با تکه تکه کردن گفت وگو تلاش کرده که این زمان واقعی را به برش های مختلف تقسیم کند و اتفاقاً این یکی از نقاط مثبت کار او است. اما به هر حال نتوانسته تا از آنچه در یک قصه گفت وگومدار به عنوان یک اصل پذیرفته می شود، فرار کند.

یادداشت ادبی

علی الله سلیمی

رمان فارسی در انتظار نوع سوم است

رمان فارسی در حال حاضر وضعیت خوشایندی ندارد. این را بسیاری از کارشناسان حوزه رمان در ایران مطرح می کنند. اما هیچکدام از کارشناسان علل به وجود آمدن چنین وضعیتی را به روشنی بیان نمی کنند. گویی همین مطرح کردن وضعیت بغرنج رمان فارسی وظیفه اصلی آنان محسوب می شود که پس از دقیق شدن در این موضوع به آن دست یافته اند و حالا با مطرح کردن آن وظیفه خود را پایان یافته فرض می کنند.

واقعیت امر آن است که تازه قصه اصلی از همین نقطه آغاز می شود. یعنی وقتی وضعیتی، غیرعادی تشخیص داده می شود آن هم توسط خبرگان این رشته خاص، مرحله بعدی کار آنها که یافتن راههای مناسب برای درمان آن است، پیش روی این عده سبز می شود. البته در این مرحله همراهی گروههای دیگر نیز تا حدودی الزامی است؛ گروههایی مثل نهادها و ارگان های مسؤول در این زمینه که توان سرمایه گذاری در چنین موقعیت هایی را دارند. ناگفته نماند که سرمایه گذاری در چنین مواردی بخشی از وظایف اصلی آنهاست که توسط مجراهای قانونی به این مراکز واگذار شده است.

اما اینکه تا چه اندازه نهاد و ارگان های مسؤول در این زمینه سرمایه گذاری می کنند، مسأله دیگری است؛ مسأله ای که تا به حال کمتر درباره آن تبادل نظر و بحث شده است و در این میان وضعیت نابسامان و مهجور رمان فارسی همچنان بلاتکلیف مانده است. در این یادداشت کوتاه، روی سخن با ادبیات جدی در عرصه رمان است، چرا که رمان های عامه پسند سطحی و بازاری در حال حاضر بازار گرم و مشتریان خاص خود را دارند همچنان که همیشه داشته و در آینده نیز خواهند داشت. البته در همه جای دنیا وضعیت به همین شکل است. اما ادبیات داستانی جدی کشورمان در بخش رمان واقعاً دچار مشکل شده است، چرا که مخاطبان آن روز به روز خاص تر و گزینشی تر می شوند و این اصلآبه صلاح این شاخه ادبی در عرصه اقتصادی نیست. مگر چند درصد رمان خوان در کشورمان داریم که دغدغه های روشنفکری و فراتر از دغدغه های روزمره مردم عادی کوچه و بازار دارند. درد رمان نویسان ما است که فکر می کنند یا باید برای مردم عادی کوچه و بازار نوشت که آن را سطحی و در حد پاورقی فرض می کنند و یا برای مخاطبان خاص و خاص تر که درصد آنها در جامعه ما در حال حاضر بشدت پایین است. در چنین وضعیتی جای خالی تشکل ها و بنیادهای فرهنگی که خاستگاههای غیردولتی و مردمی داشته باشند، بشدت احساس می شود؛ تشکل ها و بنیادهایی که از نوع سوم دو وضعیت یادشده حمایت کنند تا بلکه نوع سومی از رمان فارسی در ایران رشد کند و آن نوع سوم ادبیات فرهیخته مردمی است؛ ادبیاتی که نه از نوع سطحی بی محتوا باشد و نه از جنس ادبیات بشدت خاص تر و ویژه که در حال حاضر در کشورمان مخاطبان انگشت شماری دارد و کمتر ناشری حاضر است بر

روی آنها سرمایه گذاری کند. مگر آنکه نویسنده آن اثر از چهره های معروف و شناخته شده باشد که در چنین وضعیتی هم، موقعیت مناسبی نداریم. بی گمان در حال حاضر نویسندگان، ناشران و بنیادهای فرهنگی مختلفی در حال طرح ریزی برای غلبه بر موقعیت و وضعیت کنونی رمان فارسی هستند، ولی تاکنون نشانه های روشنی از آن نمایان نشده است.

امید است دلسوزان رمان جدی فارسی بر تکاپو و تلاش خود برای خارج شدن از این وضعیت کنونی بیفزایند تا در آینده نزدیک ان شاءالله شاهد رشد و شکوفایی نوع تازه ای از رمان فارسی در ایران باشیم که نه نویسنده از نوشتن آن شرمگین باشد و نه ناشری از سرمایه گذاری روی آن نگران باشد و نه مخاطب احساس کند به شعور او توهین شده است و یا معلومات او به سخره گرفته شده است.

کتاب

سه کتاب از نشر نی

«حکمت بن سیرا»، «حکمت سلیمان» و «گفت وگوی آزاد با ژان پیاژه» عناوین سه کتابی است که بتازگی توسط نشر نی راهی بازار نشر شده است.

«حکمت بن سیرا» و «حکمت سلیمان» دو کتابی اند که توسط پیروز سیار ترجمه شده اند.

این دو کتاب که بر اساس کتاب مقدس اورشلیم تنظیم شده اند از بخش های جذاب کتاب های حکمت اند. کتاب های حکمت شامل هفت کتاب ایوب، مزامیر، امثال سلیمان، جامعه، غزل غزلهای سلیمان، حکمت سلیمان و یشوع بن سیرا است.

بن سیرا واپسین شاهد قانونی حکمت کتاب مقدس در سرزمین مقدس است و عالی ترین نماینده حسیدیان به شمار می آید. «حکمت بن سیرا» در ۱۶۵۰ نسخه و با قیمت ۳۵۰۰ تومان عرضه شده است.

در «حکمت سلیمان» حفظ ایمان در آزمون و جست وجوی مشتاقانه حکمت، متکی بر تأمل در خروج است که قالبی دعاگونه دارد و سعادت دادگران را نزد خدا در فراسوی مرگ تأیید می کند.

این کتاب نیز با شمارگان ۱۶۵۰ نسخه و با قیمت ۳۵۰۰ تومان در اختیار علاقه مندان قرار گرفته است.

«گفت وگوی آزاد با ژان پیاژه» کتابی است با ترجمه زینت توفیق که شامل گفت وگویی است از ژان کلود برنیکیه با ژان پیاژه، پیاژه نه تنها روانشناس کودک، بلکه فیلسوفی است که کودک را به عنوان وسیله ای برای شناخت برگزیده است. این کتاب شامل چهارده گفت وگو است با موضوعاتی چون: روانشناسی چیست؟ خرد و توهم فلسفه، کودک به عنوان مدل در حال رشد، آزمایش با کودکان، ساختارها و ساز و کارشان و...

گفت وگوی آزاد با پیاژه را نشر نی در ۲۲۰۰ نسخه و با قیمت ۲۰۰۰ تومان عرضه کرده است.

سینما و ادبیات منتشر شد

شماره پنجم (سال دوم) فصلنامه «سینما و ادبیات»، تابستان ۱۳۸۴ منتشر شد.

این شماره نیم ویژه نامه ای است برای «یاسوجیرو ازو» و یا مطالبی از: آهنری، راجر ابرت، دانلد ریچی، ریمون کنان، مهدی غبرایی، سیامک گلشیری، امید مهرگان، سمانه سامانی، مازیار فکری ارشاد، منصور اوجی، مجید امین موید، رضا آشفته و...

همچنین این شماره فصلنامه سینما و ادبیات، شامل موضوعاتی است چون: سبک کار و فلسفه ازو، ایماموراشاگرد طغیان گر ازو، ادبیات و ایده، گفت وگو با دانلد ریچی، سینمای مستند در گذر زمان، گفت وگو با علی مصفا، گزارشی از هجدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب و...

یادداشت

کوتاه نوشته ای از خسرو ناقد در نشر و آسیب های آن

حقوق مؤلف و خیابان دوطرفه بازار جهانی

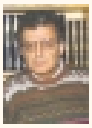

خسرو ناقد، از جمله چهره‌هایی است که به رغم حضور در کشور آلمان و پیگیری کارهای پژوهشی- ادبی اش، مسائل نشر ایران را با دقتی مثال‌زدنی پی می‌گیرد. نوشته زیر بخشی از مقاله بلندی است که وی برای کتاب هفته ارسال داشته است که به دلیل تفکیک موضوعی، بخش‌های بعدی آن به تناوب خواهد آمد.

«بازار جهانی کتاب خیابان یکطرفه نیست که در آن برای آژانس های ادبی دولتی و اصولاً ناشران ایرانی، امکان عرضه و فروش حق امتیاز نشر کتابهایشان فراهم باشد و برعکس، ناشران ایرانی بی‌هیچ پروایی و بدون رعایت حقوق و اخلاق صنفی و در نظر داشتن حقوق مؤلفان خارجی، هر کتابی را که خواستند به دست ترجمه بسپارند و انتشار دهند. من چند ناشر آلمانی را سراغ دارم که آثاری از نویسندگان ایرانی را ترجمه و منتشر کرده‌اند. همه بدون استثنا پیشتر با نویسنده یا ناشر ایرانی تماس گرفته و حق و حقوق اثر را به صورت قانونی کسب کرده‌اند. آخرین موردی که به یاد دارم، مربوط به کتاب «چراغ‌ها را من خاموش می‌کنم» است که ناشر آلمانی (از طریق مترجمی که علاقه بسیار به ترجمه این کتاب داشت) با ناشر ایرانی مکاتبه و مذاکره نمود و امتیاز ترجمه و انتشار این کتاب به زبان آلمانی را کسب کرد. حال این پرسش نباید مطرح شود که آیا همین ناشر ایرانی حاضر است در مورد ترجمه آثار خارجی‌ای که منتشر می‌کند، همین رفتار را پیش گیرد؟

ناشران خارجی در حال حاضر برای دادن حق امتیاز اثری به ناشران ایرانی، به هیچ وجه حساب و کتاب‌های عجیب و غریب باز نکرده‌اند و نمی‌خواهند از این طریق معامله‌ای نان و آبدار انجام دهند. البته در دو سه سال اخیر تعداد انگشت‌شماری از ناشران ایرانی می‌کوشند که حتی المقدور، به لحاظ رعایت اخلاق حرفه‌ای هم که شده، با ناشران کتاب های خارجی روابط دوجانبه برقرار کنند. نمایندگان نمایشگاه کتاب فرانکفورت که امسال در هجدهمین نمایشگاه کتاب تهران حضور داشتند، درباره راهکارهای موقتی مسأله کپی‌رایت در ایران در حال حاضر می‌گفتند که ناشران ایرانی، بویژه ناشرانی که خواهان حضور در عرصه جهان باشند، «گذشته از جنبه اخلاقی احترام به حقوق ناشران و مؤلفان کشورهای دیگر، مجبورند رفته رفته قوانین مربوط به حقوق مؤلفان را رعایت کنند. برخی از ناشران گردن نهادن به کپی‌رایت را اضافه شدن خرجی بر مخارج سنگین تولید کتاب می‌پندارند و معتقدند که هزینه خرید حقوق یک اثر خارجی، کتاب را گرانتر و کم‌خواننده‌تر می‌کند. (در صورتی که) دریافت حقوق کتاب‌های خارجی اغلب کم‌خرجتر از آن چیزی است که بسیاری تصور می‌کنند... هزینه خرید حقوق کتاب‌های آلمانی اغلب آنچنان که ناشران ایرانی گمان می‌کنند، گران نیست... مبلغی که برای این منظور از سوی ناشران آلمانی تقاضا می‌شود با توجه به قیمت فروش کتاب در کتابفروشی‌ها در ایران محاسبه می‌شود و نه بر مبنای قیمت کتاب در بازار آلمان.» (رادیو صدای آلمان، ۲۰۰۵/۵/۶) این اظهارات با تجربه‌ای هم که من خود در این زمینه داشته‌ام، مطابقت دارد. چند سال پیش از اینکه ترجمه گزیده‌ای از شعرهای ارپش فرید، شاعر آلمانی‌زبان را به انجام رسانده بودم، پیش از آنکه به دست ناشری ایرانی بسپارم، از روی کنجکاوی با ناشر آلمانی آثار فرید تماس گرفتم و پرس و جو کردم که آیا حق نشر ترجمه گزیده آثار این شاعر در ایران با هزینه زیادی همراه است؟ بعد از پرسش‌هایی در مورد تیراژ و قیمت احتمالی کتاب در ایران، به من اطلاع دادند که فعلا برای یک چاپ از این کتاب، هیچ مبلغی درخواست نمی‌کنند، اما خاطرنشان شدند که طبق قوانین بین‌المللی، نمی‌توانند این مجوز را به شخصی حقیقی یا حقوقی بدهند، ولی حاضرند به ناشری که در کشور خود دارای جواز نشر باشد، تفویض کنند.

به هر تقدیر، ایران یکی از معدود کشورهای جهان است که هنوز به معاهده جهانی حقوق مؤلفان یا کپی‌رایت نپیوسته است. البته پیوستن به این پیمان، مستلزم الحاق به سازمان جهانی تجارت است که تاکنون برای ایران امکان‌پذیر نبوده است. این مسأله در هر حال، بیرون از حیطه اختیارات ناشران است و مربوط به دولت می‌شود. ظاهراً دست و پای دولت نیز در حل این معضل بسته است و در واقع جزو سیاست‌های کلی نظام محسوب می‌شود.

پس از پایان نگارش این بررسی، خبرگزاری‌ها در روز ۶ خردادماه ۱۳۸۴ گزارش دادند که سرانجام درخواست ایران برای عضویت در سازمان تجارت جهانی پذیرفته شده است. با پیوستن به این سازمان، ایران الزاما باید معاهده جهانی حقوق مؤلفان (کپی‌رایت) را نیز بپذیرد و مفاد آن را رعایت کند. در این صورت صنعت نشر ایران وارد مرحله‌ای تازه و تعیین‌کننده از تاریخ حیات خود خواهد شد و ما در آینده شاهد دگرگونی‌هایی بنیادی در زمینه‌های مختلف نشر و پخش کتاب خواهیم بود.»

گزارش

سمیه فتحی

۱۰ اثر در راه است

ارتباطات، اطلاعات و دانش، نیروی محرکه توسعه پایدارند. از نظر یونسکو، آنها باید به ابزارهای اساسی نهدستان در تلاش برای بهبود زندگانی تبدیل شوند. برای ایجاد جوامع دانش‌مدار و دانایی‌محور این سازمان بر بعد انسانی شکاف دیجیتالی، تنوع فرهنگی و زبان محتوا، دسترسی و توانمندسازی در جوامع تاکید بیشتری دارد. در همین راستا اداره ارتباطات کمیسیون ملی یونسکو در ایران با همکاری شورای عالی اطلاع‌رسانی، ۱۰ عنوان کتاب درباره جامعه اطلاعاتی را در حال ترجمه دارد و در اواخر تابستان امسال در اختیار عموم قرار می‌دهد.

دکتر فرهاد اعتماد، رئیس اداره ارتباطات دفتر یونسکو در ایران می‌گوید: پس از برگزاری اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی در ژنو، ضرورت انجام مطالعات عمیق نظری پیرامون جامعه اطلاعاتی و آثار آن بیش از پیش توسط صاحبنظران مورد تأکید قرار گرفت، لذا کمیسیون ملی یونسکو در ایران و شورای عالی اطلاع‌رسانی با توجه به نقش فعال یونسکو در برگزاری اجلاس و انتشار گزارشات تحقیقاتی متعدد توسط این سازمان در زمان برگزاری اجلاس ژنو، به منظور غنابخشیدن به ادبیات جامعه اطلاعاتی در کشور، ترجمه و انتشار آثار یونسکو در این زمینه برعهده گرفت.

او ادامه می‌دهد: این آثار که هر کدام بخشی از زمینه‌های اصلی مطالعات مربوط به جامعه اطلاعاتی را در بر می‌گیرد در قالب عناوینی مانند جامعه اطلاعاتی در آینه پژوهش، علم در جامعه اطلاعاتی، تحولات اجتماعی در جامعه اطلاعاتی، تنوع فرهنگی و زبان در جامعه اطلاعاتی، مسائل جنسیتی در جامعه اطلاعاتی، متن بنیادی یونسکو درباره جامعه اطلاعاتی و سنجش وضعیت و تحول جوامع اطلاعاتی و دانش‌محور و چالش آماری منتشر خواهند شد.

وی افزود: علاوه بر انتشار نتایج تحقیقات کارشناسان یونسکو در زمینه مسائل فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی جامعه اطلاعاتی نقش مهمی در توسعه و گسترش مطالعات بنیادین در این زمینه در کشورمان ایفا می‌کند. لازم به نظر می‌رسید توجه ویژه‌ای به موضوع آموزش مجازی نیز داشته باشیم، این امر بخصوص با گسترش و توسعه دانشگاههای مجازی در ایران و نقش و اهمیت روزافزون فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در گسترش دسترسی و بهبود کیفیت آموزش، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. بر این اساس ترجمه و انتشار آثار یونسکو در این زمینه نیز در اولویت فعالیت‌های مشترک کمیسیون ملی و شورای عالی اطلاع‌رسانی قرار گرفته است و کتاب های یادگیری از راه دور، فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات (ICTS) در تربیت معلم نیز به همراه این مجموعه انتشار می‌یابد.

اعتمادی در پایان می‌گوید: کمیسیون ملی یونسکو و شورای عالی اطلاع‌رسانی امیدوارند با انتشار این مجموعه آثار گام‌های موثری را در جهت شناخت بهتر مباحث مربوط به جامعه اطلاعاتی و آموزش مجازی در کشورمان بردارند و از کلیه صاحبنظران، پژوهشگران، کارشناسان و علاقه‌مندان این موضوعات تقاضا دارم که در استمرار و ارتقای فعالیت ها و مباحث مطرح شده در این مجموعه، ما را یاری رسانند.

همچنین در بخشی از کلیات کتاب جامعه اطلاعاتی در آینه پژوهش آمده است: پیشنهادهای یونسکو، پاسخ به چالش‌های عمده‌ای است که بر سر راه انداختن جوامع معرفتی وجود دارد: اول کاهش شکاف دیجیتالی است که موجب برجسته‌تر شدن نابرابری‌ها در زمینه توسعه می‌شود و بسیاری از گروه‌ها و کشورها را از مزایای اطلاعات و دانش محروم می‌کند؛ دوم تضمین جریان آزاد و دسترسی عادلانه به داده‌ها. اطلاعات، بهترین شیوه‌ها و دانش در جامعه اطلاعاتی است و سوم ایجاد اجماعی بین‌المللی در مورد هنجارها و اصول جدید مورد نیاز است.

جوامع معرفتی باید بر تعهد به حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی، از جمله آزادی بیان، استوار باشند. همچنین باید تحقق کامل حق آموزش و کلیه حقوق فرهنگی را تضمین کنند. در جوامع معرفتی، دسترسی به قلمرو عمومی اطلاعات و دانش برای اهداف آموزش و فرهنگی، باید تا حد امکان گسترده و دارای اطلاعات با کیفیت بالا، متنوع و قابل اعتماد و بر تنوع فرهنگ‌ها و زبان‌ها نیز تاکید ویژه‌ای داشته باشد.

در جوامع معرفتی، تولید و توزیع مواد آموزشی، علمی و فرهنگی و نیز حفظ میراث دیجیتالی و کیفیت آموزش و یادگیری باید از عناصر اصلی محسوب شود. همچنین شبکه‌های متخصصان و گروههای ذینفع مجازی، به خاطر نقش کلیدی‌شان در مبادلات و همکاری‌های مؤثر و مفید در جوامع معرفتی، باید گسترش یابند.

مفاهیم اساسی در خبر تلویزیونی در انتظار چاپ

دکتر تژا میرفخرایی عضو هیأت علمی گروه ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی کتابی با عنوان مفاهیم اساسی در خبر تلویزیونی را تألیف کرده، اما انتشار این کتاب توسط انتشارات سروش با مشکلات فراوانی مواجه شده است.

او درباره کتاب می گوید: کتاب مفاهیم اساسی در خبر تلویزیونی به طور کلی به تعاریف خبر در تلویزیون و کارکردهای آن در هفت بخش مانند جلب توجه، واقعی کردن، حافظه، گزارش، ملودرام خبری، تعادل در اخبار و پخش زنده در خبر می‌پردازند. وی ادامه می‌دهد: طرح تحقیقاتی کتاب در سال ۱۳۷۷ آغاز و در سال ۱۳۷۸ تبدیل به کتابی درباره مفاهیم خبر در تلویزیون شد و قرار شد در سال ۱۳۸۰ این کتاب به چاپ برسد اما تا به امروز همواره با مشکلاتی از سوی انتشارات سروش مواجه بوده است.

این مدرس ارتباطات عنوان می‌کند: هر بار با یکسری تغییرات و اصلاح شدن برخی از مطالب و اضافه کردن بخش‌های تازه درباره برای انتشارات ارسال می‌شد که پس از بررسی کارشناسان صدا و سیما به زیر چاپ رود، اما گویا انتشار این کتاب با طلسم مواجه شده است و تا به امروز نیز این روند ادامه دارد و حتی دیگر نمی‌دانم این کتاب چه زمانی منتشر خواهد شد. او با اشاره به اینکه این کتاب به مفاهیم عینی در خبر تلویزیونی می‌پردازد، می‌گوید: در کشور نمونه‌های داخلی در زمینه خبر تلویزیونی بسیار کم است و شاید این کتاب منبع مناسبی برای دانشجویان رشته‌های مرتبط با ارتباطات باشد، اما همواره با حساسیت‌های بی مورد، چاپ آن به تعویق افتاده است که امیدوارم هر چه زودتر این کتاب روی چاپ را به خود ببیند.

وی در پایان با اشاره به اینکه این کتاب در حدود ۲۰۱ صفحه است، می‌گوید: امیدوارم هر چه زودتر این کتاب روی چاپ را به خود ببیند، چرا که یکی از بهترین کارهایی است که تاکنون انجام داده‌ام.

خبر و خبررسانی در قرآن کریم

خبر و خبررسانی در قرآن کریم، نوشته: علیرضا پویا، انتشارات دانشکده صدا و سیما، سال ۱۳۸۴، ۱۶۷ صفحه

این اثر که با مقدمه استاد علوم ارتباطات دکتر یونس شکرخواه آغاز می‌شود به جایگاه خبر و خبررسانی در کتاب آسمانی و معجزه پیامبر اسلام یعنی «قرآن» می‌پردازد.

در فصل اول کتاب به اهمیت خبررسانی و در فصل دوم به اهداف و کارکردها اشاره شده است. سومین فصل به رویکرد اسلامی به مقوله اطلاع‌رسانی و خبرنگاهی محققانه دارد. در فصول بعدی به دیدگاه قرآن درباره خبر و با محوریت مباحثی چون مستند بودن، رعایت اخلاق و ادب، تصویری بودن، واقع‌گویی، حق‌گویی، فصاحت و شفافیت، صداقت، امانت‌داری و... خبر پرداخته شده و در فصل آخر به جمع‌بندی و نتیجه‌گیری رسیده است. نویسنده اثر که علیرضا پویا است و مسؤولیت مرکز تحقیقات رسانه صدا و سیما را به عهده دارد در این اثر کوشیده است تا اخلاق خبرنگاری را از منظر شریعت اسلامی و خاصه قرآن کریم مورد تحلیل قرار دهد.

گزارش

اعظم قراخانی

بدرود و درود

خداحافظ آقای رئیس جمهوری و سلام آقای خاتمی.

به منظور قدردانی از تلاش صادقانه و ارزنده سیدمحمد خاتمی در دوران ریاست جمهوری اسلامی ایران و استقبال از حضور دوباره ایشان در عرصه فرهنگ و اندیشه، مراسم «سلام خاتمی» با حضور جمع کثیری از مدیران بلندپایه کشوری و شخصیت های فرهنگی، هنری، علمی، سیاسی و اجتماعی، عصر روز نهم مردادماه در تالار بزرگ کشور برگزار شد.

در این مراسم تودیع، تنی چند از نمایندگان گروههای اجتماعی، انجمن ها و نهادهای مدنی و علمی و اهل فرهنگ و هنر، بدرود و دردی را نثار وی کردند و به ایراد سخنرانی پرداختند.

همچنین هدایایی نیز به رسم یادبود به سیدمحمد خاتمی اهدا شد که در موزه هدایای ریاست جمهوری در معرض دید قرار خواهد گرفت.

سیدمحمد خاتمی: در این دوره ۸ساله شمارگان کتاب ۳۰۰ درصد افزایش یافته است

شمارگان کتاب به لحاظ موضوعی، ۳۰۰ درصد افزایش یافته است. سیدمحمد خاتمی، ضمن بیان این مطلب اظهار داشت: ما در زمینه کتاب، نشریات و مطبوعات بیشترین مشکل را داشته ایم. خیلی از عزیزان به ناحق گرفتار شدند و به جرم «گفتن» محکوم شدند.

وی در ادامه تصریح کرد: بسیاری از خبرنگاران و روزنامه نگاران جوان به خاطر تعطیلی های سیاسی مطبوعات، دچار مشکل شدند، اما قبول کنید که در این عرصه پیشرفت هایی نیز داشتیم و بذری کاشته شده است که به صورت درخت در خواهد آمد.

خاتمی معقول تر شدن سانسور در حوزه کتاب را از دستاوردهای دولت در این دوره ۸ساله دانست و اظهار داشت: در ایران سانسور هست، همانطور که در جهان هم هست ما کوشیدیم معقول تر و ضابطه مند، تأثیر سلیقه در اعمال منع را به حداقل برسانیم و تعیین روش ها و رابطه درست حدود کار را مشخص کنیم.

وی معتقد است که سانسورگران آب در هاون می کوبند زیرا با توجه به پیشرفت ارتباطات در دنیا تقریباً سانسور محال و ناممکن شده است.

خاتمی با اشاره به سانسور در آمریکا اعلام کرد: امروزه دولت آمریکا از درج مقالات علما و دانشمندان ایرانی در مجلات علمی جلوگیری می کند و این یعنی سانسور. وی در ادامه افزود: امروز آمریکا با کمال پررویی کانال های تلویزیونی را که نمی پسندد ممنوع و قطع می کند و کتابی که خوشایند صهیونیست ها نباشد، صاحب آن با مجازات روبه رو می شود.

خاتمی تصریح کرد: در ایران هم سانسور هست اما مهم این است که جامعه متوجه شود که سانسور کارساز نیست.

وی خاطرنشان کرد: [مدیرکل ما جناب آقای مجید صیادی] به جرم اینکه چرا سانسور نکرده از کاربرکنار شد و مورد اهانت قرار گرفت.... او برای دفاع از شما و رعایت موازین مورد اتهام قرار گرفت.

وی در ادامه سخنان خود گفت: ایران کشوری است که اولاً در موعد مقرر قدرت جابه جا می شود و ثانیاً هیچ عاملی برای جابه جایی قدرت جز انتخاب و رأی مردم به رسمیت شناخته نشده است. البته ممکن است در مقدمات و روش کار در جریان انتخابات مشکل داشته باشیم اما این دستاورد و گام بزرگی است.

خاتمی ادامه داد: ما تلاش کردیم تا مردم باور کنند که میزان رأی مردم است و قدرت امری زمینی است و مشروعیت آن منوط به حضور و رضایت و رأی مردم است.

وی به تحولات و دستاوردهای بزرگ عرصه های علمی، تحقیقاتی و فرهنگی دولت خود اشاره کرد و اظهار داشت: کارهای انجام شده مانند نهال هایی هستند که آینده را بشدت متحول می کنند و صرفنظر از رشد کمی و کیفی مراکز تحقیقاتی و علمی امروز گام بزرگی برداشته ایم و آن استقلال هر چه بیشتر دانشگاهها، امنیت و حرمت بیشتر مدیریت ها و سپردن سرنوشت دانشگاهها به دست هیأت امنا که واقعاً هیأت امنای دانشگاهیان باشند.

[مدیرکل ما جناب آقای مجید صیادی] به جرم اینکه چرا سانسور نکرده از کاربرکنار شد و مورد اهانت قرار گرفت.... او برای دفاع از شما و رعایت موازین مورد اتهام قرار گرفت

سیدمحمد خاتمی در تحول تر شدن سانسور در حوزه کتاب و آن استقلال هر چه بیشتر دانشگاهها، امنیت و حرمت بیشتر مدیریت ها و سپردن سرنوشت دانشگاهها به دست هیأت امنا که واقعاً هیأت امنای دانشگاهیان باشند.

سیدمحمد خاتمی تبدیل آموزش و پرورش را از یک کارگاه «حفظ محور» به کارگاه «تفکرمحور» و نیز نقش تعیین کننده معلمان و مربیان در مدیریت آموزش و پرورش به منظور تقویت روح پژوهشگری و تحقیق در جوانان و دانش آموزان را از جمله دستاوردهای دیگر دولت عنوان کرد.

وی به وضعیت معیشتی معلمان اشاره کرد و گفت: وضع مالی معلمان ما خوب نیست ولی تلاش شد تا حقوق معلمان ۵ برابر شود و اگر تورم را ۱۵ درصد در سال در نظر بگیریم، ۱۲۰ درصد افزایش قیمت داشته ایم در حالی که ۵۰۰ درصد به حقوق آنها افزوده شده است، اگر چه هنوز هم وضع آنها خوب نیست.

سیدمحمد خاتمی امنیت و فراغت روحی را لازمه آفرینش دانست و تلاش برای امنیت هنرمندان و اصحاب فرهنگ و هنر، باز گذاشتن دست هنرمندان در عرصه مدیریت هنر، تأمین بیمه هنرمندان و صندوق حمایت از آنان را از جمله دستاوردهای دولت در این عرصه ذکر کرد.

وی دستاوردهای دولت خود در بخش های صنعت، اقتصاد و سیاست خارجی را قابل دفاع دانست و ارزیابی آن را به منتقدان و صاحبنظران سپرد.

سیدمحمد خاتمی اعلام کرد: ما در دوران گذار به سر می بریم، همه جوامع لحظات گذر و گذار دارند، گاهی این گذر و عبور به سوی انحطاط است و گاه رو به تعالی است و ایران ما در مرحله گذار رو به تعالی است.

وی انقلاب اسلامی را که به اعتراف دوست و دشمن، مردمی ترین انقلاب دوران ماست، نقطه اوج دوران گذار ایران دانست و گفت: باید نگران آن بود که دچار تحریف نشود.

وی اضافه کرد: معتقدم که تلاش کردم تا براساس بینش خودم در مسیر خواست تاریخی مردم ایران حرکت کنم.

خاتمی خاطرنشان کرد: گر چه مشکلاتی در مقابل اصلاحات وجود داشت، اما متوجه بودم که این مشکلات ریشه در تاریخ دارد و متأسفانه غفلت سنت گرایان و تجددگرایان از وضعیت تاریخی، موجب خسارت های فراوانی شده است، اما قانع بودم که دیدگاهمان به نحوی مطرح و شناخته تر شود.

وی خواست تاریخی ملت ایران را در سه عنوان «آزادی، استقلال و پیشرفت» خلاصه و خاطرنشان کرد: خواست تاریخی مردم ادامه دارد و به هر مرحله ای از آن برسیم، این خواست باز هم هست و تلاش می شود با محوریت کنار زدن مانع قدرت، به پیشرفت و تعالی خود ادامه دهد.

خاتمی دینداری، عدالت خواهی و اعتقاد به مردم سالاری را از روحیات خاص ایرانیان برشمرد و اظهار داشت: بنابراین حرکت به سمت استقلال، آزادی و پیشرفت با نگاه به این سه عامل می تواند به سرانجام برسد.

خاتمی، استبدادزدگی، تعارض و تقابل عدالت و آزادی، قهرمان پروری، تقابل بین دو قرائت متفاوت از اسلام را از جمله مشکلات جامعه دانست و تصریح کرد: ما تلاش کردیم از موضع دین از آزادی دفاع کنیم و گفتمان جامعه و حتی جهان را تحت تأثیر قرار دهیم و معتقدم در این زمینه حرکت اصلاحی مردم موفق بوده است، گر چه ناکامی هایی نیز داشته ایم.

وی در ادامه با انتقاد از تبلیغات رسانه های فراگیر علیه دولت، گفت: یکی از اشکالات دولت من این بود که تبلیغات وسیع رسانه های فراگیر و تریبون های عمومی نوعاً مقدس، همگی علیه دولت بود و چون دولت انتقاد را تشویق می کرد، هیچ روزنامه علاقه مند به ما هم نبود که انتقاد نکند.

خاتمی اعلام کرد: این حرکت ارزان و آسان به دست نیامد و تقریباً هیچ یک از مدیران من نبودند که در معرض اتهام نباشند.

وی محکوم نکردن هیچ فردی به جرم عقیده خود را از افتخارات دولت خود عنوان کرد و اظهار داشت: این افتخار در زمان امام در اوج خود بود، در حالی که یک انسان معتقد مسلمان را به اتهام ارتداد محکوم به اعدام کردند، تا قبل از این حکم کدام مارکسیست، بهایی یا مرتدی در این کشور بوده است که به جرم بیان اعتقادش محکوم شود؟

وی ادامه داد: اگر تلاش ما، عنایت ویژه رهبری و پیگیری و حسن نظر رئیس قوه قضاییه نبود، امروز هزینه سنگینی که به خاطر این حکم دادیم بیشتر هم می شد.

خاتمی شعارزدگی و ترویج روح قهرمان پرستی را از جمله مشکلات اصلاح طلبان دانست و تصریح کرد: مهمترین مسأله ما این بود که وضع تاریخی و اولویت ها را درک نکردند. دچار شعارزدگی مفرط شدند. توقعات جامعه را بالا بردند و روح قهرمان پرستی را دامن زدند.

سیدمحمد خاتمی در پایان سخنرانی خود اعلام کرد: تمام شد. این دوران با رنج ها و موفقیت هایش تمام شد. امروز آغاز کار است برای دفاع از اسلام، مردم سالاری، آزادی و پیشرفت و برای ایجاد خاورمیانه بزرگ براساس اسلام مترقی می توانیم عمیق تر و متفکرتر و با احتساب آنچه به دست آورده ایم، پیش برویم.

پژوهشگر مطبوعات: در عرصه فرهنگ و اندیشه به بدرقه آمده ایم نه وداع

در عرصه فرهنگ و اندیشه به بدرقه آمده ایم نه وداع.

سیدفرید قاسمی، نویسنده و پژوهشگر مطبوعات، در ابتدای این مراسم ضمن بیان مطلب فوق اظهار داشت: سلامی دوباره در آستانه راهی که در جای جایش هزاران دلیل راه نشسته است، دلایلی بایسته و رو به فرهنگ و اصالت و متانت و دیانت.

وی گفت: آقای خاتمی، طولانی ترین راهها با نخستین گام ها آغاز و پیموده می شود، ما آمده ایم نخستین گام ها را در کنار شما برداریم.

قاسمی اضافه کرد: راه گشودید و جان بخشیدید به آیین گفت وگو و به مسامحه دامن زدید و به تفاهم اصالت دادید و این کوله باری پرتوشه است از برای ما که می خواهیم با صبری که از شما آموخته ایم راه گفت وگو و همه راههایی را که به مخاطبه می رسند و نه مخاطب را تجربه کنیم.

این پژوهشگر مطبوعات در خاتمه گفت: سلام به خاتمی، سلام به زندگی و سلام به تابی که در برابر ملامت آورد و سلام به همه کسانی که قدر «سیده» را تا رسیدن به مقصد ارج می نهند. «کاروانی که بود بدرقه اش لطف خدا/به تجمل بنشیند به جلالت برود».

رئیس فرهنگستان علوم پزشکی: آب زلال و خنکی که دل نف زده مردم را سیراب کرد

خاتمی همچون آب زلال و خنکی دل نف زده مردم را سیراب می کرد و با همین دستمایه، دل مردم را تسخیر کرد.

ایرج فاضل، رئیس فرهنگستان علوم پزشکی، ضمن بیان مطلب فوق به زمان اولین آشنایی خود با سیدمحمد خاتمی اشاره کرد و اظهار داشت: خاتمی در آن زمان در مملکتی که سرتاسر عبوس و اخم آلود بود با لبخندی نسیم وار بر جان مردم وزید و گفتمانی را با مردم آغاز کرد که ادب و نزاکت و اعتقاد و احترام به امر فراموش شده انسانی موج می زد.

وی افزود: خاتمی چنان شگفتی آفرید که دنیا برای آن سر خم کرد.

فاضل در ادامه به شخصیت بافرهنگ و فرهیخته و ادیب و انسانی خاتمی اشاره کرد و افزود: عنایت ویژه و بها دادن به نخبگان، اندیشمندان، بزرگان علم و ادب، دانش آموزان و دانشجویان و در یک کلام حفظ کرامت انسانی از مشخصات عادی خاتمی است.

وی افزود: هر کس با یک نگاه به ۸ سال گذشته نمی تواند گام های خاتمی را با بی تفاوتی در نظر نگیرد و این واقعیت تلخ، چه غم بزرگی است که دستگاههای

تبلیغاتی به جای نشان دادن موفقیت ها روز و شب از استیصال مردم سخن گفتند تا مبادا مردم به درستی از واقعیت امر آگاهی پیدا کنند.

رئیس فرهنگستان علوم پزشکی در خصوص طرح گفت‌وگوی تمدن ها خاطرنشان کرد: خاتمی در عرصه بین‌المللی به ایران و ایرانیان عزت داد و با طرح گفت‌وگوی تمدن ها فکر انسانی و والای خود را از مرزها گذراند و نام خود را در ردیف مصلحان جهان ثبت کرد.

وی در خاتمه گفت: حال که سربلند و افراشته قامت مسؤولیت به دیگران واگذاشته‌ای بدان که سال‌های سال بر قلب مردم قدرشناس و بخصوص طبقه تحصیلکرده حکومت خواهی کرد.

عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی: صبوری را از کویر آموخته است

خاتمی بچه کویر است و صبوری را از کویر آموخته است.

هوشنگ مرادی کرمانی، عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی نیز در این مراسم با تقدیر از فعالیت های خاتمی در طول دوره ریاست جمهوری اش، سخنرانی خود را به اتومبیلرانی تشبیه کرد و آن را در قالب داستانی این طور بیان کرد: سخنرانی و اتومبیلرانی شباهت عجیبی به هم دارند. هم مهارت می خواهند و هم شجاعت. آن هم در این آمد و شدها و ترافیک سنگین، با این خیابان های در دست تعمیر و تغییر، خیابان های یک طرفه، عبور ممنوع، چراغهای سبز و زرد و قرمز و چشمک زن و شماره بنداز. گردش های ناگهانی چپ و راست بدون زدن چراغ راهنما، رانندگی هم با اتومبیل و هم با سخن سخت است. حالا اگر راننده‌ای هم ترسو باشد و هم ناشی بنشیند پشت سخن و راه برود، دیگر وا ویلا! فرض کنید این جور راننده‌ای سخنی هم داشته باشد فرسوده، از رده خارج، با لاستیک های صاف و ناجور و موتوری که به روغن سوزی افتاده و دود کند، چگونه می تواند بنده خدایی را سوار سخن کند و تا سر چهارراه برساند.

وی افزود: حالا من آن راننده ناشی و بی دست و پا با این جور سخنی و آن جور اوضاع و احوال خیابان ها می خواهم تر و فرز عزیزی را ببرم سر چهارراه زندگی.

عزیز را از زیر آینه و قرآن رد کرده‌اند و داده‌اند دست من تا بر سخن‌ام سوار کنم. اولین کاری که باید بکنم، این است که یواشکی به چپ و راست نگاهی بیندازم و از زیر زمین فکرم در بیایم. حواسم را جمع می کنم تا به کسی و چیزی نزنم. اگر زدم سخن کسی را خر کردم یا سخن خودم غر شد، گرفتاری های بعدی دارد. بیمه و جریمه و صافکار و گلگیرساز و نقاشی سخن، روزگارم را سیاه می کنند.

بسیار خب، عزیز را سوار سخن کرده‌ام و با احتیاط آمده‌ام توی خیابان. دستپاچه و خجالت زده‌ام، سخن ام خوب نمی رود. خودم هم کلاچ را جای ترمز و ترمز را به جای گاز می گیرم.

مرادی کرمانی در ادامه گفت: هی به چهره جذاب و خدادادی اش نگاه می کنم و لرزش عذر می خواهم، لبخندی می زند. چاره‌ای ندارد. حالا که سوار این جور سخنی با چنین راننده‌ای شده، باید بسازد. دلهره‌ای را در چشم هایش می بینیم. لابد می گوید. خدایا این کجاوه چه جور می خواهد مرا ببرد یاد سال ها و روزهایی می افتم که مرتب می دیدمش، در تلویزیون و توی روزنامه ها با حرف هایش دلخوش می شدیم و هر کس آینده روشن و آرزوهایش را در کارمش می دید. هر صبح که نان تازه می خریدیم، اگر گوشه نان سوخته بود و یا خمیر بود غر می زدیم که این چه مملکتی است، به دل نمی گرفت. قهر نمی کرد. بچه ها به عبا و قبایش آویزان می شدند. جوان ها از سر و کولش بالا می رفتند، لبخند می زد. کیف می کرد. بیشتر شب ها قصه های قشنگی از خانه باستانی مان می گفت. از رنج ها و دردهای باستانی که دارو و درمان باستانی داشت و دارد.

وی اضافه کرد: بچه کویر بود. صبوری را از کویر آموخته بود و می دانست درمیان نیه‌های شنی بوته‌ها و درخت های گزی است که جان سخت‌اند و سبزند و سایه دارند. به آنها دلخوش بود و به پرنده‌هایی که بر آن درخت ها می نشستند و تا دور دست ها با نگاهشان پرواز می کردند. چقدر از خوبی ها تعریف می کرد. چقدر ارشادمان کرد که مقاوم و صبور باشیم. از ارشاد و فرهنگ سازی دمی غافل نبود. از ارشادی های قدیم بود. بعد که سرش شلوغ شده، دوستانش ارشادمان کردند. ما که گروهی بودیم و به ارشاد فکر می کردیم و به ارشاد عادت کرده بودیم، هر کدام مان سازی می زدیم و سازمان را نشان نمی دادند. بعضی مان ارشاد شده به دنیا آمده بودیم و مشکلی نداشتیم. بعضی هامان می بایست هر روز ارشاد شویم، عین دیالیزی ها. اگر ارشاد نمی شدیم، حالمان بد بود و یادمان می رفت که همین دیروز ارشاد شده‌ایم. بعضی مان بدارشاد بودیم، بدارشاد بودن چیزی است مثل بدقلق بودن و بابت این بدقلقی کلی پز می دادیم. خلاصه همه جور هنرمندی بودیم. او و دوستانش با هیچ کدام مان سر لج نداشتند. چه پر تحمل بود این بچه کویر. به هر کس سهم ارشاد خویش را می داد و خودی و نخودی را نمی شناخت. البته تا آنجا که می شد حرف همدیگر را می فهمیدیم. با نگاه می فهمیدیم که چه بگوییم و چه جور بگوییم تا هر دو راضی و راحت باشیم.

عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی ادامه داد: از بس تو این جور فکرها هستم، حواسم به رانده سخن نیست. گاهی به جای گاز دادن ترمز می کنم و گاهی هم، به جای ترمز گاز می دهم. پشت سری ها بغل دستی ها حرص می خورند که این دیگر چه جور سخن رانی است. چهره مهربان و لبخند شیرین مسافر عزیز را نگاه می کنم و خاطرات گذشته را مرور می کنم. یادم می رود که خیابان را عوضی آمده‌ام. زده‌ام به ورود ممنوع. مسافر مهربان باز لبخند می زند و با نه لهجه شهرستانی می گوید: عیبی ندارد، علامت بده، چراغ بزن و با احتیاط برگرد. مواظب باش آنها که تندروند بهت نزنند. با احتیاط دور می زنم و برمی گردم و می گویم ببخشید سؤالی داشتم شما آدم مهمی هستی، چرا مهم بودنتان را به رخم نمی کشید؟ چرا وقتتان تلخ نمی شود از اینهمه اشتباه و بی دست و پایی؟ داشتم حرف می زدم و حواسم نبود و نزدیک بود بزنم به کسی که راهنما نزده بود و داشت می پیچید به چپ. طرف داد کشید او هوری چه خبرت است. رانندگی بلد نیستی پشت سخن نشین. چرا این قدر قیقاج و ویراژ می دهی؟ سخت دارد دود می کند. باید بروی معاینه فنی. رسیده بودم به میدانی که هزار راه ارزش می گذشت و به میدان چه کنم معروف بود. گیج شده بودم. نمی دانستم از کدام طرف بروم که هم مسافر نازنینم به جایی برسد و هم خودم خلاص شوم.

مرادی کرمانی گفت: مسافر دست زد روی داشبورد سخنم و گفت: نگه دار، پیاده می شوم. خودم می دانم از کدام راه بروم. زیر تابلوی توقف ممنوع نگه داشتم. پیاده شد. اشاره کردم به میدان و گفتم: شما کار مهمی کردید. مجسمه های تبختر و تکبر که از سالهای دور در میان میدان های این خانه باستانی بود، شکستید و این کار کوچکی نبود.

داشتم بلبل زبانی می کردم که مسافر عزیز اشاره کرد به تابلوی توقف ممنوع و گفت: نه اینست، برو راه افتادم. برایش دست تکان دادم، باز هم لبخند زد. یادم افتاد که پشت سرش کانه‌ای آب ریخته بودیم و شعر خوانده بودیم.

کسی که با کسی دل داد و دل بست
به آسونی نمی تونه کنده دست
اگر آمد و شد راه ببندد
همون راه محبت که توان بست

رئیس خانه موسیقی ایران: شنیدن را شکوه بخشیدی و گفتن را شجاعت

از تو می گویم که شنیدن را شکوه بخشیدی و گفتن را شجاعت.

کامبیز روشن، روان رئیس خانه موسیقی ایران ضمن بیان مطلب فوق اظهار داشت: اینک در عصر آمرداد جلالی دوست که جلال ماست خسته جان از ملالت سال ها رنج و تلاش در جمع ماست.

وی افزود: باری از تو می گویم که در لابه‌لای جان های بیدار مردم زیسته‌ای و به ما توان تقدو شکیبایی آموخته‌ای. از تو می گویم که اریکه اقتدار شیداری را ترجمان بودی و با جنسی از جان عاشقان زخم خورده ایران از قدرت قداست زدودی.

روشن روان ادامه داد: راست آمدی، راست گفتی و راست افق رویه رو را انگشت اشارت نشان دادی. به احترامت ایستاده‌ایم که شایسته تکریمی.

رئیس خانه موسیقی ایران در خاتمه تصریح کرد: باری در عصر جلالی مرداد از تو می گویم، دوست همراه و یار ما سید محمد خاتمی.

عضو فرهنگستان هنر: از نتوانستن های شما قدردانی می کنم

امروز همه تلاش دارند از توانستن های شما تجلیل و قدردانی کنند و امامن اجازه می خواهم از نتوانستن های شما قدردانی کنم.

مجید مجیدی، کارگردان و عضو فرهنگستان هنر، با بیان این مطلب افزود: نتوانستید، نه اینکه نمی خواستید. نتوانستید، نه اینکه نمی دانستید. نتوانستید، چون توانستن به هر قیمتی و بهایی را باور نداشتید. حال دیگر نتوانستن، لغت مناسبی نیست. این نتوانستن، از جنس درماندگی نیست که عین جمع بستن اراده و عمل خود، با رضای خداست. امروز شاید زود باشد باید کمی زمان بگذرد و باید فاصله‌ای میان ما با رخدادها حادث شود تا وزن، ثقل و اهمیت آن آشکار گردد.

مجیدی آمدن به قدرت با چهره‌ای گریان و رفتن با لبی خندان را خاطره‌ای دانست که مایه افتخار هنرمندان ایرانی است و افزود: در دور دوم روز ثبت نام بعضی از شماره یاد مانده که ناگفته‌های بسیار داشت و این روزهای پایانی چهره‌ای به غایت شاد و خندان دارید و این درسی بزرگ است.

این کارگردان در ادامه تصریح کرد: شما به قدرت دو حد زدید و این دو حد از قدرت و سیاست تعریف جدیدی می دهد، تعریفی که آن مظاهر نتوانستن از ثمرات مبارک آن است.

وی گفت: آن بغض و این شادی بی شک کارگردان نابی دارد که قطعاً آن کارگردان، خدای شما، دین شما و باورهای شماست که از مکتب علی(ع) و فرزندان معصومش سرچشمه گرفته است.

مجیدی در خاتمه اعلام کرد: بابت همه توانستن هایی که به یقین بسیار است و همه نتوانستن هایی که بسیار پربار بود، حق باورتان.

عضو هیأت نظارت و پیگیری بر قانون اساسی: ناکامی ها دلیل ناکارآمدی نیست

ناکامی ها را نباید به حساب کم کاری یا کوتاه آمدن در قضیه گذاشت بلکه دست بسته است.

محمدحسین هاشمی، عضو هیأت نظارت و پیگیری بر قانون اساسی، با بیان این مطلب، احترام ایشان به قانون، آزاداندیشی و درست اندیشی را قابل توجه عنوان کرد.

وی اظهار داشت: یکی از نعمت های الهی درست اندیشی است که در طول دوره ریاست جمهوری ایشان شاهد آن بودیم.

هاشمی گفت وگوی تمدن ها را نهالی دانست که طی هشت سال گذشته خاتمی آن را با خون دل آبیاری کرده است تا امروز ریشه دوانده و در آینده به ثمر خواهد نشست.

یکی کرافیست: جهانی شدن هنر ایران محصول شماست

حضور در عرصه های بین المللی و جهانی شدن هنر ایران محصول شماست. حسین خسروجردی، نقاش و گرافیست، به نمایندگی از سوی جمعیت بزرگ هنرمندان، نقاشان، گرافیست ها، نگارگران و... با بیان این مطلب اعلام کرد: بذر این محصول در دوران انقلاب پاشیده شد و در دوران جنگ جوانه زد. در دوم خرداد گل کرد و امروز به بار نشست.

وی اظهار داشت: تاریخ تمدن، دوران مدیریت شما را به عنوان آغاز عصر خردگرایی در ایران ثبت خواهد کرد.

وی افزود: عصر انقلاب بزرگ در ایران با شاهین خاتمی تعادل یافت و این معادله بزرگ با هوشمندی و درایت شما انجام یافت.

بدرود و درودهای دیگر

تنی چند از اهالی فرهنگ، هنر و علم نیز در ادامه مراسم به تقدیر و سپاس از خاتمی پرداختند که گوشه هایی از آن در ادامه آورده شده است.

سمیه توحیدلو، فعال دانشجویی، ورود خاتمی را به عرصه جامعه مدنی خیر مقدم گفت و اظهار داشت: امروز سهم ما همین فضایی است که دستاورد شماست.

وی سپاس از خاتمی را سپاس از همه کسانی دانست که به واقع به باور مردم سالاری رسیده‌اند.

وی از خاتمی درخواست کرد با داشتن رسانه مستقل پیام خود را متقل کند.

فاطمه راکعی، عضو هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور نیز به قرائت قطعه شعری با عنوان گریه بی صدای خاتمی پرداخت.

یوسف ثبوتی، عضو آکادمی علوم جهان سوم به بیان ویژگی های سیدمحمد خاتمی پرداخت و گفت: انتقاد از دولت در گذشته از معاصی کبیره بود در حالی که در دولت سیدمحمد خاتمی به امری مباح و شاید مستحب تبدیل شده است. وی در ادامه خاطرنشان کرد: جناب آقای خاتمی مردم قدردانتان هستند و مخالف و موافق اذعان دارند که صاحب اخلاق کریمه اید و نیک اندیش، نیک گفتار و نیک کردار بوده‌اید.

همچنین در ادامه، دو تن از فعالان در حوزه سازمان های غیردولتی و سازمان های غیردولتی جوانان نظرات خود را بیان کردند و طرح جامعه مدنی از سوی خاتمی و توجه به این امر را از دستاوردهای ارزشمند دولت وی دانستند.

جوان ترین سخنران این مراسم، اشکان آوازه‌طلب، دانش آموز سال سوم دبیرستان بود که به نمایندگی از مجلس دانش آموزی به تقدیر از خاتمی پرداخت و گفت: امروز نگران رفتن خاتمی هستیم، نگران لهایمان که خاموشی بگیرد که امیدواریم نگیرد.

ایرج راه، رئیس خانه تئاتر به فعالیت های انجام شده در این عرصه در طول این ۸ سال اشاره کرد و اظهار داشت: بیمه تأمین اجتماعی هنرمندان، طرح تکریم و صندوق کمک به آنان در دوران پرافتخار ریاست جمهوری شما شکل گرفته است.

در ادامه مراسم، کوروش نیکنام، نماینده زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی مراتب سپاسگزاری خود و اقلیت های دینی را به سیدمحمد خاتمی اعلام کرد و گفت: خاتمی ما را به یاد کوروش می اندازد به خاطر احترام به اندیشه همه اندیشمندانی که خدایاور بودند.

در خاتمه سخنرانی ها نیز نرگس کریمی، خواهر شهید حاج داوود کریمی ضمن تقدیر و تشکر از سیدمحمد خاتمی اظهار داشت: شما فرهنگی را بر روی ملت گشودید که انبیای عظام گشودند.

گزارش

سمیرا سامانی

شیرازه حرف های خاتمی

بیشترین تعامل سید محمد خاتمی در زندگی‌اش با کتاب بوده است و همه مفاهیم مرتبط با او از نقد تا گفت‌وگو، از آزادی و مسئولیت، تا مردسالاری دینی و... همه بر پایه همین تعامل استوار شده است.

پدیدآورندگی خاتمی، حضورش در رأس کتابخانه ملی و ترجیح همارهاش بر تأکید بر کتاب نیازی به تبیین و توصیف ندارد.

او بارها از کتاب گفته و شیرازه حرف‌هایش در این زمینه می‌تواند با مروری دوباره باز هم از عمق و حلاوت یک نگاه در قبال کتاب، حکایت‌ها داشته باشد. آنچه درپی آورده‌ایم، گزیده‌ای از اظهارات خاتمی در هشت سال گذشته است که با پرداختن به کتاب و مقوله‌های پیرسته با آن سیری شده است.

کتاب، زمینه‌ساز نقد اندیشه

«... اندیشه و نقد، مکمل همدیگر هستند و این دو، کمال‌بخش زندگی انسان هستند.

کاربرد اندیشه فقط در عرصه هستی و تکوین نیست. انسان با دو کتاب روبه‌رو است؛ کتاب تکوین، یعنی انسان در سایه اندیشه می‌کوشد تا کائنات را فهم کند و کتاب تشریع، یعنی کتاب خدا را نیز باید با اندیشه و خرد فهم کند. راه به سوی شناخت حقایقی که خداوند از طریق وحی بیان کرده است، نیست؛ بلکه اندیشه آدمی است و کتاب برجسته‌ترین، قدیمی‌ترین و در عین حال ماندگارترین آینه‌ای است که اندیشه بشر را باز می‌تاباند و نیز زمینه‌ساز نقد اندیشه است.

میراث مکتوب بشر، حافظه جمعی او در تاریخ است، ما در سایه کتاب است که می‌توانیم در محضر اساتید خرد و دانش و اندیشه بشری حضور بیابیم. کتاب، اندیشه را از زمان و مکان متصرف می‌کند و اجازه می‌دهد که نسل‌های بعد بی‌حضور اندیشه، امکان حضور در ساحت اندیشه او را داشته باشند. البته فهم متون و سخن بزرگان، خود داستان شگفت‌انگیز و پیچیده‌ای دارد که بخشی از این پیچیدگی را علم تفسیر یا هرمنوتیک تا اندازه‌ای توانسته است بیان کند و به هر حال از طریق کتاب است که ما در صدد فهم اندیشه بزرگان تاریخ و استوانه‌های اندیشه بشری برمی‌آییم و رونق بازار کتاب، رونق بازار تفکر و ان‌شاءالله نقد است.»

[سخنرانی در مراسم پانزدهمین دوره معرفی کتاب سال-۱۳۷۶/۱۱/۱۸]

زندگی از منظر فرهنگ و اندیشه

بیاییم در آستانه قرن بیست و یکم میلادی طرحی نو دراندازیم. سخن تازه‌مان اگر تازه باشد، اینجاست؛ همه خیر خواهان را دعوت می‌کنم که بیاییم یک بار از منظر فرهنگ و معنویت و اندیشه به سیاست و زندگی انسان نگاه کنیم.

اگر ما با این نگاه به دنیا نگاه کنیم و تصمیم بگیریم که چنین طرحی را درافکنیم، میدان‌دار این عرصه اصحاب فکر و فرهنگ هستند و سربازان این میدان، متفکران، خردمندان و فرهنگیان جامعه‌اند و سلاح این عرصه منطق و اندیشه است. مگر کتاب بزرگترین حاصل و مظهر اندیشه و منطق نیست، با این نگاه است که کتاب جایگاه ممتازی در ذهن و زندگی بشر امروز پیدا خواهد کرد. اگر امروز به‌جای جنگ میان تمدن‌ها سخن از گفت‌وگوی میان تمدن‌ها می‌شود، قهرمانان عرصه گفت‌وگو اصحاب فکر و فرهنگ هستند.

حال می‌توانیم با این دید و نگاه نمایشگاههای کتاب و بخصوص نمایشگاههای بین‌المللی کتاب را ستاره‌های مهم اجرای این طرح بدانیم. در جایی که اصحاب کتاب و فکر با همه اختلاف‌نظرهایی که دارند، بر اساس اصل مشترک احترام به نفس اندیشه و احترام به نفس آزادی و احترام به نفس منطق، گرد هم می‌آیند و جمع می‌شوند. آیا این وجه مشترک مهمترین عامل پیوند میان همه صاحبنظران و اندیشمندان با وجود همه اختلافاتی که در جهات مختلف دارند، نیست؟

کتاب محکم‌ترین محمل نقد

«بدون تردید کتاب قدیمی‌ترین و ماندگارترین آینه بازتابنده اندیشه آدمی و نیز مهم‌ترین و محکم‌ترین محمل نقد در طول تاریخ است.

کتاب اندیشه را از حصار زمان و مکان بیرون می‌آورد و به ما اجازه می‌دهد که مرز زمان و مکان را درنوردیم و به اندیشه‌هایی که متعلق به دوران‌های مختلف و انسان‌های مختلف است دسترسی پیدا بکنیم و نمایشگاه کتاب چلچراغ روح اندیشه اعصار مختلف و اندیشه‌های گوناگون در یک عصر است و فروزان باد این چلچراغ تابناک.

در نمایشگاه کتاب است که فرهنگ‌ها و اندیشه‌ها در کنار همدیگر قرار می‌گیرند و بر همدیگر می‌تابند و روشنایی مضاعف ایجاد می‌کنند و شاید یکی از مناسب‌ترین جایگاهها و پایگاههای گفت‌وگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها همین نمایشگاههای بین‌المللی کتاب باشد.

با همه تحولاتی که بعد از انقلاب اسلامی -که انقلاب در فرهنگ، انقلاب در اندیشه، انقلاب در اخلاق و انقلاب در نگاه انسان ایرانی که خواستار حاکمیت بر سرنوشت خویش است- چه تحولات کیفی و چه تحولاتی در عرصه کتاب، نشر، تألیف و تحقیق پدید آمده است. اما هنوز تا رسیدن به نقطه مطلوب، فاصله زیادی داریم.

[سخنرانی در مراسم افتتاحیه نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران-۷۸/۴/۱۴]

کتابداری و کتابخوانی حرمت نهادن به اندیشه و نشر

«جایگاه کتابخوانی در فرهنگ و تمدن اسلامی بسیار برجسته و مهم است، اما این را باید از یاد نبریم که کتاب مظهر اندیشه است. کتاب بی‌اندیشه یعنی داشتن ویترینی که ممکن است، دل‌انگیز باشد، اما تأثیری در سرنوشت ما، نخواهد داشت.

اگر کتابخوانی و کتابداری به معنی حرمت نهادن به اندیشه و نشر، گسترش و تقویت اندیشه باشد، در آن می‌شود امید پیشرفت و سربلندی داشت.

کتاب اگر به معنی رواج و تقویت اندیشه در جامعه باشد، بسیار خوب است، والا برای خانه‌ها، مجامع و مؤسسات مختلف دکور قشنگی می‌شود و ما هنوز هم کسانی داریم که به نمایشگاه کتاب می‌روند برای اینکه این کتاب‌هایی را که با جلدهای قشنگ، تهیه می‌شود- دکور و ویترینی قشنگ‌تر از کتاب نیست- بخرند و برای خانه‌شان ویترین و دکور درست بکنند، همچنان که مثلاً با مجسمه‌های مختلف خانه‌شان را آرایش می‌دهند.

کتاب باید به‌عنوان بستر اندیشه در جامعه مورد توجه باشد و خود اندیشه باید مورد توجه باشد و هیچ منعی برای اندیشه از آن جهت که اندیشه است، وجود نداشته باشد. اندیشه ذاتاً دارای احترام و حرمت است. البته هر جامعه‌ای از نظر روابط و ضوابط اجتماعی مقررات و ضوابطی دارد که هرج و مرج نشود و نظم و نسق مصون و محفوظ بماند و رعایت شود، اما خود اندیشه باید مورد حرمت و احترام باشد، بیت‌الحکمه‌ای که منصفه نداشته باشد، می‌تواند جامعه ما را پیش ببرد، فقدان هر کدام یعنی وجود یکی و فقدان دیگری نبود بیت‌الحکمه، نبود اندیشه و نبود کتاب از یک سو باعث عقب‌افتادگی است و تغییش عقاید، حد گذاشتن برای اندیشه، احترام نگذاشتن به ذات اندیشه هم از سوی دیگر موجب عقب‌افتادگی است. ممکن است که جامعه‌ای در بعضی از شاخه‌ها و شعبه‌ها هم پیشرفت بکند، اما ترکیب متعادل و سنجیده‌ای را که باید یک جامعه داشته باشد، نداشته باشد. اگر ما، حد و ممنوعیتی برای اندیشه و فکر قائل شدیم، جامعه ما، آن تعادل و انسجام را نخواهد داشت.»

[سخنرانی در مراسم افتتاح کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه-۱۳۷۸/۸/۲۹]

تجلی هویت خردمندانه

«کتاب و کتابت عالی‌ترین مظهر اندیشه‌مندی انسان و تجلی هویت خردمندی آدمی است. باید در زمینه کتاب با توجه به شرایط عینی و بخصوص با توجه به اقتصاد نشر که امر مهمی است، در زمینه رواج، رونق تولید و تداول و انتقال کتاب را فراهم آورد و به طور کلی در صورتی کتاب کارساز می‌شود که ما، آن را بر بستری از جریان نشر سالم تولید بکنیم و به کار بگیریم. نمایشگاه یک راه برای ایجاد این فرآیند و فراگرد و زمینه است؛ به شرط این که نمایشگاه بین‌المللی کتاب، به‌صورت یک حادثه‌ای که یک بار در سال رخ می‌دهد و امکان این را فراهم می‌آورد که انسان‌ها و علاقه‌مندان به کتاب با کتاب آشنا بشوند و برای یک بار آن را بخرند. فقط به این صورت در نیاید، بلکه زمینه‌ای باشد برای تعارف و آشنایی اهل کتاب با یکدیگر و با کتاب، تبادل اطلاعات علمی و فرهنگی و زمینه‌سازی نشر سالم، صادرات و واردات کتاب و آشنایی فرهنگ‌ها با یکدیگر و به عبارت دیگر صورتی از گفت‌وگوی تمدن‌ها باشد.»

[سخنرانی در مراسم افتتاح نمایشگاه بین‌المللی کتاب-۱۳۷۹/۲/۱۳]

رونق کتاب در سایه رونق اندیشه

«آیا کتاب و رونق کتاب مشأ پیشرفت جامعه است یا در یک جامعه پیشرفته شاهد رونق بازار کتابیم؟ در اینکه میان کتاب و پیشرفت- به هر معنایی که بگوییم- ملازمت وجود دارد، تردیدی نیست. سخن این است که کدام سبب است و کدام مسبب؟ گرچه هر کدام که سبب باشد، در پیشرفت هر چه جامعه پیشرفته‌تر بشود، در آن، کتاب زیادتر خواهیم یافت. به نظر من رونق تولید و نشر کتاب عوامل گوناگونی دارد که دو عامل عمده آن عبارت است از یک، وجود ظرفیت آفرینش و تولید کتاب در یک جامعه؛ یعنی وجود اندیشمندان، هنرمندان و نویسندگان و متفکران برجسته. اگر جامعه‌ای فاقد اندیشمندان و هنرمندان باشد، ما، در آن جامعه شاهد تولید کتاب نخواهیم بود.

دوم، وجود جان‌های مشتاق و تشنه کتاب؛ مردمی که به آگاهی ارج بگزارند. در جست‌وجوی دانایی باشند و بخواهند، جان تشنه خود را لحظه لحظه با دانش و دستاورد جان اندیشمندان و هنرمندان سیراب کنند.

اگر این دو عامل نباشد؛ یعنی جامعه از وجود دانشمندان و هنرمندان محروم شود، کتابی به‌وجود نخواهد آمد یا کتاب ارزنده‌ای به وجود نخواهد آمد و اگر طالبان علم و آگاهی در جامعه نباشند، اگر کتابی هم به‌وجود بیاید، مثل خود صاحب کتاب و اندیشمند مهجور خواهد بود.

وجود اندیشمندان در جامعه نشانه رواج اندیشه‌گری در جامعه است. ما، در صورتی شاهد بروز و ظهور و فراوانی عدد اندیشمندان و متفکران خواهیم بود که در جامعه به فرد، اندیشه و تفکر احترام گذارده شود و وجود اندیشه نیازمند فضای عقلانی است و شرط این همه وجود آزادی است. اگر آزادی باشد، اندیشه رواج و حرمت می‌یابد و اندیشمندان ظهور و بروز پیدا می‌کنند و آنگاه آثار اندیشه‌ای که البته یکی از آنها کتاب است، در جامعه فراوان خواهد شد.

باید رونق کتاب را در ورای مراسم، جشنواره‌ها، نمایشگاهها، عرصه‌های عرضه و تبادل کتاب و بازارها جست‌وجو کرد. گرچه همه اینها مهم و وسیله نشر و رونق کتابند، اما حقیقت رونق کتاب در ورای این ظواهر و مظاهر است. اینها همه وسیله‌اند. اگر جامعه ما احساس کرد که به علم و آگاهی نیاز دارد و رابطه تلخ تاریخی تحمیل شده بر این ملت و ملت‌ها که بنده معتقدم و بارها گفته‌ام که این زنجیره تلخ و تباه‌کننده با انقلاب بزرگ اسلامی پاره شد، این رابطه تلخ و تباه‌کننده‌ای که همه اجزای جامعه و از جمله عالمان و دانشمندان در تحت سلطه مدیرانی بودند که به زور روی کار آمده بودند، اگر این رابطه عوض شد و مدیران و سیاستمداران جامعه خود را نیازمند به اهل علم و دانش یافتند، آن وقت علم در جامعه عزیز می‌شود و کتاب در جامعه رونق پیدا می‌کند.»

[سخنرانی در مراسم هجدهمین دوره معرفی کتاب سال-۱۳۷۹/۱۱/۱۶]

مظلومیت کتاب در تاریخ

«هر کس که اهل اندیشه و خردورزی باشد و قدر و منزلت انسان را با متر و معیار خرد و عقل و فکر بسنجد، نمی‌تواند در برابر پدیده‌ای زیبا و بزرگ به نام «کتاب» سر تعظیم فرود نیاورد. زیرا کتاب مظهر اندیشه و خردورزی آدمی است. اما همواره به کتاب ستم شده است. کتاب مثل بسیاری از اهل خرد و اندیشه و تفکر و معنویت در تاریخ مظلوم بوده است. به نظر من، سه عامل در مظلومیت کتاب و جفای به آن، مؤثر بوده است؛ یکی، نادانی و جهل است. در جامعه‌ای که معرفت و اندیشه غریب است، کتاب نیز مظلوم و غریب است و ارجی ندارد و خریداری پیدا نمی‌کند. برای رونق کتاب و زدودن غبار مظلومیت و محرومیت از کتاب باید رنگ جهل و نادانی را از چهره جامعه زدود. دانایی و آگاهی بزرگ‌ترین حق انسان است و ما، در تغییر و بینش دینی خودمان داریم که انسان آفریده شده تا صاحب معرفت بشود. برای اینکه این جفای بزرگ نسبت به کتاب مرتفع بشود، جامعه باید آگاه بشود و با جهل و نادانی مبارزه شود.

عامل دوم مظلومیت کتاب، جور و ستم است؛ یعنی کسانی که قدرت و مکنت و ثروت خود را مرهون ناآگاهی و تسلیم بی‌چون و چرای انسان‌های دیگرند و البته برای کارهای خود توجیهات فراوان دارند. چون سقطه و مغالطه در طول تاریخ میدان بسیار گسترده‌ای داشته است، مردم ما نپندارند که در جمهوری اسلامی که باید مظهر اخلاق و ادب باشد، به نام دین و فلسفه سقطه‌های بزرگ می‌شود، همواره در طول تاریخ سقطه و مغلطه وجود داشته است و بسیاری از ناروایی‌ها توجیه شده است و کسانی که قدرت و ثروت و مکنت خود را مرهون ناآگاهی و جهل و تسلیم بی‌چون چرای انسان‌ها هستند، ممکن است برای کارهای خود توجیه هم بیاورند.

طبیعی است که اگر چنین نیروهایی در جامعه حاکم باشند، آگاهی و حق‌خواهی و مطالبات مردم از حقوق خویش را برنمی‌تابند و کتاب مظهر آگاه کردن جامعه است و در جامعه‌ای که جور حاکم باشد، کتاب و مشأ کتاب که اندیشه و آگاهی است، مظلوم خواهد بود. البته این روش‌ها در طول تاریخ نتیجه‌ای عکس داده است. نمی‌شود اندیشه را مهار کرد. اندیشه جاری می‌شود. ولی اگر ما جلوی کتاب و اندیشه را بگیریم، این اندیشه زیرزمینی خواهد شد و ماهیت اندیشه این است که آشکار باشد تا بتواند در معرض نقد و بحث قرار بگیرد و الا به ضد اندیشه بدل می‌شود و جامعه‌ای که در آن اندیشه رو و رایج نباشد، منطق و گفت‌وگو در آن جای خود را به خشونت و پرخاش خواهد داد.

عامل سومی که باعث مظلومیت کتاب می‌شود، سوءاستفاده از آن است. کتاب موجود مقدسی است. اگر خدای ناخواسته کتاب عامل بداخلاقی و خرافات و مسائلی بود که با پیشرفت معنوی و مادی جامعه ناسازگار بود، در درجه اول به کتاب ستم شده است و از جای خود بیرون رفته است و کم نبوده‌اند سوءاستفاده‌کنندگان و فرصت‌طلبانی که از کتاب برای بدبینی، بداخلاقی، ایجاد تفرقه و نفاق و جلوگیری از پیشرفت جامعه سوءاستفاده کرده‌اند. البته به میزان رشد جامعه بشری این سه جفا و ستم از بین می‌رود یا کم می‌شود و بخصوص دانشمندان و متفکران فرمند که باید دلسوزانه تلاش کنند تا

کتاب و اندیشه و آگاهی و معرفت در جامعه بشری مظلوم نباشد. برای فراهم آوردن فضا برای اینکه کتاب و اندیشه در جایگاه خود قرار بگیرد، طمأراهکارهای زیادی وجود دارد. به نظر من اولاً باید فرهنگ ارج گزاری به خرد و تعقل و عقلانیت در جامعه نهادینه و رایج شود. باید بدانیم که جوهر آدمی خرد اوست و احترام به آدمیت، حضور آدمیت، رشد آدمیت، به میزان حرمتی است که برای خردمی گزاریم دوم، اینکه بکوشیم حاصل خرد را که اندیشه است، در برابر اندیشه قرار بگیرد و اندیشه با هیچ چیز جز اندیشه رویه رو نمی شود.

سوم که حاصل دو اصل بالاست، رواج یافتن و نهادینه شدن منطق و گفت وگو به جای خشونت و نفی و طرد در جامعه بشری است. در این صورت است که ما خواهیم دید که هم کتاب رواج می یابد، هم اندیشه رشد پیدا می کند و هم جامعه در معرض و معروض پیشرفت های متفاوت قرار خواهد گرفت. کتاب مهمترین بستر روایی و جریان فرهنگ بشری است. ارتباط انسان ها را در دورترین نقاط با یکدیگر برقرار می کند و نیز زمان ها را درمی نوردد و انسان ها را با قرن ها فاصله معاصر یکدیگر می کند و به انسان جواز ورود به عرصه هایی که زماناً و مکاناً از او دور است، می دهد. امروز گرچه ابزار و تجهیزاتی پیدا شده است که به طور طبیعی می توانسته جای کتاب را بگیرد، گر چه بعضی از آنها خود نوعی کتابند، ولی خوشبخته، به دلیل گیرایی و جذابیت و فوایدی که کتاب به صورت سنتی دارد، این ابزار و پیشرفت ها نتوانسته اند جای کتاب را در جامعه امروز تنگ کنند.»

[سخنرانی در مراسم افتتاح چهاردهمین نمایشگاه کتاب، ۱۳۸۰/۴/۱۷]

داستان کتاب، دلکش ترین داستان

«کتاب سال جمهوری اسلامی ایران نوزده ساله شد، اما هزاران سال است که کتاب در تاریخ بشری حضور و وجود دارد. دلکش ترین داستانی که می توان سرود، داستان کتاب است. ما همواره در برابر شیدنل نام کتابخانه های بزرگ، کتاب های فاخر و نویسندگان نامدار سر تعظیم فرود می آوریم و از وجود و حضور کتاب و کتابت و کتابخانه احساس غرور و افتخار می کنیم، اما همواره سرگذشت و سرنوشت کتاب، سرگذشت شیرینی نبوده است. مصیبت هایی که بر کتاب و اهل کتاب رفته است نیز بزرگ و فراوان بوده است. اگر باد و نامی از کتابخانه های بزرگ می شنویم، از کتاب سوزی ها و ویرانگری کتابخانه ها به دست جاهلان جاهل پرور نیز فراوان می شنویم، ولی در عین حال، با وجود همه پستی و بلندی ها و فراز و نشیب ها، سرگذشت کتاب، دلکش ترین سرگذشت تاریخ بشر است و علی رغم همه مشکلات و نیز در همه شرایط، کتاب و محتوای کتاب که اندیشه است، راه خود را به سوی آینده باز کرده است و امروز به زمان و دوره ای رسیده ایم که هیچ قدرت و سیاستی نمی تواند جلوی آگاه شدن کسی را که خواستار آگاهی است، بگیرد و انسان ها آسان تر از گذشته به کتاب و اندیشه و آفرینش های هنری، فرهنگی و علمی دسترسی دارند.

رواج و رونق کتاب امری است که هر چه بیشتر باشد، جامعه کامل تر، پیشرفته تر و سعادتمندتر است. رواج و رونق کتاب و فکر لوازم و آثار و علایمی دارد که باید تحقق پیدا کند تا کتاب رایج شود و از اهم آنها امنیت متفکر و آزادی اندیشمند و هنرمند است. اگر آزادی و امنیت نباشد، نه هنری پدید می آید و نه علم و معرفتی ساطع می شود.

عالم کتاب، عالم تفکر، خلوت و انس با حقیقت است و باید چنان باشد که انسان از این خلوت و انس لذت ببرد و لذت بردن از عالم کتاب، با توصیه اخلاقی و تبلیغات هم درست نمی شود. جامعه باید باور کند که علم جدی است، با «باری به هر جهت» و نفس و ساده انگاری کار ملک و ملت و کشور و حتی فرد به سامان نمی رسد. باید آموخت و دانست و هنگامی که این باور پیدا شد، اقبال به کتاب هم پیدا می شود و بخصوص برای اینکه کتاب در جامعه رواج یابد، عادت کودکان و نوجوانان و جوانان ما به مطالعه کتاب، امر مهمی است. باید کاری کنیم که جوانان ما از کتاب خواندن لذت ببرند، که اگر چنین شد، نشر و تألیف و عالم و بازار کتاب هم رونق و رواج می یابد. اگر کتاب تنها به عنوان ابزار درسی به حساب آید، به محض اینکه فرد دوران تحصیل خود را تمام کرد، با کتاب هم وداع می کند. در حالی که اگر با کتاب انس گرفت و به خواندن عادت کرد، کتاب رونق پیدا می کند و در این زمینه وظیفه وزارتخانه هایی چون آموزش و پرورش و فرهنگ و ارشاد اسلامی، وظیفه بسیار سنگینی است. همچنین ناشران و مؤلفان باید به تناسب ذهن و روح و نیاز جامعه آثاری تولید کنند که برای جامعه جذاب باشد، چه برای کودکان و نوجوانان و جوانان و چه برای بزرگسالان.»

[سخنرانی در مراسم نوزدهمین جشنواره معرفی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۰/۱۱/۲۰]

رقیب های نیرومند کتاب

«اگر کتاب به معنی ثبت و ضبط رأی، نظر و دانش برای استفاده دیگران باشد، امروز کتاب به معنی سنتی و معهود آن دارای رقیب های نیرومندی است. امروز سخن از کتابخانه های دیجیتالی و رایانه ای است، ولی همه آینه کتابند و کتاب همچنان جایگاه والای خود را در عرصه ذهن و زندگی انسان حفظ کرده است. حتی به نظر نمی رسد که ابزار و اوضاع جدید، بازار کتاب به معنی سنتی آن را بی رونق کرده باشد و بعید به نظر می رسد که هیچگاه کتاب به این صورت از صحنه زندگی بشر خارج شود که اگر هم خارج شود، باز کتاب به معنی عام آن، همواره در زندگی انسان حضوری چشمگیر خواهد داشت.

کتاب از آن جهت ارزش دارد که حامل اندیشه است و اندیشه سرمایه بزرگ انسان و وجه امتیاز او سایر موجودات است. ملاک و معیار ارزیابی کتاب هم همین است و جریان

کتاب سال نیز به همین منظور پدید آمده است تا در میان آثار نشر یافته دریابیم که کدام تتبع بیشتر و پژوهش فزون تر داشته است و کدام بهتر و بیشتر می تواند نیازهای جامعه و بخصوص جامعه پویا و در حال حرکت ما را تأمین کند.

در هر جامعه ای نحوه تعامل و برخورد با کتاب نشانه برخورد و تعاملی است که آن جامعه با اندیشه دارد. اگر کتاب عزیز و محترم بوده، نشان آن است که اندیشه در آن جامعه محترم است و اگر با کتاب برخورد نامناسب صورت گرفت، نشانه این است که اندیشه از جایگاه والایی برخوردار نیست. آنچه در عرصه اندیشه و به تبع آن در عرصه کتاب اهمیت دارد، از جمله عبارت است از: یک، آگاهی؛ هر چه میزان عمق آگاهی در جامعه بیشتر و فراگیرتر باشد، بازار کتاب پررونق تر است، گر چه در جهت مقابل، هر چه کتاب فراوان تر و دسترسی به کتاب آسان تر باشد، آگاهی هم در جامعه بالاتر می رود و به تسامح می توان گفت که یک رابطه دیالکتیکی میان کتاب و آگاهی وجود دارد. آگاهی بیشتر سبب اقبال بیشتر به کتاب می شود و رواج بیشتر کتاب خود به خود آگاهی را در جامعه بالا می برد. ثانیاً، امنیت در همه جا هم است و جامعه سالم و رشید و رو به آینده، جامعه ای است که در آن امنیت از همه جهات تأمین شده باشد یا بیشتر تأمین شده باشد. اما امنیت در عرصه اندیشه، کتاب و فکر از همه عرصه ها مهم تر و حیاتی تر است و مراد این نیست که هر کس در جامعه هر چه می خواهد، بگوید و هر کار که می خواهد بکند.

[سخنرانی در مراسم بیستمین دوره معرفی کتاب سال جمهوری اسلامی ۱۳۸۱/۱۱/۵]

رشد کمی قابل قبول در عرصه کتاب

تقریباً حدود هفت هزار سازمان انتشاراتی داریم. حتی سطح چاپ نفیس ما در بعضی موارد کاملاً با سطح چاپ نفیس جهانی قابل مقایسه است. کتاب ماه، کتاب ماه، جهان کتاب و نظایر آن، اهل کتاب را آسان تر و راحت تر در جریان امر کتاب قرار می دهد. نقد و معرفی کتاب در وسائط ارتباط جمعی و رسانه های ما بیشتر و جدی تر شده است. حتی جوایز غیردولتی کتاب ما رواج یافته است و ان شاءالله رواج بیشتر خواهد یافت.»

[سخنرانی در مراسم معرفی کتاب سال، ۱۳۸۲/۱۱/۱۸]

کتاب، ماندنی ترین رسانه

«کتاب، قدیمی ترین و در عین حال دوست داشتنی ترین و ماندنی ترین رسانه و وسیله ارتباط است. گر چه سرنوشت و سرگذشت کتاب سرنوشت و سرگذشت ویژه ای است. آنچه ما امروز بدان کتاب می گوییم، با آنچه در گذشته وجود داشت، گر چه از نظر هدف و محتوا یکی است، ولی از نظر شکل و میزان بهره گیری جامعه از آن، با هم تفاوت های فوق العاده شگفت انگیز و سهمگینی دارند. اولین نقطه عطف و پایه تحول در امر کتاب و به یک معنا در امر انتقال اندیشه و فکر، اختراع صنعت چاپ بود که می توانست کتاب را به صورت انبوه و در فاصله کم در اختیار خوانندگان قرار بدهد و امروز با وجود کتاب و رسانه الکترونیک، شاهد تحولی به مراتب گسترده تر و شگفت انگیزتر از آنچه صنعت چاپ ایجاد کرد، هستیم. امروز برای یک فرد اهل کتاب و فرهنگ، حتی ساده تر از رفتن و به دست آوردن یک ماده کوچک غذایی، این امکان وجود دارد که در خانه یا محل کار خود، در کمترین فرصت و با کمترین هزینه در کتابخانه های مهم دنیا حاضر شود و در یک آن در نمایشگاه های مختلف فرهنگی، هنری و کتاب که در دنیا برگزار می شوند حاضر شود و شاهد آن باشد. این تحولات ، از یک سو دسترسی به کتاب و اندیشه را آسان کرده است و از طرف دیگر امر کنترل و سانسور را برای دولت هایی که معتقد به سانسور و محدودیتند، دشوار و حتی به صراحت بگویم اگر هم نه در امروز، در آینده نزدیک ناممکن کرده است و این تحول، تحول عظیمی است. نظامی برای خودش ضوابط و قواعدی هم دارد که باید آنها را به شیوه درستی اعمال کند. من می خواهم این را عرض کنم که در مقایسه امروز، عصر حاضر و تحولاتی که در آن رخ داده است، با گذشته، ما به مفهوم تازه ای از ممیزی که به هر حال برای حفظ و بقای جامعه و پیشرفت آن لازم است، می رسیم، ولی این ممیزی از جمله در زمینه کتاب باید با گذشته فرق داشته باشد. این ممیزی باید به جای اعمال کنترل های سخت، خشن، رسمی و اداری بر دوش خواننده و نویسنده گذارده شود. بهره گیرندگان از آثار فکری و هنری اندیشمندان و نیز خود اندیشمندان به عنوان کسانی که درد و درک جامعه را دارند، باید این ملاحظات و ممیزی را داشته باشند نه نهادهای رسمی و سانسورهای دولتی؛ یعنی ما باید کاری کنیم که وجدان زیبایی طلب و حقیقت خواه و قدرت علمی و عقلانی مردم به حدی برسد که بتواند مفید را از مضر و درست را از نادرست جدا کند و در اینجا در کنار مسأله آزادی امر مهمی که بدون آن آزادی می تواند زیانبار باشد، مطرح می شود و آن مسأله نقد در جامعه است؛ یعنی اندیشمندان همان گونه که آثار خلق می کنند، موظف نیز هستند که به نقد اندیشه و نشان دادن درست از نادرست و مفید از مضر دست بزنند.

با وجود این همه تحولات در جهان و با وجود رسانه الکترونیک، کتاب الکترونیک، کتاب به معنی سنتی آن هنوز جایگاه خود را دارد و نیز نمایشگاهها به این صورت که الان برگزار می شود، هیچگاه جای خود را به هیچ چیز دیگری نمی دهد. شما در کتابخانه ها و کتاب های الکترونیک یک طرف هستید و طرف دیگر در مقابل شما نیست. در نمایشگاهها تبادل اندیشه با اندیشه، چشم با چشم، دل با دل و زبان با زبان باعث پویایی جامعه بشری می شود.»

[سخنرانی در مراسم افتتاح هفدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب، ۱۳۸۲/۲/۱۳]

کتاب، منشأ تکامل زندگی انسان

«...انسان به واسطه کتاب با اندیشه پیشینیان آشنامی شود و نیز این امکان را می یابد از جایی شروع کند که دیگران به آنجا ختم کرده اند یا اینکه دریابد راهی که دیگران رفته اند، راهی است که به بن بست منتهی می شود و راه دیگر را بجوید و این خود منشأ تکامل در زندگی انسان است؛ چیزی که در سایر موجودات و در جان محدود آنها نمی بینیم.

ممکن است تحول در حیات و زندگی موجودات دیگر هم باشد، ولی آن تحولی طبیعی است نه تحول در جان بسته موجودات دیگر. این انسان است که جان گشاده او دانما رشد می یابد و آشنایی به گذشته، دریافت آنچه گذشتگان کشف کرده اند، مبنای کشف و اکتشاف و گشایش تازه قرار دادن کشف آنان، نقد و بررسی آنان و آگاهی به نادرستی راه آنان، اینها همه مسائلی است که تکامل، کمال و تحول را در جان بی نهایت طلب انسان معنا می کند.»

[سخنرانی در مراسم بیست و دومین دوره معرفی کتاب سال، ۱۳۸۲/۱۱/۲۰]

فایده های خواندن کتاب

«... خواندن کتاب دو فایده دارد؛ یکی فایده درونی و شخصی که بهترین راه آگاه و عالم شدن، کتاب است و انسان کتابخوان دارای آگاهی و معرفت می شود و جان او بیارور می شود و دوم فایده بیرونی و اجتماعی آن است؛ یعنی با بالا رفتن دانش، آگاهی، تعهد و مهارت، ناهنجاری ها، نارسایی ها و بسیاری از مشکلاتی که در زندگی انسان هست، مرتفع می گردد و کتاب درمان درد فردی و اجتماعی است و کتاب و کتابخانه رکن اصلی توسعه اجتماعی است. اگر ما این مسأله را در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی لحاظ کنیم، می توانیم به یک توسعه همه جانبه و پایدار امیدوار باشیم.»

[سخنرانی در مراسم روز کتاب، کتابخوانی و کتابداری، ۱۳۸۲/۳/۹۷]

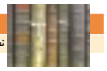

پیشگسوت

نصرالله حدادی

گفت‌وگو با جلال فهیم هاشمی

از کتاب تا متاب

اگر اشتباه نکنم و حافظه درست یاری کند، فروردین ماه سال ۵۷ دو جلد کتاب از انتشارات روزبهان خریدم. «گاندی» نوشته رومن رولان، با ترجمه روانشاد محمد قاضی و «کند و کاوی در مسائل آموزشی ایران» از زنده‌نام صمد بهرنگی و کتاب اول متعلق به انتشارات روزبهان بود و دومی را انتشارات شیگیر چاپ کرده بود و از آن روز این نام در گوشم مانده است و این روزها که وقت و بی‌وقت سراغ جلال فهیم هاشمی دوست خوبم می‌روم، همواره نام روزبهان، برای من ماندنی و خاطره‌انگیز است.

سال گذشته مجلدات اول و دوم خاطرات عبدالرحیم جعفری، بنیانگذار انتشارات امیرکبیر توسط روزبهان به چاپ رسید و گویا این مجموعه خواندنی و ارزشمند، مجلد سومی هم خواهد داشت و به یقین هاشمی و روزبهان عهده‌دار چاپ و نشر آن خواهند بود و رابطه استاد و شاگرد دیروز، به همکاری و همدلی ناشر و مؤلف امروز با چاپ این کتاب تبدیل گشته و قوام و دوام بیشتر و بهتری پیدا کرده است.

هاشمی، سال‌هاست با کمال صمیمیت و صداقت، در خدمت صنعت نشر کشور است و با فعالیت در تعاونی و اتحادیه ناشران و شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی، سعی بر آن دارد که در راه اعتلای صنعت نشر کشور در کنار دیگر اعضای اتحادیه و تعاونی، گام بردارد.

در مجموعه کتاب‌های منتشره روزبهان، علوم خاص، جای خاصی دارد و چاپ کتاب‌هایی در زمینه تأسیسات و برق و سازه‌های ساختمانی سیستم‌های گرمایی و سرمایی، همواره در دستور کار است. ضمن آنکه از ورزش و تفنن، علوم طبیعی و تکامل، باغبانی و گلکاری، آموزش زبان، علوم اجتماعی و روانشناسی، هنر، تاریخ و زندگینامه، نمایشنامه و پرتدگان نیز کتاب‌های زیادی را می‌توان مشاهده کرد.

آثار نادر ابراهیمی از «آتش بدون دود» گرفته تا «مردی در تبعید ابدی» مختص روزبهان است و ادبیات جای خاصی در روزبهان دارد. آنجا که «سهم من» خانم پرنوش صنیعی در مدت زمان کوتاهی به چاپ دهم رسید و «پدر آن دیگری» از همین نویسنده به چندین چاپ رسیده است.

خوشرویی و علاقه‌مندی و امیدواری، از خصایص هاشمی است و هیچگاه او را «گله‌مند» نیافته‌ام، فقط آنگاه که از ناملایمی‌ها در میان ناشران و کتابفروش‌ها فصد گفتن داشته باشد و تلخی رفتار برخی از همکاران ناشر، گاه چنان او را می‌آزارد که چهره درهم‌رفته‌اش، گواه از این دل آزردگی دارد. حاصل گفت‌وگو با او را می‌خوانید:

از خودت بگو.

من متولد هفتم تیر سال ۱۳۱۶ هستم. محل تولدم، خیابان سیروس، کوچه حمام گلشن است. مرحوم پدرم هم حدود یکصد سال پیش در کوچه پشت مسجد جامع بازار تهران به دنیا آمد.

در سال ۱۳۲۹ از مدرسه شرف محمدی، به مدیریت اسوه شرف و دیانت مرحوم قاضی مرادی، تصدیق ششم ابتدایی را گرفتم. سال‌های متوسطه رانیز به صورت شبانه در رشته ریاضی در آموزشگاه زنده‌یاد خزائلی به انجام رساندم.

در سال ۳۰-۱۳۲۹ نزد برادرم در بازار تهران مشغول به کار صحافی، پاکت‌سازی و دفترسازی شدم. یکی دو سال بعد، در تجارتخانه آقایان افشار و آرامنه که از اتریش و شوروی سابق کاغذ می‌آوردند، مشغول به کار شدم و سرانجام در سال ۱۳۴۳ بنا به معرفی آقای اکبر یکرنگیان، باجناق آقای عبدالرحیم جعفری به ایشان معرفی شدم و در

هجوم دیگر رسانه‌ها موجب افت کیفی سطح مطالعه و تولید کتاب‌های آسان‌خوان در ایران شده است

امیرکبیر به مدت ۱۴ سال تا سال ۱۳۵۶ مشغول به کار بودم.

وقتی نزد آقای جعفری رفتم، نمونه جلد اول از مجلدات شگفتانه فرهنگ معین، حرف آ تا خ روی میز ایشان قرار داشت و ما به شوخی به این جلد به خاطر زحمات فراوانی که برای آن کشیده شده بود، می‌گفتیم: آخ!

آشنایی با کتاب را نیز مرهون آقای کاشی‌چی و کتاب‌های کیلویی ایشان هستم. قبل از آشنایی با کتاب‌های گوتنبرگ، کتاب‌های جامع‌التمثیل، اسکندرنامه، امیرارسلان، نات پنکرتون و کتاب‌هایی از این دست می‌خواندم و برخی از پاورقی‌های تاریخی مجله‌های ترقی و صبا نیز مورد توجهم بود، اما آنگونه نبود که مرا راضی کند و کتاب‌های آقای کاشی‌چی، بسیار در روحیه‌ام تأثیر داشتند و نمی‌دانید با چه سختی بینوایان هوگو و جنگ و صلح تولستوی را خواندم.

با مرحوم ولی الله محمدی که در جریان درگیری نیروی هوایی در روزهای اول انقلاب شهید شد، در شعبه شاه‌آباد فروشگاه امیرکبیر به عنوان صندوقدار مشغول به کار شدم و پس از شش ماه به معرفی مرحوم ابوالقاسم گلشن که از نزدیکان و عزیزان آقای جعفری بود، به سبب آشنایی با امور صحافی و شناخت خوب از کاغذ به عنوان مدیر تولید به دفتر مرکزی منتقل شدم.

حتماً به علت شرایط مساعد در انتشارات امیرکبیر و توجه آقای جعفری، موجبات ترقی شما فراهم آمد؟

بله، آقای جعفری با جاذبه‌های مدیریتی خاص خود، شرایط را به گونه‌ای فراهم آوردند که به زودی منحول و در مدت زمان کوتاهی به عنصر کارآمدی تبدیل شدم و برای تثبیت موقعیتم، از هیچگونه فعالیت و کوششی روگردان نبودم.

پس از گذشت مدت زمان کوتاهی به عنوان فرد دوم انتشارات امیرکبیر پس از آقای جعفری درآمدم.

با توجه به آنکه قریب به مدت پانزده سال در انتشارات امیرکبیر، مدیر تولید بودید، از چگونگی کارتان و تولید کتاب بگویید.

من به همه امور تولید کتاب از مرحله مذاکره و عقد قرارداد تا تحویل کتاب به انبار نظارت داشتم. آن سال‌ها آقای جعفری مشغولیت زیادی در شرکت طبع و نشر کتاب‌های درسی داشتند و کمتر وقت می‌کردند در امیرکبیر حضور یابند و من در آخرین سال فعالیت خود در امیرکبیر بیش از ۴۰۰ جلد کتاب را به چاپ رساندم.

طی این سال‌ها آقای محمدرضا جعفری هم حضور داشتند؟

بله، آقای محمدرضا جعفری در سال‌های اول ورودم به امیرکبیر محصل و بعدا دانشجو بودند ولی در مؤسسه حضور فعال داشتند و بعدها با هم در امیرکبیر همکاری داشتیم.

چه سالی انتشارات روزبهان را راه‌اندازی کردید و چگونه شد این نام را برای انتشارات‌تان انتخاب کردید؟

سال ۱۳۵۵ انتشارات روزبهان را به یاری مؤثر برادرم، محمد فهیم هاشمی و دوست نزدیکم آقای اسماعیل جواهرمنش مدیر چاپخانه فاروس تأسیس کردم و اولین کتابی که به چاپ رساندم، «پرواز در مه» سروده جواد مجابی بود. نام روزبهان را مرحومان محمد قاضی و غلامحسین ساعدی که همیشه به من عنایت داشتند، پیشنهاد کردند.

حد فاصل سال‌های ۵۷-۱۳۵۵ چند جلد کتاب به چاپ رساندید؟ نام چندتایی را ذکر کنید.

فکر کنم ۲۵ تا ۳۰ جلد کتاب چاپ کردم. آدم‌ها و خرچنگ‌های ژوزوله دو کامنرو با ترجمه محمد قاضی، گاندی رومن رولان با ترجمه محمد قاضی و...

به سال ۵۷ می‌رسیم، آیا در این سال، کتاب «جلد سفید» با توجه به استقبال شدید مردم، به چاپ رساندید؟

هرگز، البته آن روزها کتاب‌های من آقدرها نبود. برای جبران مخارج جاری مغازه و همچنین چاپ کتاب، امر پخش کتاب را به صورت جدی انجام می‌دادم و گاه تمامی شمارگان کتابی را می‌خریدم و بتدریج به فروش می‌رساندم.

در همین مغازه، در طبقه بالا، کارهای حسابداری را نیز انجام می‌دادم و به این طریق امور روزبهان رتق و فتق می‌شد.

کتاب‌های انتشارات روزبهان، تنوع بسیاری دارند، از کتب مهندسی گرفته تا ادبیات و شعر و چگونگی نگهداری پرندگان، چگونه این موضوعات متنوع را برگزیده‌اید؟

وجه غالب کارهای من، کتاب‌های دانشگاهی از جمله تأسیسات کشاورزی، گلکاری و این گونه کتاب‌هاست. ضمن آنکه کتاب‌های آقای نادر ابراهیمی در روزبهان جای خاصی دارد. ما قدیمی‌ها به غیر از موضوعات فلسفه، ادبیات، تاریخ و دین و کتاب‌هایی که در این موضوعات چاپ می‌شوند، بقیه موضوعات را کتاب نمی‌دانیم و آنها را «متاب» می‌نامیم ولی باید قبول کرد که کتاب‌های کاربردی در علوم و فنون و تفنن کم کم جای خود را باز می‌کند بطوری که کتاب «زیبایی بدون دارو» چاپ روزبهان به چاپ نوزدهم و کتاب «دنیای شیرین بچه‌داری» به چاپ هفتم و «گلکاری عملی» به چاپ هشتم رسیده است.

به همین دلیل کتاب آقای جعفری را به چاپ رساندید؟

بله، با شرمندگی و کمروبی بسیار از ایشان خواستم تا کتابشان را برای چاپ در اختیارم بگذارند، هر چند این احتمال را می‌دادم که به ذهن بعضی‌ها خطور نماید که آقای جعفری با سرمایه خودشان این کار را کرده‌اند. چون در افواه، مرا یک جوانه کوچک از درخت تناور انتشارات امیرکبیر می‌دانند؛ خیلی میل داشتم با سرمایه خودم به عنوان ادای دین بسیار اندکی صنعت نشر کشور این کار را انجام دهم و وقتی نام چند ناشر معتبر را به عنوان داوطلب چاپ به ایشان گفتم ایشان فرمودند که رضا (جعفری دوم) گفته‌اند این کتاب حق هاشمی است.

تا به امروز، روزبهان چند جلد کتاب روانه بازار کتاب کرده است؟

با کتاب‌های تجدیدچاپی، قریب به ۳۵۰ جلد کتاب به چاپ رسانده‌ام.

آینده نشر را چگونه می‌بینید؟

به نظرم هیچ امیدی نیست، جز آنکه در حوزه کتاب تخصصی عمل کنیم. ما در روزگاری به سر می‌بریم که مردم کتاب نمی‌خوانند، مردم رغبتی به کتاب نشان نمی‌دهند. تولید بیش از مصرف است و فضای لازم در اختیار فروش و عرضه کتاب نیست و اعتماد مردم به کتاب کم شده است.

پاره‌ای کاغذ، بلای جان نشر شده و مقررات موجود به گونه‌ای بازار کتاب را رقم زده است که بسیاری از کتاب‌های غیرضروری به چاپ می‌رسند و افراد غیرمتخصص به این وادی پا نهاده‌اند.

هجوم دیگر رسانه‌ها، موجب افت کیفی سطح مطالعه و تولید کتاب‌های آسان‌خوان در ایران شده است. باید بپذیریم رسانه‌های دیداری و شنیداری سهل و ساده و ارزان به دست مردم می‌رسند.

کتاب‌فروش، باید در یک محل مناسب، با ویترین تماشایی و بسیار زیبا و یک منظره تشویق‌کننده باشد. چگونه می‌توان با این میزان فروش و مبالغ بی‌رحمانه و وحشتناک بیمه که مانع اصلی استخدام کارمند، پس از کسادی بازار کتاب است، یک کتابفروشی خوب به راه انداخت؟ نگاهداری ویترین و تمیز و مرتب کردن آن، همراه با یک کارمند موظف، در کنار مخارج کمرشکن روزگار ما چگونه میسر است؟

سرقفلی‌های گران و مالیات بر کتاب‌های فروش نرفته نیز مزید بر علت هستند. چگونه انتظار داریم با این وضعیت بفرنج، کتابفروشی پا بگیرد؟ کاری که مطلقا بازده ندارد، البته رو به افول می‌گذارد و آمار تغییر شغل در اتحادیه بسیار نگران کننده است. از سوی دیگر هشت هزار ناشر، آن هم بر روی کاغذ. طبیعی است که ظرف و مظروف با هم نمی‌خوانند و پاره کاغذ هم تیر برداشته و تیشه به ریشه کتاب و کتابخوانی می‌زند. چرا هر روز بر تعداد ناشران افزوده شده و از تعداد کتابفروشی‌ها کاسته می‌شود؟ این نیست جز جاذبه‌های کاذب و دروغین نشر و عدم صرفه اقتصادی در حوزه فروش کتاب؛ سوبسید کاغذ باید به حوزه‌های دیگر صنعت نشر منتقل شده تا فرجی در کار ما پیدا شود.

امروز بسیاری از کتابفروش‌ها از سنخ مردمان قدیمند و بر روی سرمایه خود، دقیقه‌ای و ساعتی حساب باز نمی‌کنند و عشق و عادت بر آنها و تفکرات اقتصادی‌شان غلبه کرده است و بسیاری نیز کار دیگری بلد نیستند.

طبیعی است این وضعیت نمی‌تواند چندان دوام داشته باشد و با تغییر اوضاع، همین اندک کتابفروش هم از بین خواهند رفت. آن وقت است که باید پرسید با این خیل هر دم افزون ناشران، چه باید کرد؟

به همین دلیل ناشران دیروز و قدیمی، خواستار تغییر پاره کاغذ و تعریف جدیدی برای آن هستند تا ضمن باقی ماندن ناشران قدیمی و دیروز، شاهد چاپ این همه کتاب غیرضروری و کتاب‌سازی شده نباشیم.

کتاب

شعله بی‌قرار

پرداختن به شریعتی، پرداختن به یک شخصیت نیست، بلکه گفتن از راهی است که رهنوردان آن اندکند و شریعتی یکی از رهباران آن بود.

«شعله بی‌قرار: گفته‌ها و ناگفته‌هایی درباره دکتر علی شریعتی» نوشته محمد اسفندیاری توسط انتشارات صحیفه خرد با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه منتشر شده است.

این کتاب شامل چهار بخش، مقدمه (نجامه)، بهره اول: جمع پریشان، بهره دوم: دکتر شریعتی در تاریخ و بهره سوم: کاشناسی دکتر علی شریعتی است که در ۲۲۳ صفحه به چاپ رسیده است.

بهره اول این کتاب با نام جمع پریشان شامل مطالبی چون نظریه‌پردازی شریعتی، شجاعت دانستن شریعتی، «شریعتی اشتباهاتی دارد»، تغییر تاریخ مذکر، شریعتی و روحانیت، خانه اسلام مهای روحانیت، مناسبات مطهری و شریعتی، شریعتی و تفسیر عصری دین، شریعتی و انقلاب است.

تیراژ کتاب‌های شریعتی، تأثیر شریعتی، کارنامه شریعتی شناسی، وصیت شریعتی، مرگ یا شهادت و تحقیق درباره شریعتی نیز دیگر مطالب این بخش را تشکیل می‌دهد.

بهره دوم نیز شامل مقاله‌ای مفصل در خصوص سالشمار زندگی دکتر شریعتی و اجمالی از تحقیق نویسنده درباره زندگی اوست که در سال ۱۳۶۵ نوشته و سپس تکمیل شده است.

همچنین در بهره سوم کتابشناسی، مشتمل بر معرفی یکایک کتاب‌هایی که از آغاز تا سال ۱۳۷۶ درباره دکتر علی شریعتی عرضه شده، آورده شده است. «شعله بی‌قرار» اصال و با بهای ۲۳۰۰ تومان منتشر شده است.

گزارش

سمانه سامانی

سرویس رایگان حرفه ای

انقلاب، کتابفروشی، دانشگاه، دانشجو. می توان گفت حوالی میدان انقلاب دنیای کتاب کشور است و دنیای کتاب بخش‌های گوناگونی دارد که هر کدام از این اجزا تقشی در این دنیا بازی می کنند، سیستم چاپ و نشر، پخش و فروش کتاب.

مؤسسه دانایی و توانایی هم یکی از این اجزاست که در حال حاضر بیشترین فعالیتش در زمینه پخش کتاب و یا بهتر است بگوییم سرویس رایگان کتاب است. چند جوان گردهم جمع شده‌اند و با بخشی از این دنیا و مشکلاتش فعالیت می کنند. یک دفتر کوچک در خیابان فخر رازی، یک کتابخانه، کامپیوتر و ضروریات دیگر با یک گروه جوان که سعی دارد برخی از مشکلات حوزه پخش کتاب را حل کند. این گزارش می کوشد به فعالیت‌ها و مشکلات این مؤسسه بپردازد.

۸۱سال خدمت‌رسانی

سعید بهرامپور، مدیر مسؤول مؤسسه فرهنگی دانایی از سال ۷۷فعالیتش را در حوزه نشر و توزیع کتاب شروع کرده است.

بهرامپور می گوید: سال ۸۱ که از سوی مقام معظم رهبری با نام سال خدمت‌رسانی به مردم نام گرفت و با توجه به تجربیاتی که در زمینه پخش و مشکلات آن داشتیم با همکاری دوستان سعی کردیم در این راستا خدمت‌رسانی کنیم.

سال ۸۱ با چند ناشر آشنا کارمان را آغاز کردیم و صرفاً پخش این چند نشر را انجام می دادیم.

در ابتدا مکان خاصی برای انجام کار وجود نداشت تنها انتشاراتی هایی که برایشان کار پخش انجام می دادیم و بعد سعی کردیم کار را توسعه بدهیم و برای این کار مکانی را هم در نظر گرفتیم. این کار در ابتدا با یکسری تبلیغات از سوی ناشران و توصیه مشتریان پیش رفت.

اما در مهر سال ۸۲ کار به صورت حرفه‌ای درآمد، تبلیغات گسترده‌تر شد. علاوه بر این گروه با برپایی نمایشگاه کارش را توسعه داد.

۱۰شاخص دانایی و توانایی

دانایی و توانایی ۱۰شاخص را به عنوان ضرورت انجام این کار در نظر گرفته است.

اولین شاخص همان رضای پروردگار است و در درجه دوم خدمت‌رسانی به مردم. سومین مسأله تلاش در کاهش سفرهای غیرضروری (بخصوص در میان خانم‌ها و جوانان دانشجو) و کاهش اتلاف وقت و هزینه، کاهش حجم ترافیک، صرفه جویی در مصرف سوخت، جلوگیری از مراجعان به محدوده ترافیک، کاهش آلودگی هوا. تأثیر در دسترسی تهیه کتاب مورد درخواست و ایجاد اشتغالزایی نیز از دیگر شاخص‌های این مؤسسه است.

دانشجو و خانم

سعید بهرامپور می گوید: بسیاری از مشتریان ما خانم‌هایی هستند که خانه‌دار هستند و بسختی دانشگاه را ادامه می دهند و یا گاهی برخلاف میل همسرانشان مطالعه دارند. برای این قشر و بخش از جامعه امکان بسیاری از کارها وجود ندارد و روند کار چندان هم دشوار نیست. بعد از تماس کتاب تهیه می شود، تا قبل از ساعت ۲ بعد از ظهر هزینه حمل و نقل بر عهده مشتری است، از ساعت ۲ بعد از ظهر به بعد سرویس رایگان است.

البته برای شهرستان‌ها، با مسیرهایی که بسیار دور هستند هزینه پست و حمل و نقل لحاظ می شود.

کتاب‌هایی که نمی‌رسند

سعید بهرامپور در مورد مشکلات کارش معتقد است که این مشکلات در تهران و شهرستان‌ها متفاوت است؛ گاهی کتاب در تهران تهیه می شود اما به محض تحویل مشتری کتاب را نمی خواهد، به نظر می رسد که هنوز این بحث جدی تلقی نشده است علاوه بر این در دریافت ما همان گاهی با مشکل روبه‌رو می شویم.

بهرامپور می افزاید: یکی از علایق ما این است که به دانش آموزانی که در روستاها هستند و دسترسی به بازار کتاب ندارند کمک کنیم اما متأسفانه امکان زیادی برای این کار وجود ندارد با پست عادی در بسیاری از موارد کتاب به دست مشتری نمی رسد. پست پیشتاز و سفارشی هم گاهی هزینه بالایی برای مشتری دارد.

بهرامپور می گوید: در سال گذشته برای توسعه کار، نامه‌های زیادی به جاهای مختلف فرستادیم و اعلام همکاری کردیم، در این میان با سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران فعالیت مشترکی آغاز کردیم. اما باید گفت این کار نیاز به تبلیغات گسترده‌تری دارد.

مدیرمسؤول این مؤسسه می افزاید: در زمینه پخش کتاب ما فعالاً دیگری داریم که بیشتر در زمینه کتاب‌های درسی و کمک درسی فعالیت می کنند اما ما سعی کردیم این فعالیت در همه حوزه‌ها باشد.

بیشترین‌ها

مراجعان مؤسسه هم در همه زمینه‌ها و حوزه‌ها درخواست دارند. بیشترین مراجعان خانم‌ها و دانشجویان هستند (البته دانشجویان پیام نور درصد بیشتری را به خود اختصاص داده‌اند.) بیشترین فعالیت ما در مهرماه و بهمن ماه است که گاهی روزانه تا ۲۰۰ تماس تلفنی داریم و در زمان تعطیلی دانشگاه‌ها و مدارس تقریباً مؤسسه کم‌کارتر است و این میزان به ۸۰ تماس در روز می رسد.

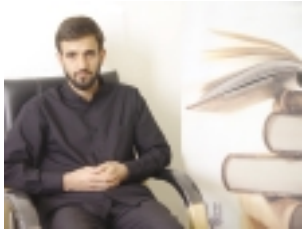

چند جوان گردهم جمع شده‌اند و با بخشی از این دنیا و مشکلاتش فعالیت می‌کنند

مشترکان

دانایی و توانایی در آغاز فعالیتش در سال ۸۱ برای کار کردن از سیستم دستی استفاده می کرد اما از سال ۸۲ این سیستم کامپیوتری شده است.

مشترکان این مؤسسه در هفت طبقه جای گرفته‌اند. مشترکان عادی که شامل دانشجویان و مشتریان کتب عمومی و عادی است که میزان آنها به ۱۰ هزار مشترک می رسد، مشترکان آموزش و پرورش، مشتری های کتابفروشی‌ها، شهرستانی‌ها، معلم و مشترکان خارج از کشور، مدارس و دانشگاهها در طبقات دیگر جای می گیرند. دانایی و توانایی در ابتدای کار در سال ۸۱ تنها هزار مشترک داشته است. پرفروش ترین کتاب‌ها، کتاب‌های کمک درسی قلمچی، کتاب‌های سمت و برخی از کتاب‌های حقوقی هستند.

نایاب‌ترین‌ها

به گفته سعید بهرامپور نایاب‌ترین کتاب‌ها که دسترسی به آنها بسیار برای مؤسسه دشوار است کتاب‌هایی هستند که ناشران شهرستانی دارند، ناشران آنها تغییر کرده‌اند و یا انتشارات تعطیل شده است، کتاب‌هایی که از چاپ آنها گذشته است، برخی کتاب‌های قدیمی و سیاسی هم در همین زمره قرار می گیرند.

نمایشگاه، مشاوره و چاپ کتاب

مؤسسه دانایی و توانایی علاوه بر سرویس رایگان کتاب فعالیت‌های دیگری هم دارد از جمله مشاوره در زمینه کتاب مورد دلخواه.

بهرامپور در این باره می گوید: گاهی افرادی تماس می گیرند و شخصاً موضوع مورد نظرشان را مطرح می کنند، مثلاً روانشناسی کودک، در این مورد ما بهترین و پرفروش‌ترین کتاب‌ها را در این زمینه معرفی می کنیم و قیمت، ویژگی‌ها، سرفصل‌ها و گاهی خلاصه‌ای از کتاب را به مشتری ارائه می دهیم تا بتواند انتخاب کند.

علاوه بر این ما می توانیم کتاب‌هایی را به مشتریان ارائه دهیم که تازه منتشر شده‌اند یا در دست انتشار هستند چرا که ما در این موارد از طریق ناشران آگاه می شویم.

دانایی و توانایی در انتشار کتاب هم فعالیت دارد البته تا به حال این فعالیت چندان توسعه پیدا نکرده است.

سعید بهرامپور می گوید: دانشجویانی هستند که می خواهند کتاب منتشر کنند. دانایی و توانایی به آنها مشاوره می دهد و آنها را از نیاز بازار مطلع می کنیم. کار می تواند با چه ویژگی هایی منتشر شود، چه طرح جلد و چه خصوصیاتی.

برای مثال در سال گذشته یکی از دانشجویان رشته معماری تصمیم داشت کتابی با موضوع کاشی و سرامیک را ترجمه کند. از آنجایی که کتاب‌های دیگری با همین موضوع وجود داشتند، با مطالعاتی که ما کردیم متوجه شدیم باید چه کاستی‌هایی رفع شوند.

طراحی جلد را خودمان برایش انجام دادیم و توسط یکی از انتشاراتی‌ها کتاب چاپ شد.

بهرامپور به این نکته اشاره می کند که در طول سال همیشه سعی داشتیم کار با بهترین کیفیت انجام شود و این کیفیت چه از لحاظ محتوا بوده و چه از لحاظ ظاهر کار، جنس کاغذ، طراحی روی جلد و قیمت مناسب. برگزاری نمایشگاه هم یکی دیگر از فعالیت‌های این مؤسسه است.

این نمایشگاه‌ها می توانند برای مراکز دولتی باشند و یا برای دانشگاه‌ها و مدارس، دانایی و توانایی در یک اقدام دست به برگزاری در دانشگاه الزهرا کرد که با استقبال قابل توجهی روبه‌رو شد، در حال حاضر هم قصد دارد که غرفه‌ای دائمی در این مکان برپا کند.

آشنایی با فرهنگ مهدویت

یکی از اهداف مؤسسه دانایی و توانایی آشنایی مردم با فرهنگ مهدویت است و در این راستا دست به برپایی نمایشگاه می زند. علاوه بر این سعی دارد در نمایشگاه‌های مختلف کتاب‌هایی با این موضوع را نیز ارائه دهد.

بهرامپور می گوید: در حال حاضر قصد داریم نمایشگاهی را با ۲ هزار عنوان کتاب در شهرک امید برپا کنیم چرا که در بعضی مناطق دسترسی به بازار فروش کتاب دشوار است. سعی کردیم این نمایشگاه زمانی برپا شود که دغدغه امتحانات و کنکور وجود نداشته باشد. کتاب‌های نمایشگاه هم در حوزه عمومی و مذهبی هستند.

بهرامپور می افزاید: امکان برگزاری نمایشگاه‌های مختلفی را برای مراکز و مؤسسات دولتی یا غیردولتی داریم و در صورت درخواست می توانیم اقدام کنیم.

بازدید از کتابخانه‌ها و مشاوره به آنها یکی دیگر از فعالیت‌ها و توانایی‌های مؤسسه است.

علاوه بر این مؤسسه با نیازهای بازار آشناست و می تواند آنها را به نویسندگان انتقال بدهد.

همیشه بزرگتر شدند!

بهرامپور می گوید: این امکان وجود دارد که در نمایشگاه‌های مختلف غرفه‌ای به ناشرانی تعلق بگیرد که تازه شروع به کار کردند و عناوین زیادی منتشر نکرده‌اند.

این ایده از سوی مؤسسه‌ها مطرح شده است اما به حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بستگی دارد چرا که حمایت از این ناشران می تواند باعث رشدشان شود اما متأسفانه در کشور ما همیشه بزرگ‌ها بزرگتر می شوند.

انتظارات

بهرامپور معتقد است: مؤسسه دانایی و توانایی در راستای خدمت‌رسانی نیاز به توجه بیشتری از جانب مسؤولین و ناشران دارد.

بهرامپور می گوید: با توجه به نیاز در بخش پخش کتاب‌هامی توانیم یک شماره تماس سه رقمی برای سهولت کار داشته باشیم که دانایی و توانایی این درخواست را مطرح کرده است که باید با حمایت مسؤولان روبه‌رو شود، چرا که در حال حاضر ما تنها ۲ خط تلفن داریم که جوابگوی نیاز مشتری نیست. علاوه بر این وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می تواند به ما در اعطای مجوز و وام کمک فراوانی کند چرا که در حال حاضر ما با مشکلات بسیاری در این زمینه مواجه هستیم.

متأسفانه ما هیچگاه سیستم پخش و توزیع مناسبی برای کتاب نداشته‌ایم و هیچگاه یک مرجع به طور کامل همه جانبه و سیستماتیک به این موضوع نپرداخته است. کمک کردن به این بخش می تواند در برطرف کردن مشکلات این حوزه گام مهمی بردارد. دانایی و توانایی برای سهولت کار نیاز به یک سایت اطلاع‌رسانی دارد که این سایت راه‌اندازی شد اما متأسفانه به دلیل مشکلات مالی در حال حاضر تعطیل است. در حالی که می توانست کمک بسیاری در بخش اطلاع‌رسانی باشد.

ناشران هم راه بیابند!

علاوه بر حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ما به حمایت از سوی ناشران هم نیاز داریم. قید کردن مؤسسه ما در کتاب‌ها برای پخش و تبلیغ این سرویس می تواند در معرفی ما به مشتریان راهگشا باشد. همچنین تخفیف‌های مناسب برای فروش کتاب‌ها و همکاری دوستانه می تواند به گروه کمک کند.

بهرامپور می گوید: تا به حال انتشارات سمت، دانش پرور، اندیشه سرا، پیش دانشگاهیان مجد، راه رشد و آشنی با علوم با ما همکاری‌های خوبی داشته‌اند که امیدواریم این همکاری‌ها گسترش پیدا کنند.

مدیرمسؤول مؤسسه معتقد است: ما می توانیم بسیاری از کارها را انجام دهیم اما باید باور کنیم، یک تیم جامع پخش کتاب هم در همین بخش جای می گیرد.

تماس با موسسه

علاقه‌مندان می توانند با شماره تلفن‌های ۶۴۹۰۷۰۶، ۶۴۹۷۵۸۶ و ۶۴۶۶۷۰۱ به منظور استفاده از سرویس رایگان کتاب و امکانات دیگر مؤسسه دانایی و توانایی تماس بگیرند.

چندنکته

-اگر کسی بخواهد کتاب‌های درخواستی خود را قبل از ساعت ۲ تحویل بگیرد و یا خیلی فوری مثلاً یک ساعته به کتابی احتیاج داشته باشد، می تواند با مؤسسه تماس بگیرد، دانایی و توانایی این سرویس را برای شما فراهم می کند، ولی پول حمل و نقل آن بر عهده خودتان است.

-دانایی و توانایی می تواند برای ناشران نمایشگاه برگزار کند، کار پخش کتاب‌ها را انجام دهد و...

-اگر شما بیشتر از ۵۰ هزار تومان از دانایی و توانایی خرید داشته باشید تخفیف هم می گیرید.

-اگر بخواهیم و بتوانیم که دانایی و توانایی و جوان‌هایی مثل آنها را جدی بگیریم کارهای بهتر و بیشتری هم می توانند انجام دهند، کارهایی که خیلی از مشکلات ما را حل می کند.

گزارش

آذر اسدی

کتابخانه انجمن صنفی روزنامه‌نگاران

روز خبرنگار برایم خبر خوبی است. دستکم می‌توانم به بهانه‌اش یک شب تاصبح ، فکر کنم که در مدت روزنامه نگاری‌ام چقدر مورد سوءاستفاده سازمان‌ها و افراد قرار گرفته‌ام، چقدر لحظه کشف داشته‌ام، چقدر با تعجب به مسائل نگاه کرده‌ام و چقدر شنیده‌ام روزنامه‌نگاری شغلی سطحی است.

با همه اینها هنوز قلم به دست مانده‌ام، نمی‌دانم تا چند صباح.

انجمن صنفی روزنامه‌نگاران که کار خود را در سال ۷۶ شروع کرده است از جمله NGOهایی است که سعی دارد به مسائل مربوط به روزنامه‌نگاران بپردازد. صحبت‌های مختلفی درباره این انجمن شده و می‌شود؛ از گروهی که معتقدند این انجمن یک انجمن صنفی سیاسی است و در زمینه تخصصی روزنامه‌نگاری فعالیت‌های کمی می‌کنند تا دیگرانی که معتقدند این انجمن به تقویت امنیت روزنامه‌نگاران کمک کرده است.

از قضا این انجمن دانشکده‌ای دارد و این دانشکده کتابخانه‌ای. وجود کتابخانه در انجمن و روز خبرنگار با هم جمع شدند تا گزارشی از کتابخانه کوچک انجمن بگیریم.

انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران مهرماه سال ۱۳۷۶، دو ماه پس از روی کار آمدن دولت سید محمد خاتمی در ایران پایه گذاری شد.

با توجه به ماهیت صنفی و سندیکایی انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران، کسانی که به عضویت این انجمن پذیرفته می‌شوند باید حتماً مشمول قانون کار بوده و در بخش تحریریه مطبوعات و نه سایر بخش‌های آن شاغل باشند.

انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران در حال حاضر ۲۸۰۰ عضو دارد و تنها سندیکای کارگری در ایران است که در دپارتمان NGOهای سازمان ملل متحد به ثبت رسیده و سازمان بین‌المللی کار (ILO) نیز طی گزارشی در سال ۱۳۸۱ از آن به عنوان «تنها سندیکای مستقل و واقعی کارگری در ایران» یاد کرده است انجمن صنفی همچنین عضو پیوسته فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران (IFJ) است.

این انجمن طبق اساسنامه و به لحاظ تشکیلاتی سه رکن دارد: عبار «مجمع عمومی که بالاترین رکن تصمیم‌گیری است و به‌صورت عادی هر سال یک بار و به‌صورت فوق‌العاده در مواقع لازم تشکیل جلسه می‌دهد. اعضای پیوسته انجمن که اعضای مجمع عمومی محسوب می‌شوند»، اولین رکن این اساسنامه است. دومین رکن اساسنامه شامل «هیأت مدیره که اعضای آن با رأی مستقیم اعضای مجمع و برای یک دوره سه ساله انتخاب می‌شوند و وظیفه اجرای اساسنامه و تصمیمات مجمع عمومی در تمام امور اداری، سازماندهی و مدیریت انجمن را به‌عهده دارند. هیأت مدیره دارای هفت عضو اصلی و سه عضو علی‌البدل است. ۴ عضو اصلی هیأت مدیره، عضو هیأت رئیسه محسوب می‌شوند که عبارتند از: رئیس، دبیر، نایب‌رئیس و خزانه‌دار» است. در رکن سوم این اساسنامه آمده است، بازرسان که آنها نیز با رأی مستقیم اعضای مجمع و برای یک دوره یکساله انتخاب می‌شوند. وظیفه آنها نظارت بر اجرای صحیح اساسنامه است.

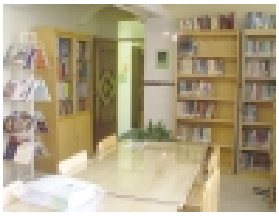

یکی از بخش‌های تحت پوشش انجمن صنفی روزنامه‌نگاران دانشکده انجمن صنفی روزنامه‌نگاران است که زیر نظر دانشگاه علمی- کاربردی فعالیت می‌کند.

رشته‌های عکاسی خبری، مترجمی انگلیسی، خبرنگاری و روابط عمومی در این دانشگاه تدریس می‌شوند.

یکی از بخش‌های این دانشکده کتابخانه است. این کتابخانه فعالیت خود را در بهمن‌ماه سال ۷۹ شروع کرده است. اولین سری کتاب‌های این کتابخانه اهدایی بوده و قسمتی دیگر را از نمایشگاه خریداری کرده‌اند.

سال ۸۱ به‌صورت رسمی این کتابخانه همزمان با تأسیس دانشکده علناً کار خود را آغاز کرد.

کتابخانه این انجمن در طبقه سوم ساختمان دانشکده قرار دارد. در قفسه‌های چوبی کتابخانه کتاب‌های آشنایی می‌بینیم، کتاب‌های آشنای خبرنگاران. کتاب‌هایی که وقتی اولین بار قلم به دست شدم فکر می‌کردم با خواندن هر کدامشان همه فوت‌های کوزه‌گری را می‌آموزم.

«خبرنویسی» یونس شکرخواه، «روزنامه‌نگاری» نوین نعیم بدیعی و حسین قندی، «مطبوعات ایران در قرن بیستم» سید فرید قاسمی و... کتاب‌هایی که هنوز نمی‌دانم نویسندگانش همه فوت‌های کوزه‌گری را در آنها نوشته‌اند یا نه؟

مسؤول کتابخانه انجمن، پرن قاسم‌زاده لیسانس علوم سیاسی است و دوره‌های کتابداری را طی کرده است. وی درباره تعداد کتاب‌های کتابخانه می‌گوید: در مجموع ۵۷۰۰ جلد کتاب در کتابخانه موجود است. از این میان ۳۷۰۰ جلد کتاب فارسی و ۲۰۰۰ جلد کتاب لاتین است.

از نظر موضوعی کتاب‌ها در زمینه‌های فلسفه، دین، روانشناسی، تاریخ عمومی و جهان، علوم اجتماعی، آمار، اقتصاد، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و حقوق بین‌الملل تقسیم شده‌اند.

در مرحله بعد می‌توان به کتاب‌های کلیات، دایرةالمعارف، کتب مرجع، حقوق، علوم، تکنولوژی و کتابشناسی و در مرحله سوم به زندگینامه‌ها، جغرافیا، مردم‌شناسی، آموزش و پرورش، موسیقی و عکاسی اشاره کرد.

بخش کتاب‌های لاتین مربوط به روزنامه‌نگاری، مطبوعات و نشریات، عکاسی خبری، فتوژورنالیست و تبلیغات است که این منابع در معدود کتابخانه‌ای پیدا می‌شود.

قاسم‌زاده درباره تعداد نشریات موجود در کتابخانه توضیح می‌دهد: ۵۰ نشریه فارسی و ۱۱ نشریه لاتین در کتابخانه موجود است.

از دیگر خدماتی که در این کتابخانه به مراجعه‌کنندگان ارائه می‌شود، دسترسی به مقالات، گفت‌وگوها و نقدهایی است که از سال ۷۷ تاکنون در مطبوعات ایران به چاپ رسیده است. مراجعان می‌توانند با مراجعه به کتابخانه و ذکر نام نویسنده، نام مقاله و یا لفظ اعلام سوژه و موضوع خاص مورد نظر، تمامی مقالات، نقد، گفت‌وگو و مطالب درباره سوژه مورد نظر را در نشریات مختلف چاپ شده از CD موجود در کتابخانه دریافت کنند.

این اطلاعات تا سال ۸۲ طبقه‌بندی شده است.

همچنین مراجعان امکان استفاده از اینترنت را در محل کتابخانه دارند.

کتابخانه ۱۲۰ متر مربع مساحت دارد و قرائتخانه آن ظرفیت ۲۰ صندلی را دارد.

قاسم‌زاده درباره ویژگی کتاب‌ها توضیح می‌دهد: یک گروه از کتاب‌ها عمومی است. ما بیشتر سعی داریم کتاب‌ها را تخصصی کنیم و در سه گرایش عکاسی، روزنامه‌نگاری و اینترنت کتاب تهیه کنیم.

اعضای انجمن صنفی روزنامه‌نگاران و دانشجویان دانشکده انجمن می‌توانند به‌صورت رایگان و روزنامه‌نگاران غیر عضو انجمن و دانشجویان روزنامه‌نگاری دیگر دانشکده‌ها با پرداخت حق عضویت می‌توانند از امکانات کتابخانه استفاده کنند.

گزارش

محمدحسن خطیبی بابگی

رابطه مؤلف و ناشر در انجمن نویسندگان کودک و نوجوان بررسی شد

جمعی از ناشران و نویسندگان چهارم مرداد در محل انجمن نویسندگان کودک و نوجوان درمیرگردی گرد هم آمدند تا به بررسی «حقوق مؤلف و ناشر» بپردازند. بررسی رابطه ناشر و مؤلف و نیز تهیه نمونه‌ای از قراردادهایی که بین ناشر و مؤلف منعقد می‌شود از جمله مباحثی بود که در این میزگرد مطرح شد.

در ابتدا حسن کیانیان، مدیر نشر چشمه؛ محسن طالب از نشر پیدایش، حمیدرضا شاه‌آبادی، مدیر انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و محمدرضا اصلانی، نویسنده و حقوقدان پشت تریبون رفته و به بیان نظرات خود پرداختند، پس از آن نیز چند تن از شرکت‌کنندگان درباره موضوعات مطرح شده به بحث و بررسی پرداختند.

حسن کیانیان، مدیر نشر چشمه به بیان سیر و تحولات رابطه ناشر و مؤلف پرداخت و گفت: در فرهنگ ادبی کشورمان سابقه زیادی برای رابطه مؤلف و ناشر سراغ نداریم و از زمانی که نشر به شکل کنونی به‌وجود آمد اکثر اوقات این رابطه بسیار تنگاتنگ و دوستانه بود اما با روابط تازه‌ای که بر ادبیات و فرهنگ حاکم شده رابطه مؤلف و ناشر نیز دچار تغییراتی شده است.

کیانیان به قانون حمایت از مؤلفان که در سال ۱۳۴۸ به تصویب رسیده اشاره کرد و اظهار داشت: بر هر الزی دو حق مترتب است یکی حق مادی و دیگری حق معنوی. هنگام انعقاد قرارداد بین مؤلف و ناشر باید تمام زوایا و ابعاد حقوق مادی و اکاویده شود.

وی با تأکید بر گنجاندن جزئیات و وجود صراحت در قراردادها افزود: اکثر مشکلاتی که در چند دهه اخیر بین ناشران و مؤلفان به‌وجود آمده ریشه در عدم شفافیت قراردادهای فی‌مابین دارد.

مدیر نشر چشمه در پایان صحبت‌هایش کتابی از شیرین عبادی با نام «حقوق ادبی و هنری» و نیز نمونه قراردادی را که تنظیم کرده بود به انجمن نویسندگان کودک و نوجوان داد تا مورد استفاده آنان قرار گیرد.

محسن طالب، مدیر نشر پیدایش هم درباره رابطه ناشر و مؤلف آثار کودکان اظهار داشت: رابطه مؤلف و ناشر در حوزه کودکان جدیت حوزه بزرگسالان را ندارد.

طالب در مورد انواع قراردادهایی که در نشر پیدایش با مؤلفان منعقد کرده است تصریح کرد: آنجایی که خود مؤلف طرحی را پیشنهاد کند و خود صاحب ابتکار باشد تعیین حقوق مادی با اوست اما اگر پیشنهاد و ابتکار از طرف ناشر باشد تعیین سطح حقوق مادی با ناشر است.

وی حوزه کودکان را از لحاظ نوآوری بسیار فقیر دانست و اظهار داشت: متأسفانه نوآوری و ابتکار در حوزه کودکان کمتر است و مؤلف فعالی در این زمینه نداریم به همین دلیل موضوع‌یابی و تشخیص نیاز به عهده ناشر است.

حمیدرضا شاه‌آبادی، مدیر انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به بررسی «تعامل بین نویسنده داستان و تصویرگر» پرداخت. وی اظهار داشت: اگر فقط حقوق مادی و معنوی را در نظر نگیریم نویسنده حقوق دیگری هم دارد مانند حق نظارت بر نحوه ویرایش، تصویرگری، انتخاب طرح جلد و به‌طور کلی انتشار کتاب.

طالب با اشاره به سابقه نسبتاً زیاد تصویرگری در ایران افزود: آنچه را امروز تصویرگری کتاب کودک می‌نامیم به نوعی مصورسازی است و نه تصویرگری. در مصورسازی هر صحنه از داستان را به تصویر برمی‌گردانند اما در تصویرگری گونه‌ای از خلاقیت به اثر اضافه می‌شود و نوعی از تبیین و تفسیر تصویری از موضوع ارائه می‌شود. در تصویرگری، کتاب دوزبانه تولید نمی‌کنیم بلکه کتابی با دو زبان که مکمل هم هستند منتشر می‌کنیم.

محمدرضا اصلانی، نویسنده و حقوقدان هم رابطه ناشر و مؤلف در ایران را رابطه‌ای بر اساس عدل و انصاف دانست و با اشاره به نمونه قراردادی که در انجمن تهیه شده گفت: در برخی موارد مشخص کردن برخی شاخص‌ها و محورهای ثابت برای قراردادها مشکل است و ممکن است مواد قراردادها بسته به نوع اثر متفاوت باشد.

در پایان نشست هم برخی از حضار به بیان نظرات خود پرداختند. غلامرضا ساطعی، منتقد گفت: مشکلاتی که بین ناشر و مؤلف به وجود می‌آید ریشه در نظام حقوقی کشور دارد. یکی از مشکلات ما این است که کارگزار و وکلای تخصصی در این حوزه نداریم و وقتی وکلای تخصصی وجود نداشته باشد، مشکلات و چالش‌های فراروی این حوزه مشخص نمی‌شود. مشکل دیگر از اینجا ناشی می‌شود که در ایران برای نوشتن واحد سنجش نداریم. نبود ناشران تخصصی هم از دیگر مشکلات است.

صدیقه هاشمی‌نسب، نویسنده کتاب «کودکان و ادبیات رسمی در ایران» با اشاره به صحبت‌های محسن طالب که گفته بود در حوزه کودکان نوآوری وجود ندارد گفت: برخلاف صحبت‌های آقای طالب معتقدم نوآوری در این عرصه وجود دارد اما مشکل از اینجا ناشی می‌شود که در ایران محتوای اثر مبنا و معیار نشر قرار نمی‌گیرد بلکه نام و شهرت نویسنده است که معیار انتخاب آثار افراد قرار می‌گیرد و به همین خاطر جوانان بسیاری به‌خاطر نداشتن شهرت و معروفیت قبلی از انتشار آثار خود محروم می‌شوند.

هانی گل نژاد

۱۲ کتابفروشی و شاید کمتر

منطقه ۱۳ از شرقی ترین مناطق تهران محسوب می شود.از شمال به مناطق ۷و ۸(خیابان دماوند، حد فاصل میدان امام حسین تا سه راه تهرانپارس) از جنوب به منطقه ۱۴(خیابان پیروزی حد فاصل میدان شهدا تا بزرگراه شهید سرلشکر عباس دوران)، از غرب به منطقه ۱۲(خیابان ۱۷ شهریور حدفاصل میدان شهدا تا میدان امام حسین) و از شرق به حریم منطقه ۱۳ (بزرگراه شهید سرلشکر عباس دوران حدفاصل سه راه تهرانپارس تا خیابان پیروزی) محدود می شود. این منطقه از لحاظ بافت شهری به سه بخش مسکونی، نظامی و صنعتی تقسیم می شود که بخش مرکزی نظامی، بخش شرقی و شمال غربی مسکونی و حریم منطقه را بخش صنعتی تشکیل داده است. تعداد کتابفروشی های این منطقه حدود ۱۲ واحد می باشد که تعدادی از آنها در شرف تعطیلی و تعدادی دیگر مانند کتابفروشی های حدیو، اشرفی و واژه به دلیل عدم اقبال به خرید کتاب تغییر شغل داده‌اند.

کتاب نخواندن و مد

اقبال لاهوری نام خیابانی است که از جنوب به میدان امام حسین امتداد دارد و کتابفروشی جواهری تنها کتابفروشی این محدوده در این خیابان است. البته تا چندی قبل تعداد کتابفروشی های بخش غربی منطقه ۱۳ بیش از ۵ واحد بود که به مرور زمان اکثر آنها تغییر شغل داده‌اند. علی اصغر جواهری صاحب کتابفروشی سابقه حضورش را ۲۰ سال عنوان می کند. جواهری پیرمردی ۷۰ ساله است و تا ششم ابتدایی نظام قدیم درس خوانده است. کتاب های این کتابفروشی ۱۲ متری با موضوعات مذهبی است. بیشترین فروش کتاب قرآن و مفاتیح است.

جواهری می گوید: قبل از انقلاب کتاب هایی با موضوعات مختلف را به مردم عرضه می کردم اما با توجه به کم شدن تعداد کتابخوان ها و همچنین با کم شدن تدریجی قدرت خرید مردم آن هم در محله‌ای کارگرنشین و برخی دلایل ریز و درشت دیگر فقط کتاب هایی با موضوعات مذهبی به فروش می رسد. وی با اظهار گله از وضعیت کتابخوانی می گوید: کتاب نخواندن مد شده و این فاجعه است. تجهیزات اطلاع رسانی مانند ماهواره، اینترنت و... تمام وقت مردم بخصوص جوانان را پر کرده، آنها دیگر تمایلی برای خرید کتاب نشان نمی دهند. این وضعیت مرا بسیار نگران کرده است. بعضی از دوستان و همکاران من هم اظهار نگرانی کرده و بعضی دیگر هم تغییر شغل داده‌اند.

جواهری با گفتن این جمله که عشق و علاقه به کتاب باعث شد تا من این کار را انتخاب کنم می گوید: اما امروز نمی دانم به خود چه بگویم. این انتخاب باعث خوشبختی من بوده یا اینکه با اظهار تأسف جای آن را پر کنم، می گویم چرا اظهار تأسف!!! او ادامه می دهد: در این شغل دیگر جایی برای امید و ترقی نمانده، حتی نمی توانم مخارج خانواده‌ام را تأمین کنم.

اگر مقداری پول پس انداز نکرده بودم، نمی دانم چه بر سر من، این کتابفروشی و خانواده‌ام می آمد. علی اصغر جواهری در پایان می گوید: اگر بخواهند کتابفروشان روی پای خود بایستند، باید از آنها حمایت کنند و این حمایت هم باید از طرف دولت باشد و هم از جانب اتحادیه.

کلوچه و کتاب

خیابان تیموری پایین تر از چهارراه ربیعی، کتابفروشی توحیدی قرار دارد. در ابتدای ورود به کتابفروشی یک قفسه کتاب پر از انواع و اقسام کیک و کلوچه دیده می شود. مدیر کتابفروشی مردی سالخورده به نام اسرافیل توحیدی با لهجه شیرین آذری آب خنک به من تعارف می کند. او می گوید: ۶۲ سال دارم و این کتابفروشی را از سال ۵۳ افتتاح کرده‌ام. کتاب های این فروشگاه با موضوعات مختلفی مانند مذهبی، روانشناسی، ادبیات و همچنین کتاب هایی برای گروه‌های سنی کودکان و نوجوانان است. بیشتر مشتری های این کتابفروشی کودکان هستند به خاطر همین

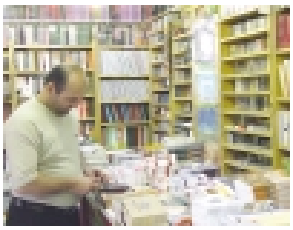

۱۲ واحد کتابفروشی در منطقه ۱۲ به فعالیت مشغول هستند

بچه ها بود که این قفسه خوراکی را در ورودی فروشگاه قرار دادم. با این بهانه کودکان به کتابفروشی می آیند و گاه یکی از آنها کتاب به دست از اینجا خارج می شود.

با این حال کمک خرجی هم برای من است. توحیدی می گوید: من عاشق کتاب هستم. این مغازه قبلاً کفش فروشی بود. وقتی دیدم این محله کتابفروشی ندارد، این کتابفروشی را افتتاح کردم. از نظر اقتصادی شرایط بدی را می گذرانم، با این حال با وجود همه مشکلات مالی کتابفروشی را نگه داشته‌ام.

او اضافه می کند: ۶ ماه اول سال تقریباً بیکاریم. تمام فروش این واحد ۶ ماه دوم سال است یعنی با شروع مدارس و آموزشگاه‌ها و فروش لوازم التحریر و کتاب های آموزشی، اگر ماهی ۱۰ جلد کتاب بفروشیم دو جلد آن سود است. بقیه کتاب ها هم به فروش نمی رود. ناشر هم پس نمی گیرد. این یعنی ضرر. توحیدی در پایان می گوید: اگر شرایط از این بدتر شود و این ۱۰ جلد را هم نفروشم مجبورم مانند دیگر همکارانم این کتابفروشی را تعطیل کنم.

فروش کتاب

کتابفروشی کاوه، خیابان خشی، وارد کتابفروشی می شوم. کتابفروشی پر از بسته‌های کتاب از کف تا قفسه‌ها و دیوارها. خانمی وارد کتابفروشی می شود و کتابی از آثار زویا پیرزاد را می خواهد. چند جمله گفت وگوی ساده درباره کتاب هفته و گزارش های این صفحه کافی است تا با چهره‌ای خندان و علاقه‌مند شروع به صحبت کنیم: بهرام کاوه هستم. نامقطع لیسانس الکترونیک درس خوانده‌ام و حدود ۱۰ سال است که این کتابفروشی را افتتاح کرده‌ام.

تنوع موضوعات کتاب ها در این کتابفروشی قابل توجه است و کمتر در سایر کتابفروشی های منطقه ۱۳ این تنوع دیده می شود. حتی از نظر نظم و ظاهر کتابفروشی زیبایی است. علاوه بر کتاب لوازم التحریر هم عرضه می شود.

کاوه می گوید: کتابفروشی شغل دوم من است. صبح ها در یک شرکت کامپیوتری و بعدازظهرها اینجا هستم بیشتر مشتری های من دانش آموزان و دانشجویان هستند.

او اضافه می کند: وضعیت این کتابفروشی نسبت به دیگر کتابفروشی های منطقه ۱۳ کمی بهتر است. یکی از دلایل آن بافت فرهنگی محله و همچنین اطلاع رسانی و تنوع کتاب هایی است که در این واحد وجود دارد. با این حال می توان گفت اگر این سرمایه را در کار دیگری صرف می کردم درآمد چند برابری داشتم اما عشق و علاقه‌ام به کار فرهنگی مرا راضی نگه می دارد و این برای من کافی است. یکی از علل کمی اقبال به کتاب در میان مردم گرانی کتاب است. وقتی قشر فرهنگی منطقه نتواند یک دوره فرهنگ معین به قیمت سی هزار تومان بخرد، فکر می کنید سایر اقشار کم درآمد با توجه به قیمت فعلی کتاب می توانند کتاب تهیه کنند. بهرام کاوه در پایان می گوید: بهتر است برای حمایت از کتابفروش ها برنامه‌هایی تدوین شود تا هم مردم کتابخوان شوند هم به ماندگاری این شغل فرهنگی کمک موثری شود.

قورباغه را قورت بده

خیابان اول نیروی هوایی، خیابان پیروزی، کتابفروشی بودا. ابتدای ورودیه فروشگاه قفسه‌های مرتب و پر از کتاب جلب توجه می کرد. در این کتابفروشی علاوه بر کتاب، لوازم التحریر و بازی های فکری برای کودکان هم عرضه می شود. امید کریم‌زاده، ۲۶ ساله تحصیلکرده زبان فرانسه مدیر این کتابفروشی است. او می گوید: این کتابفروشی را دایی من «عنایت کریمی» حدود ۱۵ سال پیش افتتاح کرده و ۸ سال است در این شغل هستم.

موضوعات کتاب های این فروشگاه روانشناسی، رمان، ادبیات، فلسفه، درسی و کمک درسی است. پرفروش ترین کتاب های ما در موضوعات روانشناسی کتاب هایی مانند قورباغه را قورت بده، چه کسی پنیر مرا جابجا کرد و حکایت دولت و فرزانگی است. در زمینه رمان هم دالان بهشت از نازی صفوی و زهر نوشته پائولو کوئیلو هستند. او در ادامه می گوید: خانم ها بیشتر از آقایان کتاب می خرند. کریم‌زاده نیز مانند بیشتر کتابفروش ها از دکور فروش کتاب سخن می گوید و اضافه می کند: نمایشگاه کتاب تأثیر بسیار بدی بر کار ما می گذارد. از او می پرسم اگر قرار باشد باز دیگر کاری را برگزینی آیا کتابفروشی را انتخاب می کنی؟ او می گوید: از کارم راضی هستم به خاطر علاقه‌ام به کتاب، کتابفروشی را انتخاب کرده‌ام. اگر ۸ سال پیش بود این کار را انتخاب نمی کردم. او در ادامه می گوید: اگر این مغازه را اجاره دهیم بیش از درآمد کتابفروشی اجاره می دهند. با توجه به سابقه، همچنین هزینه‌هایی مثل نورپردازی و دکور، میزان فروش این واحد کمی بهتر از سایرین است. خانمی وارد کتابفروشی شد و برگه های پیشگویی و آینده نگری را درخواست کرد. کریم‌زاده ادامه می دهد: یکی از مشکلاتی که ما با آن دست و پنجه نرم می کنیم تصویب قوانین بسیار است که بعد از مدت کوتاهی نقض می شود. او این کار را عاملی برای عدم ثبات در شغل خود می داند و می گوید: یک روز کتابی چاپ می شود بعد می آید و جمع می کنند و باز دوباره پخش می کنند. دیگر اینکه برای کسانی که علاقه به این کار دارند، تسهیلاتی در نظر گرفته شود. می توان با ارزان کردن کتاب مردم را به کتابخوانی تشویق کرد. اگر حمایت دستگاه‌های متولی فرهنگی از کتابفروشی بهتر نشود، احتمالاً واحدهای دیگر هم تعطیل خواهند شد.

۴۵ سال قدمت

در هوای گرم تابستانی حدود ۱۲ ظهر با همه ناآشنایی به محله سرانجام کتابفروشی ستاره را در ضلع جنوبی فلکه اول نیروی هوایی پیدا می کنم. وارد کتابفروشی شده چشمم به بطری آب روی میز می افتد. کتابفروش متوجه تشنگی من می شود. تعارفی کرده و لیوانی پر از آب به دستم می دهد. خود را معرفی می کنم، او می گوید: حسین محمدی هستم. ۳۱ ساله و تحصیلاتم مقطع دیپلم، این کتابفروشی را پدرم منوچهر محمدی حدود ۴۵ سال پیش افتتاح کرده است. ۳۰ سال است که اینجا کار می کنم تا چند سال پیش که کار کتاب رونقی داشت، دستی هم در کار نشر کتاب داشتم. اما تمام سرمایه‌ام را بر سر این کار از دست دادم. با این حال راضی‌ام.

حسین محمدی در ادامه می گوید: از نظر اقتصادی درآمد کتابفروشی پایین است. با گذشت زمان بدتر هم می شود تا جائی شدم برای درآمدزایی بیشتر لوازم التحریر و همچنین بعدها قسمتی از کتابفروشی را به فروش نوار و CD اختصاص دهم. خانمی وارد کتابفروشی می شود و تقاضای یک کلاسور می کند.

محمدی در ادامه می گوید: همانطور که می بینید بیشتر مشتری های ما خانم هستند. کتاب هایی با موضوعات روانشناسی و رمان بیشتر فروش می روند. کتاب هایی مانند گوهر یکدانه مهناز سیدجوادی و راز شاد زیستن و کتاب هایی مانند اوشو بیشتر مورد توجه مردم این محله قرار گرفته است. حسین محمدی در پایان می گوید: هیچ صنفی به اندازه کتابفروش ها مظلوم واقع نشده است.

بازتاب

در کتاب هفته شماره ۲۵۲، مورخ شنبه ۱۸ تیر ماه ۸۴ مصاحبه‌ای با مدیر مؤسسه انتشارات نگاه، آقای علیرضا رئیس‌دانا چاپ شده است با عنوان: نگاه عاشقانه به وادی نشر. خاطره‌ای که از بستن اولین قراردادم با این ناشر دارم گواه این نگاه عاشقانه است.

ناشر با معرفت

سال‌ها پیش برای یکی از روزنامه‌های پرشمارگان صبح، نقدی فرستادم درباره کتاب شعری که با ترجمه‌ای بد توسط مؤسسه انتشارات نگاه به چاپ رسیده بود. نوشته انتقاد آمیزم به قدری تند و تیز بود که وقتی غروب روز انتشار آن تلفن زنگ زد و صدای پشت سیم، خود را علیرضا رئیس دانا رئیس انتشارات نگاه معرفی کرد، نفسم از ترس بند آمد؛ بخصوص که صدایش بسیار آرام و متین بود. فکر کردم از آن آدم‌هاست که می‌تواند با شمرده‌ترین و حساب‌شده‌ترین کلمات، باران ناسزا را بر سرم ببارد. اولین جمله‌ای که بعد از سلام و احوالپرسی گفت، این بود: «اولا ممنونم که برای کتاب چاپ ما نقد نوشته‌اید. ثانیا خواهش می‌کنم اگر کتابی آماده چاپ دارید در اختیار ما بگذارید.» شکی نداشتم که می‌خواهد با من قرارداد ببندد و به بهترین نحو ممکن شکنجه‌ام بدهد. مثلاً حق و حقوقم را بخورد یا چند سال بلاتکلیف کتابم را رها کند به امان خدا. این بود که کلی شرط و شروط گذاشتم. ادعا کرد ترجمه‌های مرا خوانده و به علاوه بسیار راغب است اولین ناشری باشد که شعر زنان جهان را منتشر می‌کند و به همین علت شرط و شروطم را دربست قبول می‌کند.

یک ساعت بعد یک فرستاد و ترجمه‌هایم را از شعر زنان جهان برد و در فرصتی کمتر از چهارماه به چاپ رساند و در پرداخت وجوهات کاملاً خوش قول بود. به این نتیجه رسیدم که می‌خواهد مرا خام کند تا دیگر درباره کتاب‌هایی که منتشر می‌کند نقد بد ننویسم. حتی پیش خودم فکر کردم بعید نیست به من پیشنهاد بدهد درباره کتاب‌های منتشره‌اش نقدهایی پر از تعریف و تمجید بنویسم. از قضا همان روزها ترجمه انقضاع دیگری منتشر کرده بود از پابلو نرودا. برای آن، نقدی بسیار تند و تیز تراز اولی نوشتم که در دو روزنامه همزمان چاپ شد. باز تلفن به صدا درآمد و معجزه یکبار دیگر اتفاق افتاد. آقای رئیس دانا با همان صدای آرام و متین گفت: «شما خیلی به ما لطف دارید. نقد کردن کتاب، خوب یا بد، مؤلف و مترجم را وادار به فکر کردن درباره اثرش می‌کند و کیفیت کار ما را بالا می‌برد. از شما ممنونم.»

بعدالتحریر: به قول آن شاعر روس، معجزه در زمانه ما هم اتفاق می‌افتد!

فریده حسن‌زاده (مصطفوی)

گزارش

قرآن، کودکان، نقاشی و متن

همزمان با هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، مجموعه ارزشمندی در چهارده جلد به عنوان روشی نوین در ارائه قرآن کریم برای کودکان توسط انتشارات بنی هاشم اصفهان عرضه شد. در این بسته آموزشی که همراه با لوح فشرده است برای هر آیه قرآن یک نقاشی همراه با متن آیه ارائه شده است.

محمدبنی هاشمی مدیر انتشارات بنی هاشم اصفهان درباره ضرورت و پیشینه این کار می گوید: من در ابتدا باید خداوند را شکرگزار باشم که به ما توفیق داد تا گامی هر چند کوتاه در راه اعتلای اهداف عالیه اسلام بردارم. همانطور که می دانید، کودکان امانت های خداوند متعال در دست والدین می باشند که تعلیم و تربیت صحیح آنها در کودکی باعث رشد فرهنگی و شکوفایی آنها در بزرگسالی می گردد. بنی هاشمی با اشاره به آمادگی بالای کودکان در سن طفولیت برای آموزش و یادگیری اضافه می کند: همانطور که بزرگان گفته‌اند: «العلم فی الصغر کالنقش فی الحجر» آموختن و یاد گرفتن در کودکی مانند نشان و نقش است که در سنگ ایجاد شود. کتابه از ماندگاری و ملکه شدن علم در این سن است.

مدیر انتشارات بنی هاشم خواسته های آموزشی و علمی کودکان در عصر حاضر را نسبت به قبل، تغییر یافته می داند و می گوید: آنها می خواهند با ابزارهای روزآمد و به صورت چندرسانه‌ای به خواسته های متنوع خود پاسخ دهند.

بنی هاشمی با توجه به رخدادهای زیاد در روند آموزشی کودکان و تغییرات تند و شایان، وسایل آموزشی و کمک آموزشی برای اطفال، توجه جدی تر هنرمندان و متولیان فرهنگ پایه کشور را خواستار می شود و تصریح می کند: به هنرمندان، متفکران، اندیشمندان و متخصصان فرض است تا در راه اعتلای فرهنگ گامی نو بردارند و نیازهای کودکان و نوجوانان را با توجه به ابزار جدید برآورده سازند.

مدیر انتشارات بنی هاشم با اشاره به ویژگی های

مدیر انتشارات بنی هاشم: به هنرمندان، متفکران، اندیشمندان و متخصصان فرض است تا در راه اعتلای فرهنگ گامی نو بردارند و نیازهای کودکان و نوجوانان را با توجه به ابزار جدید برآورده سازند

مجموعه «قرآن، کودکان، رنگ آمیزی» می گوید: ما نیز در گامی هر چند کوچک از قرآن کریم که هدایتگر انسان هاست بهره گرفته‌ایم و مجموعه کتاب های قرآن، کودکان، رنگ آمیزی را که در بر دارنده آیات جزء سی ام قرآن مجید است همراه با نرم افزار قرآن، کودکان، یادگیری با این مشخصات آماده کردیم؛ آماده سازی هر صفحه برای یک آیه با مشخصات:

-هر آیه یک نقاشی همراه با متن آیه

-ترجمه فارسی آیه (توسط آیت الله مکارم شیرازی)

- ترجمه انگلیسی (توسط پروفسور آرتور جی آربری)

-ترجمه فرانسه (توسط پروفسور محمد حمیدالله)

بنی هاشمی در ارتباط با روش آموزشی این مجموعه نیز می گوید: در این طرح برای هر آیه از جزء سی ام قرآن کریم، یک نقاشی طراحی شده است که کاربر می تواند با بهره گیری صحیح از کتاب و نرم افزار در طول مدت دو تا سه ماه، کل جزء سی ام قرآن را حفظ کند.

مدیر نشر بنی هاشم برنامه روزانه این روش کاملاً جدید را چنین بر می شمرد:

-روزی ۱۰ آیه را با نوای قاریان مختلف گوش کنید

-روزی ۱۰ آیه از کتاب را رنگ آمیزی کنید

-روزی ۱۰ آیه را به همراه نرم افزار تکرار کنید

-ترجمه فارسی، انگلیسی و فرانسه آیات را بشنوید

- با بهره گیری از تفاسیر فارسی، عربی و انگلیسی مفهوم آیه را درک کنید

- در پایان هر سوره، کل سوره را با قواعد تجوید بیینید و بشنوید.

بنی هاشمی ادامه می دهد: در این روش، کاربران با رنگ آمیزی خود در کتاب، می توانند آیه مورد نظر را لمس کنند و با گوش خود آن را بشنوند و با چشم خود آن را ببینند و با زبان خود آن را تکرار کنند و در نهایت طعم شیرین آیات قرآن را بچشند.

مجموعه چهارده جلدی «قرآن، کودکان، رنگ آمیزی» به سه زبان فارسی، انگلیسی و فرانسه تألیف شده و با در نظر گرفتن آیات قرآن که به عربی می باشد، می توان آن را چهارزبانه برشمرد.

این کتاب همراه با لوح فشرده عرضه شده و قیمت آن ۱۷۰ هزار ریال است (مجموعه کتاب ها ۹۰ هزار ریال و لوح فشرده ۸۰ هزار ریال).

منتشر شد

سوره ۱۸

هجدهمین شماره از ماهنامه سوره، ویژه تیر و مرداد ۸۲، با آثاری از یوسفعلی میرشکاک، سید حسن نصرالله، ظفر بنگاش، سعید صادقی و... توسط انتشارات سوره مهر منتشر شد.

به گزارش روابط عمومی انتشارات سوره مهر در این شماره می خوانیم:

«علم یا عمل؟» حاشیه‌ای بر تولید علمی بی مصرف، «اخبار»، «جهاد عارفانه» نگاهی به عرفان در اندیشه امام خمینی(ره) از سید حسن نصرالله، «در جست وجوی امید» نگاهی به فرصت های خیرش جهانی در امت اسلام، نوشته مظفر اقبال و ترجمه ع.ف.آشتیانی، «شعر»، «مامردمان را نمی شناسیم» جستاری در مدیریتهای کلان فرهنگی- هنری از محمد هادی عرفان، «زندگی، نقاشی و دیگر هیچ» گپی با عبدالعلی نوروزی پیرامون هنر برای هنر (جواد مددرسی)، «پلی بر رودخانه خشک» نگاهی به سینمای مستند افغانستان (محمد سرور رجایی)، «احساس مکانی و عکس های احساس در جنگ؟ از سعید صادقی، «حسرت عکسهایی که نگرفتم» گفت وگو با سید عباس میرهاشمی رئیس انجمن عکاسان دفاع مقدس، «قرائت دینی از عدالت یا قرائت عادلانه از دین؟» بحثی در تلازم تحجرستیزی و عدالت خواهی (وحید جلیلی)، «هزار تار مو» داستانی از زهره شریعتی، «دامنه ی خطر آمریکا برای ایران اسلامی» نوشته ظفر بنگاش و ترجمه ع.ف.آشتیانی، «مردم دنیا باید بترسند!» گفت وگویی با ظفر بنگاش مدیر مؤسسه اسلامی در کانادا، «منتظران و حقیقت انتظار» سفری به سوی موعود از یوسفعلی میرشکاک (قسمت هشتم)، «تعمیم بن بست با آموزش گام به گام رهانیت» نقدی بر مقالات اخیر یوسفعلی میرشکاک (احسان بابایی)، «فهو کرد و رفت!» به یاد مرحوم محمدرضا آقاسی (نعمت الله سعیدی)، «آذرخش مهاجر» از مصطفی حریری، «فکر کردن با صدای بلند» (قسمت دوم) «فروشگاه عربی» (ذکریا تامر)، «یک راه حل انقلابی» (محمدحسین باقری)، «پژواک» و «بعدالتحریر».

رسانه

میراث شهاب

سی و هفتمین و سی هشتمین شماره های فصلنامه نسخه شناسی، کتابشناسی و کتاب پژوهی «میراث شهاب» با تاریخ های پاییز و زمستان ۱۳۸۳ منتشر شد.

در شماره ۳۷ میراث شهاب این مطالب به چشم می خورد: شش نامه (درنگی در مکاتبات علامه آیت الله سیدشرف الدین عاملی و آیت الله العظمی مرعشی نجفی)، شیفتگان کتاب؛ علی رفیعی علامرودشتی، نسخه های عکس؛ ابوالفضل حافظیان بابلی، نسخه خطی کتابخانه آیت الله مرعشی؛ محمدتقی دانش پژوه، تحفة الفاطمین فی احوال قم و القمیین؛ حسین بن محمدحسن قمی، تحقیق علی رفیعی علامرودشتی، گزارش سفر فرانسه؛ سیدمحمود مرعشی نجفی و یادگارهای نوشته های دانشوران در دیدار از کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی.

مطالب شماره سی و هشت «میراث شهاب» با سفرنامه عشق آباد، سمرقند و بخارا؛ نوشته سیدمحمود حسینی و تصحیح و تحقیق سیدمحمود مرعشی نجفی آغاز می شود.

اسلام، ایران و چین نیز گزارشی از سفر سیدمحمود مرعشی نجفی به چین است که در آن به پیوندهای فرهنگی ملت های ایران و چین و سهم ایرانیان در انتشار اسلام و ماندگاری آن در چین می پردازد.

علی رفیعی علامرودشتی نیز سلسله گزارش های خود از شیفتگان کتاب را در بخش بیست و چهارم پی می گیرد. «وقفنامه کتاب» عنوان مقاله ایرج افشار است که در آن به معرفی نسخه‌ای اصیل از وقفنامه شاه سلطان حسین (نسخه خطی کتاب شفا) پرداخته است.

ابوالفضل حافظیان بابلی نیز در پنجمین بخش از مقالات خود، به ارائه گزارشی مفصل از فهرست نسخه های عکسی کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی پرداخته است.

«جنگ رباعیات کتابخانه آیت الله مرعشی»، عنوان مقاله جواد بشری است و بخش یازدهم از تحقیق علی رفیعی درباره کتاب «تحفة الفاطمین فی احوال قم و القمیین» تألیف حسین بن محمدحسن قمی، نیز در این شماره پیگیری شده است. بخش پایانی این شماره هم، گزیده‌ای از نامه های دانشوران به کتابخانه را در بر گرفته است.

رساله حقوق

در منابع فقه و روایات اسلامی از جمله نهج البلاغه و رساله حقوق امام سجاد(ع) به مصالح و مفاسد فرد و جامعه و محیط و اهداف نظام آفرینش و رابطه ضروری بین آنها توجه گردیده و بر اساس آن، حقوقی بیان شده است که ادای برخی از آنها واجب و برخی از آنها هر چند غیرواجب ولی سزاوار است رعایت شود این حقوق عبارت است از:

۱. حقوق خداوند بر انسان و حقوق پیامبر اکرم و معصومین(ع) و قرآن و فرائض و واجبات.

۲. حقوق انسان بر خود و نیز حقوق متقابل بین ملت ها و حاکمیت ها.

۳. حقوق ملت ها نسبت به یکدیگر.

۴. حقوق متقابل بین انسان و طبیعت و حیوان.

کتاب «رساله حقوق» نوشته آیت الله حسینعلی منتظری، تبیینی است از حقوق و مسائل آن از نظر اسلام. این کتاب را نشر سرایی در شمارگان ۵۰۰۰۰ عرضه کرده است.

اعلام الهدایه

سال گذشته ثمره و محصول یک تحقیق و پژوهش دو دهه‌ای در مجمع جهانی اهل بیت به بار نشست و مجموعه‌ای ۱۴ جلدی با عنوان اعلام الهدایه در تاریخ زندگانی چهارده معصوم انتشار یافت. حجت الاسلام اسلامی، مدیر این طرح پژوهشی با اعلام مطلب فوق، محور اصلی موضوعات کتب منتشرشده از سوی مجمع جهانی را نشر و گسترش فرهنگ اهل بیت و پاسداری از حریم مکتب تشیع و پاسخ به شبهات کلامی، تاریخی و فقهی برشمرد و اظهار داشت: این مجمع تاکنون بالغ بر سیصد جلد کتاب به صورت تألیف، تحقیق و ترجمه ارائه نموده است. وی کتاب را اصلی ترین و غنی ترین رسانه مکتوب ذکر کرد و گفت: هنوز کتاب مهمترین وسیله حفظ و تبادل فرهنگ و تمدن بشری است و نگاه این مرکز به کتاب، علی رغم رسانه های مخابراتی و تصویری که عصر اطلاعات را به وجود آورده‌اند، این است که هنوز کتاب به عنوان سندی اصیل و معتبر جایگاه آموزشی، علمی و ارتباطی خود را محفوظ نگه داشته است.

حجت الاسلام اسلامی با اشاره به مجموعه ۱۴ جلدی اعلام الهدایه افزود: جلد اول این مجموعه با عنوان «محمد مصطفی؛ خاتم الانبیاء» در تاریخ زندگانی پیامبر نگاشته شده است که ضمن خلاصه‌ای از تاریخ پیامبر اکرم و نقل بشارتی که در مورد ظهور پیامبر اکرم وارد شده، شمه‌ای از خصوصیات و مکارم اخلاق پیامبر اکرم را به تصویر کشیده است. اسلامی اضافه کرد: در این پژوهش به طور تفصیلی دوران کودکی، نوجوانی و جوانی پیامبر تا دوران بعثت تبیین شده است. همچنین چگونگی شروع رسالت، مراحل دعوت پیامبر، مصائب و رنج هایی که در ضمن وقایع مختلف کشیده‌اند، بخش های دیگر این کتاب است. این مسؤول مرکز اهل بیت، بخش های پایانی این کتاب را تحقیق و بررسی در ذکر مدافعان و دشمنان پیامبر، سفرهای تبلیغی که پیامبر داشته‌اند و چگونگی هجرت پیامبر به مدینه و تشکیل حکومت اسلامی در آنجا برشمرد.

اسلامی جلد هشتم از مجموعه اعلام الهدایه را «الامام جعفر بن محمد الصادق» اعلام کرد و گفت: در این کتاب سعی شده است تا حد امکان نقشی که امام صادق با توجه به اوضاع سیاسی، فرهنگی و اجتماعی عصر خویش ایفا کرده است به تصویر کشیده شود. جلد هشتم از مجموعه اعلام الهدایه نیز در تاریخ زندگانی امام صادق(ع) نگاشته شده است. حجت الاسلام اسلامی با اشاره به محتوای کتاب ادامه داد: ابتدا ضمن بیان تاریخ مختصری از زندگانی امام صادق(ع)، دیدگاه علما و مورخین در مورد ایشان بیان شده و شمه‌ای از کمالات حضرت مانند علم، کرم، تواضع و... ایشان به نگارش درآمده است. همچنین به توضیح مراحل زندگانی امام صادق(ع) در عصر امام سجاد و امام باقر(ع) پرداخته شده و سپس اوضاع فکری، سیاسی و فرهنگی عصر امام به قلم آمده است. حجت الاسلام اسلامی از محورهای دیگر این پژوهش را این موارد بر شمرد: عقاید سیاسی، فرهنگی، فکری، روحی و اخلاقی و تلاش های امام در تشکیل گروهی صالح و کارآمد و سعی در تربیت آنها، بحثی پیرامون انتقال قدرت از بنی امیه به بنی عباس و موضع گیری امام در قبال آن.

اسلامی از مهمترین فعالیت های در دست اجرای این بخش را ترجمه مجموعه اعلام الهدایه به زبان های دیگر برشمرد و در پایان گفت: ترجمه بخش های زیادی از این مجموعه به فارسی انجام گرفته و کار ترجمه به زبان اردو و انگلیسی نیز در حال انجام است.

گزارش

شادی شاپوری

نخستین گردهم آیی گرامیداشت امامزادگان

نخستین گردهم آیی معرفی و گرامیداشت امامزادگان و تجلیل از خادمان اهل بیت، دوشنبه، ۴ مرداد برگزار شد.

این گردهم آیی همزمان با میلاد حضرت فاطمه(س) با حضور احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی نظام‌زاده، نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه، مدیران و مسؤولان این سازمان، متولیان و هنرمندان در حسینیه ارشاد برگزار شد.

نظام‌زاده، سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه درباره توجه هنرمندان در طول تاریخ به امامزاده‌ها گفت: امامزادگان شناسنامه‌های ایران هستند و هنرمندان زیادی در طول تاریخ روی بنای آنها کار کرده‌اند، هنرمندانی در شاخه‌های نقاشی، معماری، گچ‌کاری و کاشی‌بری. هنرمندان ما در طول تاریخ همه هنرشان را به پای امامزادگان ریخته‌اند. بیش از ۵۰ درصد بقاع متبرکه، ابنیه‌هایی هستند که جنبه میراثی و فرهنگی دارند و آثار هنرمندان زیادی در این مکان‌ها وجود دارد.

نماینده ولی فقیه در خصوص مسأله نقابت توضیح داد: ما باید روی مسأله انتشارات حساس باشیم و مسأله نقابت که ۵۰۰ سال است تعطیل شده احیا شود و عالمان و اندیشمندان اسلامی این مسأله را دنبال کنند. در قرن اول، دوم و سوم تعدادی از نسب‌ها بودند که مسأله انتساب‌ها را مشخص می‌کردند. از میان این علما می‌توان به مرحوم آیت‌الله نجفی مرعشی اشاره کرد که تا ۱۱۰۰ نفر عالم نسب‌شناس را یاد می‌کند.

وی در ادامه افزود: بسیاری از امامزادگان عالمان بزرگ، عابدان، زاهدان و مفسران قرآنی بودند که مورد علاقه مردم بودند. این بزرگواران پایگاه عظیم مردمی داشتند.

امامزاده‌ها دارای اصالت و ارزش هستند و ممکن است کسانی از موقعیت این سرمایه‌ها استفاده کنند و از روی ناآگاهی دست به اقداماتی بزنند که موجب سست شدن عقاید مسلمانان شود. این افراد دارای شرف و حرمت خاصی هستند که ممکن است بعضی ادعا کنند که جایی قدمگاه یا نظرگاه است. این مسأله اهمیت مسأله نقابت را بیشتر می‌کند.

احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در این برنامه سخنرانی کرد. وی درباره برگزاری این همایش گفت: اینکاری که امسال توسط سازمان اوقاف و امور خیریه در باب تجلیل از امامزاده‌ها برگزار شد، قطعاً شجره مبارکی است که ثمره آن در آینده نزدیک دیده می‌شود و از ثمرات علمی آن جامعه ما نصیب زیادی می‌برد.

مسجدجامعی در ادامه افزود: امامزاده‌ها تاریخ شیعه و هویت ایران اسلامی هستند و جوهر فرهنگ ایرانی با محبت اهل بیت(ع) عجین شده است. در طول سال‌های متمادی، کشور ما دارای گرایش‌های مختلف فکری، دینی و حکومتی بوده و حملات و ناملایمات فراوانی را متحمل

شده است اما همواره تحت هر شرایطی مردم از امامزاده‌ها غافل نبوده‌اند و همیشه محبت اهل بیت(ع) را در دل داشته‌اند و از بقاع متبرکه بخوبی نگهداری کرده‌اند.

وی درباره توجه هنرمندان در طول تاریخ به امامزاده‌ها توضیح داد: هیچ ادیب بزرگی نیست که در مدح خاندان پیامبر شعری نگفته باشد و اثری خلق نکرده باشد.

مسجدجامعی با اشاره به داستان حسنک وزیر بیهقی گفت: وقتی بیهقی داستان حسنک وزیر را گزارش می‌دهد در جایی که می‌خواهند حسنک را دار بزنند، می‌گوید: برتر از حسین فاطمه که نیستم.

وی در ادامه افزود: پس از قرن‌ها، شش هزار امامزاده شناخته شده وجود دارد که نشانه محبت ایرانیان به اهل بیت(ع) است و این امامزاده‌ها به همت مردم مؤمن در جای جای این کشور می‌درخشند.

حضور زنده و جاری وجود امامزادگان به گونه‌ای است که بسیاری از شهرها و مناطق کشور، حریت و آزادگی و حیات خود را با این شخصیت‌ها به دست آورده و از آن حفاظت کرده‌اند.

مسجدجامعی درباره محبت مردم به امامزادگان گفت: به دلیل محبت مردم به خاندان اهل بیت بسیاری از امامزاده‌ها به یک گالری هنری تبدیل شده است و انواع خطوط زیبا، تذهیب و کاشی‌کاری را در آن مشاهده می‌کنیم.

وی در خصوص استقبال مردم از امامزاده‌ها ادامه داد: امروز بقاع متبرکه کارکرد یک مجموعه فرهنگی و گردشگری را دارند به‌طوری که طبق آمار طی سال گذشته حدود ۲۵ میلیون نفر به زیارت امامزاده‌ها رفته‌اند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تشکر از مؤلفان دایرةالمعارف تشیع اضافه کرد: بیش از ۵۲۰ مدخل در این دایرةالمعارف وجود دارد که بیشترین مدخل مربوط به مسائل مختلف تشیع است. مقالات متعددی در این خصوص شناسایی شده‌اند و پایان‌نامه‌های ارزشمندی ارائه شده‌اند. کتاب‌های زیادی نیز درباره این فرهنگ نوشته شده است. من امیدوارم که بتوانیم اطلس و دانشنامه ویژه امامزادگان را تهیه کنیم تا تاریخ و هویت ایرانی بیشتر شناخته شود.

در این همایش که به همت سازمان اوقاف و امور خیریه و مشارکت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با هدف تجلیل از خادمان اهل بیت برگزار شد از برگزیدگان در چهار حوزه کتاب، مقاله، عکس و فیلم تقدیر شد.

در بیانیه سازمان اوقاف و امور خیریه آمده است: سازمان اوقاف و امور خیریه به منظور تجلیل از اهل علم و تحقیق و کسانی که با آثار تألیفی خود اعم از کتاب و مقاله به شرح حال و معرفی امامزادگان(ع) پرداخته‌اند. این سازمان کمیته‌ای را تشکیل داد تا با بررسی آثار مکتوب برترین‌ها را برگزینند. گروه داوری که جمعی از اندیشمندان حوزه علمیه قم و از صاحبان قلم هستند با تشکیل جلسات متعدد

به رغم محدودیت زمانی تا آنجایی که امکان دسترسی وجود داشت، دهها عنوان کتاب و صدها عنوان مقاله را مورد ارزیابی علمی قرار دادند و در نهایت تعدادی از نویسندگان را در دو گروه «برگزیدگان» و «شایستگان تشویق» انتخاب کردند.

حجت‌الاسلام جواد محدثی، محمدتقی سالک بیرجندی، علی‌اکبر ناری ابیانه، محمود افتخارزاده و غلامرضا کلی‌زاده در بخش مقاله، شایسته تقدیر شناخته شدند.

همچنین مقاله «رساله داودیه» نوشته حجت‌الاسلام سید محمدعلی روضاتی، «شخصیت حضرت عبدالعظیم از دیدگاه معصومان» نوشته دکتر سید جعفر شهیدی، «تحقیق و تألیف درباره امامزادگان در متون کهن» نوشته آیت‌الله رضا استادی، «مقالات علمی درباره امامزادگان در دایرةالمعارف تشیع» نوشته دکتر قره چانلو، مقالات علمی درباره امامزادگان از جمله مقاله «خاندان علوی» نوشته دکتر پرویز اذکائی، مقالات متعدد علمی در دایرةالمعارف تشیع در مورد امامزادگان و مقالات تحقیقی «کویر مسافر ری» نوشته حجت‌الاسلام سید صادق حسینی اشکوری در بخش مقاله برگزیده اعلام شدند.

در حوزه کتاب سید حسن فاطمی، محمد جعفر سدقرمدی، حجت‌الاسلام علی‌اکبر مهدی‌پور، حجت‌الاسلام محمدمهدی فقیه گیلانی و حجت‌الاسلام سید اسحق حیدری شایسته تقدیر شناخته شدند.

همچنین در حوزه کتاب از حجت‌الاسلام شیخ عزیزالله عطاری به خاطر کتاب «زندگی‌نامه حضرت عبدالعظیم حسنی»، حجت‌الاسلام سید مهدی رجائی به خاطر کتاب «الکواکب المشرقه»، حسین مدرسی طباطبایی برای تألیف کتاب «برگی از تاریخ قزوین»، خانواده مرحوم حجت‌الاسلام حسین عندلیب‌زاده به‌خاطر تألیف کتاب «امامزادگان همدان» و خانواده مرحوم حجت‌الاسلام سید مصلح‌الدین مهدوی مؤلف کتاب «تاریخچه زینبیه اصفهان» در مقام نویسندگان برتر تقدیر شد.

گزارش

امیرحسین شرافت

گردهم آیی مراکز پژوهش‌های قرآنی

گردهم آیی مراکز پژوهش‌های قرآنی کشور روز سه‌شنبه یازدهم مرداد با حضور مدیران مراکز پژوهشی و حوزه‌های مرتبط با علوم و معارف قرآنی در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد.

سخنران افتتاحیه نشست یک روزه که توسط شورای انقلاب فرهنگی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزار شد، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی بود که با اظهار خوشحالی از اقدام شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سامان‌دهی فعالیت‌های قرآنی، آن را گامی برای عمق بخشیدن به این نوع پژوهش‌ها برشمرد.

هاشمی رفسنجانی به بحث انقطاع وحی بعد از رحلت پیامبر اشاره کرد و اظهار داشت: در حال حاضر قرآن جای ارتباط مستقیم با خدا را گرفته است و به همین جهت دست ما را در یافتن عمیق‌ترین پیام‌های مستمر الهی باز گذاشته است.

وی کشف حقایق قرآنی را وظیفه‌ای اصلی و اساسی در دوران پرتلاطم جهان امروز برشمرد و از ارزش‌های والایی نام برد که خود قرآن کریم در تفکر و مطالعه در خلقت به آنها پرداخته است.

رفسنجانی قرآن و متن آن را آخرین دستاورد وحی ذکر کرد که در بالاترین حد از بلوغ بشر نازل شده است. وی از معجزات این آخرین کتاب الهی را مکان و محل و خاستگاه نزول آن ذکر کرد که محیطی غیرعلمی و غیراهل کتاب و نامانوس با هر نوع نوشتار و خواندن بوده است. این مفسر قرآن ویژگی این کتاب آسمانی را پذیرش بزرگی و جاودانگی و قلبی آن توسط هر شنونده و خواننده اعم از باسواد، بی‌سواد و مسلمان و غیرمسلمان ذکر کرد.

رفسنجانی معجزه جاودان و ماندگار پیامبر اسلام را کتاب آسمانی قرآنی برشمرد و اظهار داشت: این کتابی است که از نظر آهنگ، لحن، معنی، تفسیر، قرائت و... تا سال‌ها باید مورد مطالعه و دقت قرار گیرد و این مسأله برای آشنایان با این کتاب از اهمیت بیشتری برخوردار است.

وی به گرایش تفسیری در بعد از پیامبر اشاره کرد که مورد هجوم واقع شد و بشدت از آن جلوگیری شد. وی اظهار داشت: بعد از پیامبر تفسیر قرآن به شدت مورد نکوهش واقع شد؛ این جریان معتقد بود که ما قرآن را باید بخوانیم اما حق تفسیر آن و تأویل آن را نداریم و این شاید از بدترین پدیده‌های ضدعلم تاریخ صدر اسلام بوده است. وی به نقل قولی از سیوطی مفسر قرآن اشاره کرد که در آن از عدم وجود اقوال خلفای صدر اسلام در تفسیر و تبیین قرآن اظهار تعجب می‌کند.

هاشمی رفسنجانی گفت: تنها مفسر قرآن در قرن اول اسلام را که اقوال او بیش از دیگران باقی مانده امام علی(ع) است. وی همچنین عصر صادقین را در قرن دوم هجری، دوران شکوفایی مجدد تفسیر و سایر معارف قرآنی برشمرد که باعث احیای علوم و معارف قرآنی بویژه تفسیر و شأن نزول گردید و بسیاری از اندوخته‌های حال حاضر ما نیز یادگارهایی از امام صادق و امام باقر(ع) است.

رفسنجانی وضع حال حاضر تحقیقات و پژوهش‌های قرآنی را ناکافی برشمرد و خواستار توجه جدی‌تر به علوم و معارف قرآنی شد.

وی عمده‌ترین دغدغه مطالعاتی خود را قرآن ذکر کرد و گفت: هر زمان که فراغت داشته‌ام به قرآن پرداخته‌ام و بویژه دوره سه ساله و زندان اوین که آن قطعه را مهم‌ترین و سازنده‌ترین قطعه زندگی هفتاد ساله خود می‌بینم. رفسنجانی به کتاب تفسیر راهنما و کتاب کلید فهم

قرآن که توسط وی آغاز شده، اشاره کرد و خواستار توجه جدی اندیشمندان به مباحث تأویل قرآن شد.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در پایان سخنان خود، قرآن مجید را مهم‌ترین سند اتحاد و وحدت سرتاسر جهان اسلام برشمرد که مطالعات و پژوهش‌های قرآنی می‌تواند مهم‌ترین ابزار عملیاتی و اجرایی آن باشد.

دکتر جعفر توفیقی نیز در سخنانی اظهار داشت: عدم شناخت و آشنایی که مراکز قرآن‌پژوهی کشور از فعالیت‌های یکدیگر داشتند، باعث شد تا شورای انقلاب فرهنگی پیشنهاد ایجاد متولی و سازمان مستقلی را برای سامان‌دهی فعالیت‌های قرآنی مطرح کند. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در ادامه به آمادگی وزارتخانه متبوعش برای هر گونه همکاری و بویژه اعطای مجوز مراکز پژوهشی به مؤسسات و نهادهای قرآن پژوه و بهره مندی آنها از حمایت‌ها و مزایای این گونه مراکز اشاره کرد و خواستار تدوین آیین‌نامه‌های مربوطه شد.

در گردهم آیی یک روزه مراکز قرآن‌پژوهشی دو کارگاه نیز تشکیل شد، کارگاه اول به معرفی استانداردهای مراکز پژوهشی و مفهوم شبکه‌سازی پرداخت که در آن دکتر سلطانی و دکتر رحیمی به معرفی این استانداردها پرداختند.

در کارگاه دوم با عنوان «شیوه استفاده از منابع و کتابخانه‌های دیجیتالی در پژوهش‌های قرآنی» دکتر ناصر گذشته به طرح دیدگاههای خود در استفاده از منابع دیجیتال در پژوهش‌های قرآنی پرداخت.

بخش پایانی این گردهم آیی در بعد از ظهر، به تریبون آزاد تبادل دیدگاهها در مورد توسعه و ساماندهی مراکز پژوهش‌های قرآنی اختصاص داشت.

گفت و گو

با علی اصغر سیدآبادی گفت‌وگو کرده ایم. سیدآبادی دو مجموعه کتاب آموزش شهروندی و خشت اول را تدوین کرده که در مجموعه شهروندی سعی دارد مفاهیم مورد نیاز زندگی در دنیای جدید مثل مشارکت، دموکراسی، شهروندی و... را برای نوجوانان تشریح کند و در مجموعه خشت اول آشنایی نوجوانان با علوم انسانی را به عنوان پایه اول پیشرفت دنبال می کند.

او برای تدوین این کتاب‌ها قالب گفت وگو را برگزیده و سعی کرده از نگاه نوجوانان این مفاهیم را در گفت وگو با صاحبنظران و اندیشمندان جویا شده و با زبان نوجوانان به تشریح آنها پرداخته است. کتاب‌های شهروندی و دموکراسی در گفت وگو با رامین جهانبگلو، کتاب دنیای مجازی (اینترنت) در گفت وگو با دکتر یونس شکرخواه، کتاب گفتگو در گفت وگو با محمدسعید حنایی کاشانی و کتاب مشارکت در گفت وگو با خشایار دیهیمی تاکنون از مجموعه آموزش شهروندی از سوی نشرآگه منتشر شده است. گفت وگوهای شهروندی، دموکراسی، دنیای مجازی توسط علی اصغر سیدآبادی و مشارکت توسط مهدی طهوری انجام شده است. از مجموعه خشت اول هم کتاب فلسفه در گفت وگو با محمد ضیمران منتشر شده است.

گفت وگو با علی اصغر سیدآبادی : روزنامه نگار

آموزش شهروندی به نوجوانان

فکر تدوین مجموعه کتاب‌های آموزش شهروندی از کجا شروع شد و آیا گفت وگو مناسب‌ترین قالب برای بیان مفاهیم دموکراسی، شهروندی، مشارکت و... است.

من چند سالی است که با تاریخ معاصر ایران درگیرم و مطالبی هم در این باره نوشته‌ام که البته برای از یاد نبردن خوانده هایم بوده. همیشه اینکه حوادث در تاریخ معاصر ایران تکرار می شود برایم عجیب بود. چرا حوادث تکرار می شود؟ چرا ما تجربه های قبلی خود را از یاد می بریم؟ تأمل در این موضوع باعث شد به دو نکته برسم؛ یکی اینکه مفاهیمی مثل دموکراسی، شهروندی و... که از دوره مشروطه وارد ادبیات سیاسی و فرهنگی کشور ما شده است، همگانی نشده و آشنایی با آن عمومی نیست. از طرف دیگر متوجه شده‌ام که درک و دریافت این مفاهیم بدون توجه به تاریخ آن ممکن نیست. همچنین پی برده‌ام که نقص اصلی در همگانی نشدن این مفاهیم که امروزه ارزش های جهانی اند، به آموزش و پرورش بر می گردد.

این دریافت ها از تاریخ مرا به سمت دو پروژه جداگانه هدایت کرد. یکی ارائه ساده مفاهیمی که مهارت ها و ارزش های پایه زندگی جدیدند و دیگر «داستان فکر ایرانی» که اولی را شما دیده‌اید و شش جلد آن منتشر شده و دومی هم در نشر افق زیر چاپ است که با همکاری چند تن از نویسندگان ادبیات کودک و نوجوان تدوین شده است.

حالا چرا قالب راگفت وگو انتخاب کردید، آیا گفت وگو بهترین قالب برای تشریح و بیان این مفاهیم است؟

ما برای تدوین این مجموعه با مشکل بزرگی روبه رو بودیم. کسانی که بر ادبیات کودک و نوجوان مسلط بودند، معمولاً در این حوزه تخصص نداشتند و متخصصان این حوزه‌ها نیز با زبان و نگاه کودکان و نوجوانان آشنایی ندارند و یا اگر دارند رغبتی به نوشتن برای آنان ندارند. تأکید می کنم که نگاه نوجوانانه به این موضوع‌ها حتی از زبان نوجوانانه هم مهم‌تر است و صرفاً با ساده کردن زبان به دست نمی آید. این مشکل موجب شد که به سمت گفت وگو کشیده شویم. البته چند تجربه خارجی در این زمینه بود؛ یکی گفت وگوی طاهر بن جلون با دختر نوجوانش درباره تبعیض نژادی بود که قبلاً به فارسی چاپ شده بود و یکی هم گفت وگوی وزیر سابق فرهنگ فرانسه با دخترش درباره فرهنگ که اخیراً چاپ شده است.

با انتخاب قالب گفت وگو در واقع سعی شده آن نگاه نوجوانانه توسط مصاحبه‌کننده به متن تزریق شود. من در این گفت وگوها خودم را جای یک نوجوان گذاشته‌ام و پرسیده‌ام. البته پیش از هر بحث، کتاب و مقاله های بسیاری درباره آن خوانده‌ام که بتوانم فصل بندی مناسب‌تری از موضوع داشته باشم. البته لطف و بزرگواری دوستانی هم که قبول کرده‌اند در این گفت وگوها شرکت کنند، کار را آسان‌تر کرده است.

پس می توان گفت شما در مجموعه کتاب‌های گفت‌وگو به منظور ساده کردن مفاهیم، تجربه‌های دیگر کشورها را الگو قرار داده‌اید و براساس آنها این مجموعه را تدوین کرده‌اید.

نه. الگوی مشخصی نداشتیم. من تا وقتی که این مجموعه منتشر شده بود به جز کتاب آقای طاهر بن جلون کتاب دیگری ندیده بودم. آن کتاب هم به نظرم بیشتر از اینکه نگاهی تاریخی به موضوع تبعیض نژادی داشته باشد، آن را به عنوان موضوعی سیاسی و یکی از مسائل روز دنبال می کند و قصدش بیشتر نوعی موضع گیری است در قبال تبعیض هایی که در حق بیگانگان و بخصوص مسلمانان در فرانسه و کشورهای اروپایی اعمال می شود. در حالی که در مجموعه‌ای که ما آن را تدوین کرده‌ایم، موضوع از سطح منازعات روزمره فراتر می رود و چگونگی تحول مفهوم را در طول تاریخ دنبال می کند تا مخاطب بداند که چه اتفاق هایی افتاد که این مفهوم به شکل امروزی به یکی از ارزش های بنیادین دنیای جدید تبدیل شد. می توانستیم این پروژه را با ترجمه کتاب های خارجی دنبال کنیم، اما فکر کردیم که اگر این پروژه در چارچوب زبان و فرهنگ خودمان دنبال شود، درک و دریافت آن برای مخاطبان آسان‌تر خواهد بود.

آموزش و پرورش نهادی است که موظف است در این حوزه فعالیت های بنیادین و مؤثر انجام دهد. در کشورهای پیشرفته آموزش و پرورش مهارت های جدید زندگی را آموزش می دهد و تجربه هایی را در این زمینه دارند. اما به نظر می رسد آموزش و پرورش ما به این موضوع توجه لازم را ندارد.

دغدغه اصلی ما در تدوین این مجموعه این بود که آیا نوجوانان با آن ارتباط برقرار می‌کنند؟

یکی از وظایف آموزش و پرورش در کشورهای پیشرفته آموختن مهارت های پایه و ارزش های بنیادین زندگی جدید به کودکان و نوجوانان است. کودکان این کشورها در مدارس خود از طریق کتاب های درسی و فعالیت های جنبی در این باره آموزش می بینند. آموزش و پرورش کشور ما هم در چند سال گذشته تجربه هایی را در این زمینه داشته است که مهم‌ترین آنها تشکیل شوراهای دانش آموزی، مجلس دانش آموزی و پیش از آنها شهردار مدرسه بوده است. همچنین مسابقه های مختلفی از جمله پرسش مهر نیز چنین هدفی را دنبال می کند. اما به طور مشخص تجربه‌ای مشابه را در آلمان پس از جنگ سراغ دارم. آنها که تجربه‌ای تلخ مثل به قدرت رسیدن هیتلر از طریق دموکراسی و سپس ویرانی ها و آسیب های جنگ را از سر گذرانده بودند، به تأمل در این تجربه ها پرداختند و نتیجه آن برگزاری کارگاههای سراسری درباره مفاهیم و ارزش های دنیای جدید در مدارس بود. آنها به این نتیجه رسیده بودند که دموکراسی نیازمند وجود افراد آگاه و مسؤول است و با برگزاری این کارگاهها تلاش کردند آگاهی و حس مسؤولیت را تقویت کنند و تا حد زیادی موفق هم شدند.

آموزش و پرورش ما تجربه‌های دموکراسی را در این سال‌ها آغاز کرده اما این تجربه با آموزش همراه نبوده است و به این لحاظ می‌تواند آسیب‌پذیر باشد. به نظر می‌رسد رعایت حقوق کودک که شرط ضروری دموکراسی و حقوق شهروندی است هنوز مورد غفلت آموزش و پرورش ماست.

بله، اما آموزش و پرورش از دو طریق می تواند به آموزش دموکراسی بپردازد؛ اول با دموکراتیک کردن ساختار آموزش و پرورش که تشکیل نهادهایی که برشمردیم می تواند در این زمینه مؤثر باشد و دوم از طریق ارائه متن های آموزشی، اما این دو گاهی با هم همپوشانی دارند، مثلاً مجلس دانش آموزی به آسانی هم می تواند امکان تمرین دموکراسی را برای دانش آموزان فراهم کند و هم می تواند آموزش های لازم را در اختیار آنان قرار دهد. اینها لازم و ملزوم یکدیگرند. با این همه فکر می کنم آموزش و پرورش ایران از بدو تأسیس در این زمینه غفلت کرده و در آموزش ارزش های بنیادین زندگی جدید کوتاهی کرده است. من با تحلیل برخی از کارشناسان موافقم که باید علت ناکامی برخی از جنبش های دموکراسی خواهی ایرانیان را در آموزش و پرورش ایران جست وجو کرد.

هماناطور که اشاره کردید، در بین نویسندگان کودک و نوجوان، افرادی که صاحبنظر در حوزه مفاهیم دموکراسی و شهروندی و... باشند نداریم و شما در انتخاب اندیشمندان و صاحبنظران با محدودیت‌هایی مواجه بوده‌اید. با در نظر گرفتن همه محدودیت‌ها، انتخاب این افراد برای گفت وگو درباره این مفاهیم بر چه اساسی انجام شده است؟

یکی از دغدغه های مهم ما در انتخاب صاحبنظران این بود که تخصص آنها بر سیاسی بودنشان ترجیح داشته باشد. ما تلاش کردیم کارشناسانی را انتخاب کنیم که موضع ایدئولوژیک و سیاسی نداشته باشند و بتوانند به شکلی نسبتاً بی طرفانه و آکادمیک این بحث ها را دنبال کنند. بدیهی است که اهمیت دادن به کار برای نوجوانان یکی از اولویت های مهم ما بود. ما برای انجام این گفت وگوها با کارشناسان زیادی مشورت کردیم و پیشنهاد همکاری دادیم، برخی از کارشناسان محترم حضور در چنین گفت وگوهایی را شایسته شأن و مقام خود نمی دانستند و نمی دانند. اما بزرگوارانی که نامشان بر روی این کتاب ها دیده می شود، جدا از برجستگی علمی شان به کار برای کودکان و نوجوانان اهمیت می دادند و وقت زیادی را صرف کردند تا این کار انجام شود که جا دارد همین جا از لطف و حضورشان سپاسگزاری کنم.

شما نویسنده کودک و نوجوان هستید و سعی کردید در این مجموعه از نگاه نوجوانان این مفاهیم را در قالب گفت‌وگو جویا شوید و مفاهیم را به زبان خود آنها بیان کرده‌اید تا بتوانند درک درستی داشته باشند. آیا علاوه بر این دقت و توجه به نگاه نوجوانان، خود آنها هم با این مطالب برخورد داشته‌اند و از نظراتشان استفاده شده است؟

دغدغه اصلی ما در تدوین این مجموعه این بود که آیا نوجوانان با آن ارتباط برقرار می کنند؟ با توجه به تجربه‌ای که خودمان به عنوان کسانی که چند سالی است در حوزه ادبیات کودک و نوجوان کار می کنیم، داشتیم و همه تلاش مان را کردیم تا این اتفاق بیفتد. اما از آنجا که ارائه این مفاهیم سابقه چندانی در ادبیات کودک و نوجوان نداشت، تصمیم گرفتیم برای رفع این دغدغه کتاب ها را پیش از چاپ به چند نوجوان بدهیم تا بخوانند. این کار را هم کردیم و نظر و مسائل آنها را هم در کتاب دخالت دادیم و این شد نتیجه کار. با این همه باز این دغدغه به جای خود باقی است، زیرا سطح نوجوانان از شهر به شهر و منطقه به منطقه تفاوت می کند. به هر حال این یک تجربه است، پله اول از راهی که باید پیموده شود. در ادامه عیب های کارمان را می فهمیم و اصلاح می کنیم.

هدف شما در این مجموعه آشنایی نوجوانان با مفاهیم مشارکت، شهروندی و... بوده است. در سال‌های اخیر هم این مفاهیم از سوی نخبگان و اندیشمندان مورد تأکید بوده و تجربه‌های عملی هم در این زمینه داشتیم. فکر می کنم بیان نمونه هایی از تمرین دموکراسی یا مشارکت و... از جامعه امروز ما می توانست به درک مفهوم مورد نظر کمک کند.

هماناطور که قبلاً اشاره کردم بشدت از سیاسی شدن این پروژه پرهیز کرده‌ایم تا مانع تأثیرگذاری لازم نباشد. ترس این را داشتیم که هر نوع اشاره به حوادث سیاسی داخل آن را به بحثی سیاسی و روزانه تقلیل داده و از جنبه آموزشی و نظری آن بکاهد. من فکر می کنم نوجوانی که این کتاب ها را بخواند، خود تا حدی قدرت قضاوت و تحلیل هم پیدا می کند. البته بدیهی است که اینها فقط چند کتاب هستند و قرار نیست که هر آنچه را نوجوانان لازم دارند به آنان بیاموزند. اتفاق هایی مثل انتخابات و بحث هایی که درباره آن به راه می افتد و گاهی با حضور عملی نوجوانان همراه است، در کنار این کتاب ها می تواند کارکرد آموزشی و تجربه اندوزی برای نوجوانان داشته باشد.

مجموعه آموزش شهروندی به بیان مفاهیم ضروری زندگی دنیای جدید می‌پردازد. بخش دیگر از فعالیت شما مجموعه خشت اول است که اولین کتاب آن با عنوان فلسفه منتشر شده است. این مجموعه چه تفاوتی با آموزش شهروندی دارد و چه هدفی را دنبال می کند؟

ما هنگام تدوین طرح آموزش شهروندی متوجه شدیم که همه این بحث ها در علوم انسانی می گنجد و اگر امروز از همگانی نشدن این مفاهیم صحبت می کنیم، حتماً بخشی از آن به نگاه جامعه و آموزش و پرورش ما به علوم انسانی برمی گردد. این در حالی است که تحولات غرب از مجرای علوم انسانی اتفاق افتاده و پیشرفت های تکنولوژیک غرب بدون تحول در علوم انسانی به وجود نیامده است. آموزش و پرورش ما نگاه مناسبی به علوم انسانی ندارد و به همین دلیل دانش آموزان شناخت درستی از آن ندارند، از سوی دیگر مسائل فرهنگی و اجتماعی و سیاسی ما در این چارچوب قابل نقد و بررسی است. به همین دلیل فکر کردیم که در مجموعه‌ای به نام «خشت اول» به معرفی درست و اصولی علوم انسانی به نوجوانان اقدام کنیم. از طرف دیگر می دانیم شاید بتوان تکنولوژی را بدون توجه به تاریخ آن وارد کرد، اما علوم انسانی بدون تاریخ آن قابل آموختن نیست.

کتاب‌های بعدی مجموعه آموزش شهروندی و خشت اول در چه مرحله‌ای است؟

طبیعی است که این مجموعه دنباله‌دار است و موضوع زیادی برای پرداختن وجود دارد. ما هم تا جایی که بتوانیم و امکانش باشد آن را دنبال می کنیم. چند کتاب دیگر از هر دو مجموعه آماده است و امیدواریم بتوانیم تا پایان تابستان دوره دیگری از آن را منتشر کنیم. برای بعضی از کتاب ها هم مشغول مذاکره با کارشناسان و صاحبنظران هستیم که امیدواریم متوقف نشود و ادامه پیدا کند.

در ابتدای گفت‌وگو به مجموعه‌ای دیگر با عنوان «داستان فکر ایرانی» اشاره کردید که در دست چاپ است. در این مجموعه چه مباحثی مطرح می‌شود؟

داستان فکر ایرانی یک مجموعه کتاب برای نوجوانان است که در آن تاریخ اندیشه در ایران از دوره باستان تا دوره مشروطه دنبال می شود. اندیشه به معنی عام در نظر گرفته شده و همه فعالیت های فکری، علمی و دینی را شامل می شود. در این مجموعه که تاکنون بیش از هفت جلد آن نوشته شده است، دوستان دیگری همکاری کرده‌اند و امیدواریم که بزودی منتشر شود. تلاش کرده‌ایم که مباحث فکری، علمی و دینی به شکلی جذاب به نوجوانان منتقل شود.

کتاب

فاطمه مقدس

«فاطمه مقدس معیار حب و بغض خدا» عنوان کتابی نوشته دکتر محمدجواد سلمانپور است که از سوی نشر عابد منتشر شده است.

این کتاب دارای یک مقدمه و سه فصل است که در فصل اول قداست حضرت فاطمه(س) و مقایسه آن با مریم مقدس(س) و زنان نامدار قرآن با تکیه بر گفتار پیامبر بیان شده و در فصل دوم به ظلم و ستم بر حضرت فاطمه(س) و رنج ها و مصایب دختر پیامبر پرداخته شده است. فصل سوم هم به مبارزات و قیام فاطمه زهرا(س) و برخی از اسرار آن قیام ها می پردازد. نویسنده سعی کرده در نگارش کتاب بیشتر اسناد و روایت تاریخی اهل سنت را مورد استفاده قرار دهد.

این کتاب در ۲۱۵ صفحه با قیمت ۱۵۰۰ تومان زمستان سال گذشته منتشر شده است.

شکوه حقیقت کنگره

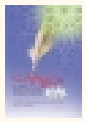

شکوه حقیقت چکیده مقالات برگزیده کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه زهرا(س) همزمان با این کنگره منتشر شد.

در این مجموعه مطلبی از آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی به همراه چکیده ۷۳ مقاله برگزیده کنگره از جمله مقالاتی از آیت‌الله سید جعفر سبحانی، آیت الله سید جعفر سیدان، حجت‌الاسلام والمسلمین محسن غرویان، سیدعلی موسوی گرمارودی، آیت‌الله رضا استادی و... آمده است.

شکوه حقیقت از سوی دبیرخانه کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) و دبیرخانه کتاب سال ولایت تهیه و تدوین و در ۱۲۰۰ نسخه منتشر شده است.

دروس اعتقادی

کتاب دروس اعتقادی نوشته آیت‌الله سید جعفر سیدان از سوی نشر پیام؟؟؟ منتشر شد.

این کتاب اثری آموزشی است که مؤلف چند سال پیش در جمع دبیران دبیرستان‌های سیستان و بلوچستان تدریس کرده است. دروس اعتقادی در چهار بخش هستی‌شناسی (خداشناسی)، پیامبرشناسی (راه و برنامه‌شناسی)، امامت و معادشناسی (انسان‌شناسی) تنظیم شده و مؤلف سعی کرده سلسله عقاید شیعه را به صورت مختصر و روان بیان کند. کتاب دروس اعتقادی در ۲۹۱ صفحه با شمارگان ۵۰۰۰ نسخه اردیبهشت ماه امسال منتشر شده است.

عشق و نفرت در زندگی زناشویی

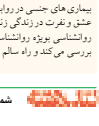

عشق و نفرت در زندگی زناشویی، مؤلف: مصطفی علیزاده، انتشارات هیرمند، ۱۳۸۳، ۱۵۲ صفحه.

این اثر به موضوع ازدواج، معیارها و اصول گزینش می‌پردازد و رفتارهای دوسویه از زوج و زوجه را مورد بررسی روانشناختی و جامعه شناختی قرار می‌دهد. سپس به بیماری‌های جنسی در روابط زناشویی می‌پردازد. کتاب عشق و نفرت در زندگی زناشویی با توجه به اصول علم روانشناسی ویژه روانشناسی اجتماعی، عوامل منفی را بررسی می‌کند و راه سالم ازدواج را بیان می‌کند.

وظیفه دشوار نظارت بر اجرای قانون اساسی

«وظیفه دشوار نظارت بر اجرای قانون اساسی؛ مجموعه مکاتبات و نظریات حقوقی هیأت پیگیری و نظارت بر اجرای قانون اساسی ۱۳۸۴-۱۳۷۶» نوشته دکتر حسین مهرپور توسط نشر ثالث منتشر شده است.

در این مجموعه متن مکاتبات شامل ارجاعات، پی نوشت های رئیس جمهور، اظهارنظر، گزارش هیأت و احیاناً مکاتبه هیأت با دستگاههای دیگر و پاسخ آنها به رئیس جمهوری یا به هیأت در یازده بخش آورده شده است.

این کتاب شامل بخش هایی چون تشکل، ساختار وظایف هیأت، اصلاح قانون مربوط به مسؤولیت رئیس جمهوری در اجرای قانون اساسی، پیگیری اجرای اصول قانون اساسی، جایگاه و صلاحیت قانون ها و حقوق مدنی، سیاسی و شهروندی است.

سرفصل های مطبوعات، انتخابات، مصونیت پارلمانی، رد صلاحیت، اصل ۵۳ قانون اساسی، گزارش موارد عدم اجرای قانون اساسی و حقوق بشر دیگر بخش های این کتاب را تشکیل می دهد.

این کتاب در ۸۷۳ صفحه در سال ۸۴، با بهای ۲۰۰۰۰ تومان و با شمارگان ۲۲۰۰ نسخه منتشر شده است.

آیت عصمت

کتاب «آیت عصمت» نگاهی به زندگانی حضرت فاطمه زهرا(س) از سوی دبیرخانه کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) و دبیرخانه کتاب سال ولایت منتشر شد.

آیت عصمت برگرفته از کتاب المجالس السّنیّة تألیف علامه فقید مرحوم آیت‌الله سید محسن امین عاملی و ترجمه حسن طارمی است که زندگانی حضرت فاطمه(س) از ولادت تا رحلت را توضیح می دهد.

کتاب آیت عصمت در شمارگان ۲۰۰۰ نسخه تابستان امسال همزمان با کنگره میراث علمی و معنوی حضرت فاطمه(س) و هفتمین دوره کتاب سال ولایت منتشر شد.

نهضت فرهنگی تابستان ۸۴ سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران

به همت سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران و با هدف غنی سازی اوقات فراغت شهروندان تهرانی و ارائه برنامه های فرهنگی، هنری، اجتماعی نهضت فرهنگی تابستان ۸۴ کار خود را رسماً آغاز کرد.

اسفندیار رحیم مشایی، رئیس سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران در مراسم افتتاحیه این نهضت فرهنگی با اشاره به اینکه بیش از ۳ هزار طرح در زمینه های مختلف برای حدود ۷ میلیون شهروند اجرا خواهد شد، گفت: این برنامه ها که تحت نظارت شورای راهبردی و کمیته ها و کار گروههای مختلف استاندارد سازی و انتخاب شده اند در ۳۰۰ مرکز در سطح شهر تهران برگزار می شود.

به گفته مشایی برنامه های امسال نسبت به سال گذشته رشد صددرصدی و نسبت به سال ۸۲ رشد ۴۰۰ درصدی داشته است.

وی در ادامه از راه‌اندازی ده فرهنگسرای تابستانه و نیز اجرای برنامه‌های فرهنگی در ۲۵۰ مدرسه خبر داد و گفت: تعدادی بلیت رایگان برای توزیع بین اقشار کم‌درآمد در نظر گرفته شده است تا همه مردم بتوانند از امکانات فراغتی تابستان استفاده کنند.

برخی از برنامه های تابستانه نهضت فرهنگی تابستان ۸۴ عبارتند از:

۱- فرهنگسرای اقوام:

-برپایی نمایشگاه کتاب به مناسبت بازگشت آزادگان از ۲۴ تا ۳۰ مرداد.

- نمایشگاه کتاب در هفته دولت (۳ تا ۹ شهریور).

۲- فرهنگسرای بهمن:

- برگزاری نشست های نقد و بررسی کتاب از یکم تا سی ویکم شهریور.

- مسابقه کتابخوانی از یکم تا ۳۱ شهریور.

۳- خانه فرهنگ ابوسعید

- نشست هفتگی کانون ادبی، ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

۴- خانه فرهنگ تلاش:

- برگزاری جلسات ادبی هفته‌ای یک بار از ۱۵ تیر تا ۳۰ شهریور.

- برگزاری جلسات نقد ادبی ماهی یک بار از ۱۵ تیر تا ۳۰ شهریور.

۵- خانه فرهنگ دولت آباد:

- همایش شاعران جوان، ۳۰ مرداد.

- روز شعر و ادب و بزرگداشت استاد شهریار، ۲۷ شهریور.

- مسابقه قصه‌نویسی کودکان و نوجوانان «آیان تا اسفند.

۶- خانه فرهنگ سلمان فارسی:

- تشکیل جلسات انجمن ادبی از ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

- مسابقه ادبی شعر و ترانه با موضوع آرزوهای ماه‌رانه، ۵ مرداد تا ۲۵ مرداد.

۷- خانه فرهنگ کوشا

- تحلیل از نویسندگان دفاع مقدس (سپاس داشت اهل قلم)، ۱۴ تیر.

- کانون دین پژوهی، ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

۸- خانه فرهنگ شیخ هادی

- فراخوان داستان‌های کوتاه ۸۰ کلمه‌ای از ۱۲ تیر تا ۱۰ شهریور.

- جشن کتاب محله، ۲۲ خرداد.

۹- مجموعه فرهنگی- هنری بعثت:

- جلسات نقد کتاب ۱ تا ۳۱ شهریور.

- مسابقه مقاله‌نویسی و کتابخوانی، ۱ تا ۳۱ تیرماه.

۱۰- کتابخانه دکتر حسابی:

- همایش بزرگداشت نیما یوشیج، ۱۶ شهریور.

- همایش بزرگداشت دکتر محمود حسابی، ۱۲ شهریور.

- همایش تجلیل اهل قلم، ۱۴ فروردین.

- انتخاب کتابخوان نمونه و اجرای طرح نظافت کلی کتابخانه‌ها، ۳۰ شهریور.

۱۱- فرهنگسرای پایداری:

- کتاب بخوانید جایزه بگیرید ۶ تا ۷ شهریور.

- کارگاه فیلمنامه‌نویسی با موضوع دفاع مقدس، ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

- نمایشگاه کتاب سرچشمه ولایت، ۲۸ مرداد تا ۱۰ شهریور.

- نمایشگاه کتاب کوثر، ۱ مرداد تا ۱۰ مرداد.

۱۲- فرهنگسرای خانواده

- برگزاری جلسات شاهنامه‌خوانی ۱ تیر تا ۲۹ شهریور.

- جلسات نقد و بررسی کتاب ادبی، ۱ تیر تا ۲۹ شهریور.

- نمایشگاه کتاب ۲۶ مرداد تا ۲ شهریور.

- نمایشگاه کتاب ۵ مرداد.

۱۳- خانه فرهنگ ایرانی

- بزرگداشت آیت‌الله میرزا یوسف ایروانی، ۷ مرداد.

- خاطره‌نویسی از دوران اسارت، ۲۶ مرداد.

- بزرگداشت استاد شهریار، ۲۷ شهریور.

۱۴- خانه فرهنگ والفجر

- جلسات نقد شعر، ۱ تا ۳۰ شهریور.

- مسابقه کتابخوانی، ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

۱۵- خانه فرهنگ و کتابخانه فرزانگان:

- امانت‌دهی کتاب به جانبازان و معلولان در محل زندگی‌شان، ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

- کانون شعر و ادب، ۱ تیر تا ۳۱ شهریور.

- برپایی پنجشنبه بازار کتاب، ۶ مرداد.

خبر

دومین دوره مسابقه سراسری نهج البلاغه برگزار می‌شود

گروه خبر کتاب هفته: دومین دوره مسابقه سراسری نهج البلاغه ۲۵ تا ۲۸ مردادماه در مشهد برگزار می شود.

این مسابقه با هدف ایجاد انس هر چه بیشتر با نهج البلاغه و آشنایی عمیق با مفاهیم زندگی‌ساز در پنج رشته حفظ کل نهج‌البلاغه، حفظ خطبه‌ها، حفظ نامه‌ها، حفظ حکمت ها و همچنین ترجمه و مفاهیم برگزار می شود.

گفتنی است بخش ترجمه و مفاهیم نهج البلاغه طی دو مرحله صورت می گیرد و مرحله اول آن ۱۷ مردادماه است. علاقه‌مندان به شرکت در این مسابقه می‌توانند از طریق دفاتر سازمان تبلیغات اسلامی در سراسر کشور، کتاب «راه روشن» را دریافت کنند. گفتنی است مؤسسه قرآن و نهج البلاغه با مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و فرهنگسرای قرآن در مشهد این برنامه را برگزار می کند.

هری پاتر و شاهزاده دورگه در راهند!

گروه خبر کتاب هفته: «هری پاتر و شاهزاده دورگه» ششمین کتاب از مجموعه هری پاتر در حال ترجمه توسط ویدا اسلامیه است و بزودی توسط کتابسرای تندیس منتشر خواهد شد.

به گفته ابوالفضل میرباقری مدیر انتشارات کتابسرای تندیس، این کتاب که ۲۵ تیرماه (برابر با ۱۶ جولای ۲۰۰۵) در انگلستان، آمریکا، کانادا و... پخش شده است، همزمان با ترجمه توسط اسلامیه، حروفچینی و غلطگیری می شود و تلاش ناشر بر آن است که با همکاری اداره صدور مجوز و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، هر چه سریعتر این کتاب را منتشر کند. نامور عابدینی که ترجمه هری پاتر و شاهزاده دورگه را در سه جلد به اتمام رسانده است، در یک گفت‌وگوی تلفنی، خبر از انتشار قریب الوقوع ترجمه‌اش از کتاب ج.کی. رولینگ داد و گفت: جلد اول این کتاب پانزدهم مردادماه روانه بازار نشر خواهد شد و جلدهای دوم و سوم آن به فاصله ۱ تا ۲ هفته بعد منتشر خواهد شد.

تلاش ما برای یافتن ویدا اسلامیه بی‌نتیجه ماند اما به گفته ابوالفضل میرباقری، این مترجم هم اکنون در قرنطینه ترجمه هری پاتر است و این کتاب را در دو جلد حدوداً ۴۰۰ صفحه‌ای ترجمه می کند.

میرباقری می گوید: نمی خواهیم دقت را فدای سرعت کنیم و تلاش می کنیم این کتاب با ترجمه روان و سالم به دست خواننده نوجوان و جوان برسد.

کتابسرای تندیس بتازگی چاپ نهم «هری پاتر و محفل ققنوس» و چاپ سیزدهم «هری پاتر و جام آتش» را منتشر کرده است و بزودی چاپ شانزدهم «هری پاتر و سنگ جادو» را نیز روانه بازار نشر خواهد کرد.

فراخوان ششمین جشنواره دوسالانه ادبی دانشجویان سراسر کشور اعلام شد

فراخوان ششمین جشنواره دوسالانه ادبی دانشجویان سراسر کشور اعلام شد.

این جشنواره با موضوع آزاد در بخش‌های مختلف از جمله داستان کوتاه، طنز، نقد و پژوهش ادبی برگزار می شود. بخش ویژه آن نیز به شعرهای مربوط به زبان‌های بومی ایران (کردی، ترکی آذری، عربی، ترکمنی، گیلکی، بلوچی و...) اختصاص دارد.

تمامی دانشجویان دانشگاههای سراسر کشور اعم از دولتی و آزاد اختصاص دارد.

تمامی دانشجویان دانشگاههای سراسر کشور اعم از دولتی و آزاد می‌توانند در بخش‌های مختلف جشنواره شرکت کنند.

علاقه‌مندان برای شرکت در این جشنواره می‌توانند فرم شرکت در مسابقه را از طریق سایت www.۶۰min.com دریافت نموده و فرم تکمیل شده را به آدرس دبیرخانه این جشنواره واقع در اداره کل امور فرهنگی و فوق برنامه دانشگاه تهران ارسال کنند.

برای اطلاع بیشتر می‌توانید با شماره تلفن‌های ۶۶۹۵۳۴۱ و ۶۱۱۱۳۲۲۲ تماس حاصل نمایید.

گفتنی است، این جشنواره توسط دانشگاه تهران در اسفندماه ۸۴ برگزار می‌شود.

سرگذر

سهیل محمودی
Sohail_mahmoudi@yahoo.com

تکمله‌ای بر «حالا که آمده‌ای...»

ای از خود من، با خود من آشناتر
آیینه‌ای از تو ندیدم باصفاتر

ای کاش من هم مثل تو آیینه بودم
آیینه‌ای از راستی هم بی ریاتر

حس می کنم دانستنت کاری است دشوار
تو کیستی، ای تو از ادراکم فراتر؟

از پنجره، از آسمان، از عشق، از من
دلبازتر، باران‌تر، آبی‌تر، رهاتر

تو چیستی؟ یک نقطه چین تا بی نهایت...
یک راز، اما از همه عالم رساتر

دریاب آواز مرا، ای قله دور
کز من نخواهی یافت هرگز همصداتر
[عشق ناتمام، ناشر: نقش سیمرغ، چاپ اول]

این سال‌ها و ستون «سرگذر» که دایر بوده در همین کتاب هفته. و اظهار نظرهای گوناگون درباره آن، موافق و مخالف. دوست و غیر دوست. و این حرف‌ها و گفته‌ها، گاه شفاهی بوده. و گاه، مکتوب به دستم رسیده. و همه تأیید و تکذیب‌ها را برای خودم حفظ کرده‌ام. و از آنها چیز آموخته‌ام. الان همه صحبتم درباره تأیید و تکذیب‌ها نیست. نه جوابی به آنها. و نه تشکری از آنها.

سخنم، روایت چند نکته است درباره یکی از شماره‌های «سر گذر»، که البته موضوع و هدف آن شماره، توجهی را برانگیخته. و نه اینکه گمان شود می‌خواهم اظهارنظر دیگران را به حساب خودم و این قلم واریز کنم.

«حالا که آمده‌ای»، عنوان یکی از یادداشت‌های «سر گذر» بود. در چند هفته پیش. یادداشتی خطاب به سید محمد خاتمی. و حرف‌هایی که سال‌ها در سینه مانده بود. و در روزهای پیش از خداحافظی او باید گفته و نوشته می‌شد. و بعد، دیدم که این یادداشت بیشترین عکس‌العمل را برانگیخته. و تعداد زیادی از اهل قلم، با آن حرف و آن پیام همراهی کردند.

اولین عکس‌العمل، از دوست شاعرم، محمدرضا عبدالملکیان بود. [که عنوان یادداشت و آن شعر پیش درآمد را از آخرین کتابش گرفته بودم] عبدالملکیان، پس از خواندن متن، در یکی از اتاق‌های انجمن شاعران، بی هر تکلف و تظاهری، برخاست. مرا در آغوش گرفت. و به گرمی در خویش فشرد. و چشم‌هایش پر از اشک شده بود از علاقه‌ای که به سید خاتمی داشت...

ساعد باقری، هیجان‌زده و باصفای همیشگی گفت: سهیل، این را خود خاتمی خواهد دید؟ از تابش بخواه که این یادداشت را به دست خاتمی برساند... تا خودش هم بداند که دلبستگی نسل ما به او چگونه است....

بر صفحه تلفنم، نام خانم چهرزاد بهار را دیدم. دختر کوچکتر ملک‌الشعراء بهار. بزرگوارانه تلفن زده بودند و پیام گذاشته بودند.

- سر گذر این هفته را خواندم. می خواستم تشکر کنم از اینکه حرف دل ما را نوشته‌اید....

و تلفن زدم. سلام و عرض ادب. که گفتند: دیشب که کتاب هفته به دستم رسید، با خواندن «سر گذر» ساعتی گریه کردم. به شوق و برای مظلومیت و عظمت شخصیت آقای خاتمی....

در شبانه لاهیجان، با موسی بیدج و عبدالرضا رضایی نیا، مهمان خانه باصفای شاعر بزرگ و پیشکسوت م. مؤید بودن، لحظات سرشار زندگی است. و اولین حرفی که او می زند: یادداشت «سر گذر» است. «حالا که آمده‌ای»، و می پرسند: تو کی این را نوشته‌ای؟ و با چه حس و حالی.

و می گویم: مثل اکثر اوقات، بین ساعت دو و نیم تا شش- هفت صبح. یکشنبه شب‌ها. در اوج رهایی از بسیاری خستگی.

و می گویند: آن حرف‌ها، احساس نهفته ما بود. و حرف همه ما... آن یادداشت یک اتفاق بود.

و بدون فروتنی تصنعی می گویم: درباره خاتمی گفتن و از او نوشتن، برای شما مهم بوده استاد.

و استاد رضا سیدحسینی، که آمده برای مجلس بزرگداشت نوذر پرنگ، با مهربانی گوشم را می گیرد و می گوید: باریک‌الله بچه!

و دست به سینه می گویم: کوچک شمام.

و دوستم تابش، مثل دفعات قبل ملامتم می کند که: تو چرا سایت و وبلاگ نداری... تا این یادداشت در همان جا بیاید...

و من باز سعی می کنم تا از زیر بار تکنولوژی بگریزم. که همین ایمیل را هم ماه به ماه، بر وجبه‌ها رمز می گشایند و می خوانند.

چند ساعتی است که از سفر تاجیکستان به تهران بازگشته‌ام. دوست مهربان و باصفایم، یزدی آرام و نجیب، سید احمد کلانتری تلفن می زند. و دعوت برای بیستم جمادی الثانی به یزد. روز تولد حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله علیها). و مجلس بزرگداشتی برای خاتمی. و با حضور مادر او. و دو خواهر بزرگوارش. با عنوان «بدرقه دوست»... که نمی شود به سید احمد «نه» گفت. آن هم مجلسی که برای زادروز ام ابیهاست. و به تجلیل برای یکی از فرزندان آن حضرت. چند روز بعد، راهی می شوم. میهمان سید احمد و برادر بزرگترش سید حمید کلانتری‌ام. استانداز یزد. و مهربانی‌های خانواده کلانتری و مهمان نوازی هایشان. و مجلس نیز، به همت نهادهای غیر دولتی است و مراکز فرهنگی مستقل. دیدار مادر سید محمد خاتمی، بهترین هدیه برایم در این روز میلاد و جشن است. مادر همه صبوری‌ها و صمیمیت‌ها و مهربانی‌ها و لبخندهای صادقانه. پیرزنی ساده، آرام، با وقار. و با نگاهی سربه‌زیر. و در عین حال نافذ. مادر و دو خواهر بزرگوار خاتمی، با همه صمیمانه و متین روبه‌رو می شوند. چادرهای ساده‌شان بر سر. و در عین حال راحت و بی تکلف. و در گفت وگو صمیمی. و با رفتاری شایسته و با متانت. که نشانه‌هایی است از یک تربیت خانوادگی مذهبی و عمیقاً آگاهانه. در روز مادر، مادر سید محمد خاتمی، در سالن بر همان صندلی اش نشسته. و نه به روی صحنه می آید. و نه حاضر می شود سخنی بگوید. که فقط آمده تا در این جشن میلاد حضرت زهرا- که درود حق جویان بر او باد- شرکت کرده باشد. در اظهار سرسپاری بر آستان آن بزرگ بانوی تاریخ.

البته، بر وجبه‌های یزد، بیشتر با ایشان گفت وگویی تصویری انجام داده‌اند. که در فصلی از برنامه پخش می شود. و حرف‌های ایشان عمیقاً ریشه در عشق دارد و آگاهی. ریشه دارد در معرفت و حکمت. که سال‌ها در کنار شوهری عارف و زاهد و عالم زیسته‌اند.

و بعد از جلسه حیفم می آید، که آن گفت وگوی کوتاه با خانم «ضیایی» [خانمی آبه همان مجلس خلاصه شود. و فکر می کنم که حرف‌های آن مادر، می تواند تکمله‌ای باشد بر یادداشت قبلی «سر گذر». همان یادداشت «حالا که آمده‌ای».

و به همت دوست یزدی ما جناب «خورشیدنام» آن گفت وگوی تصویری، مکتوب می شود. و حرف‌های خانم ضیایی [مادر سید محمد خاتمی] با حذف سؤال‌ها به دستم می رسد. و حالا که می خواهم، آن صحبت‌ها را نقل کنم، به عمق صحبت‌های این مادر باافتخار می اندیشم. و اینکه بهترین راه شناخت و معرفی خاتمی به مردم، همین حرف‌های صادقانه و صمیمانه مادر اوست. آنهایی که دل در گرو شخصیت دوست داشتنی و کم‌نظیر سید محمد خاتمی دارند، با خواندن حرف‌های مادرش، علاقه خود را به خاتمی عمیق‌تر خواهند یافت. این فصل را با من بخوان....

گزیده سخنان سرکار خانم ضیایی، مادر بزرگوار سید محمد خاتمی:

-خانمی بیشتر تلفنی جویای احوال است و او را از تلویزیون می‌بینم. اما قول داده که پس از پایان ریاست جمهوری، حسابی با هم دیدن کنیم.

-از پایان ریاست جمهوری محمدآقا واقعاً خوشحال هستم. او مظلوم بود و در این مدت واقعاً اذیتش کردند.

- مادرشوهر خیلی خوبی داشتم. مثل مادر بود. چهل سال با هم زندگی کردیم. وقتی که محمدآقا از قم می‌آمد و آقا [آیت‌الله روح‌الله خاتمی] به دیدن مادر می‌رفتند، والده‌شان می‌گفتند: پسر بعضی پدر [بهتر از پدر] آقا روح‌الله می‌گفتند: چرا بهتر از من؟ مادر می‌گفتند: وقتی دوازده ساله بودی، نماز شب نمی‌خواندی، ولی او [سید محمدآقا] نماز شبش ترک نمی‌شود.

-همیشه می‌گوید: دعا کنید عاقبت به خیر باشم. اما هیچ وقت گلایه و شکایتی ندارد.

-اصلاً ناراحت نمی‌شدم اگر خانمی در همان دور اول هم رأی نمی‌آورد. او دانشمند است، متفکر و باسواد است و می‌توانست کارهای دیگری هم بکند.

-احساس مادر نسبت به فرزند معلوم است. من حالا هم وقتی که محمد حرف می‌زند گریه‌ام می‌گیرد. او واقعاً مظلوم است.

-وقتی کم‌درد شده بود رفتم تهران عیادتش. به او گفتم: چرا چیزی از مشکلاتت نمی‌گویی؟ گفت: ناراحتی و غصه من این است که خیلی کارها می‌خواستم برای مردم انجام دهم اما نگذاشتند.

- در سفر مکه و مدینه، اینکه در همه جا همراه بقیه بودم باعث حیرت دیگران شده بود و با تعجب می‌پرسیدند: تو مادر رئیس جمهور هستی؟ می‌گفتم: بله... پسرم سوار وانت و اتوبوس می‌شود و با مردم است. من نمی‌توانم جدا باشم.

- برای موفقیت و سلامت فرزندانم همیشه دعا می‌کنم و هر شب ختم انعام دارم.

-فرزندانم هر چه دارند از پدر دارند. من خودم هم تربیت‌شدهٔ آیت‌الله خاتمی هستم.

-حرف‌هایی را که در این سال‌ها مغرضین در مورد پسرم زدند و نسبت‌هایی را که به او دادند به خدا واگذار کرده‌ام و همیشه در مقابل مخالفانش اخلاق را رعایت کرده‌ام.

-محمد، پسرم هیچ وقت به خاطر صحبت‌هایی که در مورد ش می‌شد درد دل نمی‌کرد. من هم که می‌گفتم جواب می‌داد که: «خوب عقیده‌شان این است که من بدم» و با بزرگواری می‌گذشت.

- از بچگی خیلی مرتب و تمیز بود. مثل حالا. هیچ وقت هم به کسی دستور نمی‌داد و کارهایش را خودش انجام می‌داد. الان هم همینطور است. در کارهای خانه کمک می‌کند و کارهای خودش را خودش انجام می‌دهد.

- دوست ندارم که دوباره رئیس جمهور شود. راحت شد.

-من برای همه مردم دعا می‌کنم. خدا توفیقشان بدهد. خدا به بچه من هم توفیق بدهد.

این خلاصه حرف‌های مادر سید محمد خاتمی بود. سخنانی مادرانه، صادقانه، متین، هوشمندانه. و با همان لهجه دلنشین مردم یزد. و فکر می‌کنم به خاطر حرف‌های آن مادر بزرگوار، این شماره «سر گذر»، سال‌ها در خاطر بسیاری از دوستان بماند. غرض نقشی است کز ما باز ماند...

یا علی مدد

پایک رشتوزاده

جعبه‌ها و کتاب‌ها

ابوتراب جلی

ابوتراب جلی در ۱۲۸۷ش در دزفول به دنیا آمد. پدرش، ملاحسین، متخلص به فقیر بود که دواتر به نام‌های مخزن‌الدرر و تحفة‌الابرار به چاپ رسانده است. ابوتراب جلی در حدود سن نه یا ده سالگی نخستین قصیده‌اش را سرود و در ۱۲ سالگی شعری سروده بود که تعجب شیخ خزعل را برانگیخت و شیخ خزعل به او کیسه‌ای اشرفی بخشید. وی تحصیلات ابتدایی را در اهواز گذراند و سپس به مدرسه محمودیه دزفول منتقل شد و در ۱۳۰۰ش برای ادامه تحصیل به بین‌النهرین رفت و دو سال در آن سامان ماند. پس از بازگشت به وطن در اراک سکنا گزید و با روزنامه «عراق» همکاری کرد و با «قصیده راه آهن» که در آن نشریه به چاپ رسانده بود به آوازه‌ای همه گیر دست یافت. چندی به خاطر نشر مقالات تند و اشعار انتقادی در زندان به سر برد و پس از آزادی به ناچار به عراق رفت و همین تبعید اجباری او را محبوب‌تر کرد.

در ۱۳۲۳ ش در تهران ساکن شد و با به راه اندازی روزنامه «جلنگر» به مدیریت محمدعلی افراشته به آن نشریه پیوست و در طی همکاری خود با جلنگر مثنوی معروف «کتاب ابراهیم و موسی» را سرود که از شاهکارهای طنز فارسی است.

ابوتراب جلی تا آخرین شماره توفیق (مهال ۱۳۵۰ش) با آن همکاری داشت و افزون بر نام خود با اسامی مستعاری مانند نخلی، خوشه چین، زنجیر، رقم، ندا، فلانی، مزاحم و... طنز می‌نوشت و می‌سرود. در ۱۳۲۹ش سرودن مثنوی «کتاب علی (ع)» را شروع کرد که به اشاره هویدا ادامه آن تا چندی متوقف شد. وی در ۱۳۳۰ش نشریه «شب چراغ» را منتشر ساخت که در هر ۲۲ شماره یک نام متفاوت داشت پس از انقلاب در روزنامه «نهیب آزادی» قلم زد که حاصل این دوره کتاب‌های «خروس بی‌محل» و «دوالپا» شد. از شروع به کار نشریه «گل آقا» به آن پیوست (۱۳۶۹ش) در تاریخ ۲۹ مهرماه ۱۳۷۶ش مؤسسه گل آقا مراسم تجلیل و بزرگداشتی از ابوتراب جلی برگزار کرد که در آن جلسه مرحوم کیومرث صابری گفت: «... من شهادت می‌دهم شعرهای طنزی که سروده‌ام تحت تأثیر استاد جلی بوده است...»

استاد ابوتراب جلی در چهاردهم خرداد ۱۳۷۷ش در سن ۹۱ سالگی درگذشت و در جوار مزار ابوالقاسم حالت در قطعه هنرمندان بهشت زهرا به خاک سپرده شد. مثنوی‌های «کتاب ابراهیم (ع)»، «کتاب موسی (ع)» و «کتاب علی (ع)» در ۱۳۶۱ش در یک مجموعه به چاپ رسید.

کتاب

اولین کتاب متمرکز درباره نرم خبر و سخت خبر منتشر شد

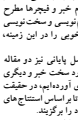

کتاب نرم خبر و سخت خبر؛ خبرنویسی پیشرفته توسط انتشارات ثالثه با ترجمه محمدرضا نوروزپور منتشر شد.

محمدرضا نوروزپور درباره این کتاب می‌گوید: با توجه به اینکه موضوع نرم خبر، در روزنامه‌نگاری ما مبحثی جدید است و در ایران به جرات می‌توان گفت منبع متمرکزی در این حوزه نگاشته نشده بود بنابراین تصمیم گرفتم با گردآوری و ترجمه متونی که در این زمینه از صاحبنظران در دنیا وجود دارد کتابی را با عنوان نرم خبر و سخت خبر، منتشر کنم

وی با اشاره به اینکه کتاب مذکور در سه فصل تنظیم شده است، گفت: فصل اول کتاب به آموزش نرم خبر و فیچرنویسی می‌پردازد و تعاریفی از آنها را ارائه می‌دهد، در فصل دوم نیز نمونه‌های عملی از نرم خبر و فیچرها مطرح شده است و در واقع به تفاوت‌های نرم‌نویسی و سخت‌نویسی اشاره می‌کند و در نهایت سیرهای خوبی را در این زمینه، مثال می‌زند.

نوروزپور ادامه می‌دهد: در فصل پایانی نیز دو مقاله تحلیلی یکی در حمایت از نرم خبر و رد سخت خبر و دیگری در رد نرم خبر و روزنامه‌نگاری انتقادی آورده‌ایم؛ در حقیقت خوانننده را بر سر دوراهی قرار می‌دهیم تا بر اساس استنتاج‌های شخصی خود، سبک مورد علاقه خود را برگزیند.

وی عنوان می‌کند: پرداختن به مسائل نرم خبر و سخت خبر این واقعیت را نشان می‌دهند که تحولات شگرف در عرصه خبرنویسی مدرن، اگرچه موضوع تازه‌ای نیست اما هنوز هم در محافل خبری غرب مطرح و عرصه‌ای برای تضارب آراء است. در ایران نیز کمتر به این مقوله پرداخته شده است و حتی از داشتن منابع مکتوب در این زمینه، دچار کمبود هستیم.

روشنفکران مسلمان و تفسیر قرآن

فریدون بدره‌ای، مترجم: الان یکی از مجلدات تاریخ باستان جهان را در دست دارم که قسمت اولش است. این کتاب فعلاً در دست ترجمه است. این کتاب نویسندگان مختلفی دارد. این کتاب در واقع ۲۵ جلد است و هر جلد را یکی از مترجمان در دست ترجمه دارد و آقای کامران فانی سرپرستی گروه را به عهده دارد. من جلد دوم را در دست ترجمه دارم. ناشر این مجموعه نشر اساطیر خواهد بود. از دیگر کتاب‌ها تاریخ ادبیات عرب» است که از انتشارات دانشگاه کمبریج است و از آغاز تا پایان دوره عباسی. به علت اینکه شامل همه محققان و دانشمندان و نویسندگان ایرانی می‌شود، تصمیم گرفتم ترجمه‌اش بکنم و قراردادش را با انتشارات اساطیر امضا کردم و مدت دو سال فرصت برای به اتمام رساندن این ترجمه گرفته‌ام. این مجموعه، سه جلدی است.

چند کتاب هم زیر چاپ دارم که یکی «جامعه مدنی در خاورمیانه» است. این کتاب مجموعه‌ای از مقالات نویسندگان کشورهای مختلف است. کتاب دیگر «روشنفکران مسلمان و تفسیر قرآن» است که این کتاب هم شامل مجموعه مقالاتی از افراد گوناگون می‌شود. یکی از این کتاب‌ها در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در انتظار مجوز چاپ است. یکی دیگر در مرحله فیلم و زیبک است به اسم «اخلاق اسلامی». این کتاب‌ها در انگلستان چاپ شده بود و از انتشارات مرکز تحقیقات اسماعیلی در لندن است. نویسندگان این کتاب‌ها، نویسندگان جدید کشورهای مسلمان هستند مثل مصر، الجزایر، سوریه، ایران و... از ایران مثلاً مقاله‌ای از مجتهد شبستری آمده است. ناشر این سه عنوان کتاب نشر فرزان روز است.

تاریخ محکوم می‌کند

مصطفی زمانی‌نیا: در حال حاضر جلد دوم کتاب کهن دیار فراهان منتشر شده است. بعد از این هم یک کتاب دیگر منتشر کردیم راجع به قتل عام ارمنیان که حدود ۹۰ سال پیش اتفاق افتاد. این کتاب به اسم «تاریخ محکوم می‌کند» منتشر شده است. این کتاب ترجمه است براساس اسنادی که خود دولت آتاتورک بعدها منتشر کرد. مهرداد اردوان این کتاب را ترجمه کرده است و مقدمه‌ای هم برایش نوشته است اما متن کتاب مال روزنامه وقایع اتفاقیه چاپ استانبول در ۱۹۱۹ میلادی است. من هم نقش ویراستار را داشتم.

کتاب کهن دیار فراهان که جلد اول آن را سال گذشته منتشر کردم از سپیده تاریخ تا خوارزمشاه را در بر می‌گرفت. جلد دوم از ایلغار مغول‌ها تا قیقرای قاجاری است.

کتاب دیگر به اسم «مراسلات تهران» که تحقیق خانم دکتر منصوره اتحادیه است که باز ویرایش آن را من انجام دادم. این کتاب درباره اوضاع اقتصادی و بازار تهران در دوره مشروطیت است. ناشر این آثار کتاب سیامک است.

زمره حضور در پنج کتاب

امیرحسین روحی، نویسنده: چند کتاب من در آستانه انتشار است. چون یک جلد از این کتاب‌ها را ناشر فراموش کرد تحویل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بدهد چاپ آن به تاخیر افتاد. الان این کتاب تحویل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شده در حالی که چهار کتاب دیگر من چاپ شده و آماده توزیع است.

این کتاب‌ها پنج کتاب است که به عنوان مجموعه «زمره حضور» چاپ شده که این اسم را از شعر حافظ گرفته‌ام. آنجا که می‌گوید: بگذر به کوی میکده تا زمره حضور/ اوقات خویش بهر تو صرف دعا کنم. این پنج کتاب ضمن ارتباط موضوعی هر کدام به عنوان اثری مستقل قابل مطالعه است. من تأکید داشتم که این پنج کتاب با هم منتشر بشوند الان منتظر کتاب پنجم هستم که پس از مجوز چاپ و منتشر کنیم. «زمره حضور» به این معناست که شخصیتی در این داستان‌ها حضور مؤثر و تعیین کننده دارد. پنج شخصیت در این پنج رمان حضور دارند که حضورشان خارق‌العاده است؛ چه در اطرافیان خود و چه در زندگی. این موضوع به صورتی در اثر بسط داده شده است.

هر یک از پنج کتاب فوق اسم مستقلی دارند. یکی «طلیعه» است. کتاب دیگر «بیوالدی به قمر چه

فریدون بدره‌ای

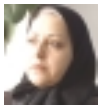

بنفشه حجازی

گفت» است. کتاب سوم «نوس پنهان» نام دارد. کتاب بعدی که در بخش دارد «خلوتیان» نامگذاری شده است. «خلوتیان یک با نصفه سیگاری پشت گوش» و «خلوتیان دو: خون‌های خسته» نام دارند. این دو بخش در یک کتاب چاپ شده اما دو رمان است که حوادث یکی در زمان حاضر اتفاق می‌افتد و دیگری در زمان مظفرالدین شاه جریان دارد، یعنی سال و بایی است که حوادث این رمان شکل می‌گیرد ولی از لحاظ ساختار این دو شبیه همدیگر هستند. پنجمین رمان هم الان نامش را به خاطر ندارم. رمان طلیعه هنوز چاپ نشده، در این مجموعه پنج جلدی رمان طلیعه باید اول خوانده شود، چون طلیعه یک نوع کلید ورود به موضوع رمان‌های بعدی است. ناشر این مجموعه پنج جلدی نشر علم است.

نقل قول‌های کلیدی

نیره توکلی، نویسنده: کتاب‌های من بیشتر در زمینه جامعه‌شناسی است، اولین کتاب، رساله دکترای من است به نام «هویت جنسیتی و خشونت با زنان در خانواده» که برای چاپ آن با نشر نی وارد مذاکره شدم.

کتاب بعدی «نقل قول‌های کلیدی» است که نقل قول‌ها و گزیده مطالبی از بزرگان جامعه‌شناسی است. این کتاب برای دانشجویان رشته جامعه‌شناسی بسیار مناسب است. برای کسانی که می‌خواهند تحقیق کنند و با نام آثار جامعه‌شناسان آشنا بشوند و در هر زمینه‌ای بدانند که چه کسی چه نظریه‌ای داده، مطالعه این کتاب ضروری است. نویسنده آن کت تامسون است. این کتاب را هم نشر نی منتشر می‌کند. این کتاب الان حروفچینی شده و من مشغول بررسی نهایی آن هستم. از دیگر کتاب‌هایی که آماده کردم، یک مجموعه داستان است که از نویسندگان فمینیست ترجمه کرده‌ام. این کتاب را هم تمام کرده‌ام. این مجموعه هنوز اسم ندارد. حدود هفت، هشت نویسنده زن مثل ویرجینیا وولف هست. یک نویسنده دیگر که تا امروز در ایران ناشناس مانده به اسم «کیتس شوین» که دو داستان از این نویسنده در این کتاب آمده است. از هر نویسنده در این مجموعه یکی، دو داستان چاپ می‌شود. این کتاب را به انتشارات نیلوفر داده‌ام. چون من معمولاً با این انتشارات کار می‌کنم.

«تولید اجتماعی هنر» که در سال ۷۲ نشر مرکز چاپ و منتشر کرده بود، قرار است تجدید چاپ بشود. این کتاب در زمینه جامعه‌شناسی ادبیات است و نویسنده‌اش هم ژانت وولف است.

تاریخ هیچ کس و...

بفشه حجازی، نویسنده و پژوهشگر: زنان ترانه جدیدترین کتاب من بود که انتشارات قصیده‌سرا اخیراً منتشر کرده است. این کتاب تحقیقی در مورد ترانه‌های عامیانه‌ای است که به صورتی از زن می‌گوید. غیر از این، جلد ششم کتاب در زمینه زنان را فعلاً دارم کار می‌کنم به اسم «زنان مقلب» که در واقع بررسی زندگی زنان مبارز کشته شده در مبارزات ضد رژیم شاه تا سال ۵۷ است. این کتاب خیلی انرژی از من گرفت. احتمال می‌دهم طی یکی، دو ماه دیگر آن را تحویل ناشر برای چاپ بدهم. ناشر این کتاب انتشارات قصیده‌سرا خواهد بود.

کتاب دیگرم «چند کلمه از مادر شوهر» نام دارد که قرار است نشر همراه منتشر کند. موضوع کتاب بررسی جایگاه زن در امثال و حکم و ضرب المثل‌های ایرانی است. مسائلی که در کتاب هدایت و امثال و حکم دهخدا مجوز گرفته بود، در کتاب من اجازه چاپ داده نشد. صفحاتی از این کتاب را حذف کردیم و ناشر قول داد که در آبان ماه ایام هفته کتاب آن را منتشر کند. کتاب دیگرم چاپ دوم «زن، به ظن تاریخ» است که حروفچینی و غلطگیری آن تمام شده و در مرحله چاپ است. چاپ اول این کتاب را نشر شهرآب منتشر کرده بود و حالا در چاپ دوم بخش‌هایی به متن اضافه کردم و یک بازنگری کلی هم در دیگر صفحات داشتم و قرار شد انتشارات قصیده‌سرا آن را منتشر کند. یکی دیگر از کتاب‌هایم جلد چهارم کتاب من با موضوع زن است به نام «تاریخ هیچ کس» که بررسی وضعیت زن ایرانی در دوره اقتداریه و زندیه است. در واقع این کتاب ادامه کتاب ضعیفه است که وضعیت زن در دوره صفویه بود. جلد پنجم این سری از کتاب‌های من با موضوع بررسی جایگاه زن ایرانی در عصر قاجار به اسم «تاریخ خانم‌ها و آغایان» است.

منتشر می‌شود

تازه‌های آخر

روزنامه نگاری الکترونیکی

روزنامه‌نگاری الکترونیکی عنوان کتابی است که مایک وارد آن را تألیف و علی اصغر کیا ترجمه نموده است. کتاب حاضر به چگونگی روزنامه‌نگاری الکترونیکی پرداخته و مشتمل بر مقدمه و هفت فصل است. روزنامه الکترونیکی چیست؟، جوهره یا ماهیت روزنامه‌نگاری، پژوهش الکترونیکی و گزارشگری، نگارش الکترونیکی، ساختار داستان‌نویسی (متن) الکترونیکی و... می‌باشد. انتشارات روزنامه ایران کتاب را برای چاپ و نشر آماده می‌کند.

قلم بر پرده نقره‌ای

قلم بر پرده نقره‌ای کتابی است که ایرج صابری آن را تألیف کرده است. این کتاب به معرفی نقدنویسی و منتقدان سینمایی در ایران اختصاص دارد. مهمترین نویسندگان نقد سینمای ایران و سینمای جهان از دهه ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۰ معرفی و نمونه‌ای از نقدهای آنان با استناد به نشریات سینمایی گردآوری شده است. انتشارات نوگل کتاب را راهی بازار نشر می‌کند.

شانامه(شاهنامه)

اثر حاضر را دکتر صدیق صفی‌زاده تألیف نموده و در سه بخش به زبان کردی تدوین شده است. در بخش اول تحقیقی تاریخی را در مورد شاهنامه‌پژوهان و مترجمان شاهنامه شاهد هستیم که در آن نام ایوریحان بیرونی نیز آمده بخش دوم کتاب ترجمه شاهنامه به گویش سورانی توسط بوره کرایور است و در نهایت برگه‌هایی از شاهنامه‌های قدیمی همراه با مینیاتور به چاپ رسیده است. انتشارات پرتو بیان کتاب را به زیر چاپ خواهد برد.

هارمونی کاربردی (کتاب اول)

هارمونی کاربردی اثر کامبیز روشن‌روان می‌باشد. این کتاب جلد یکم از مجموعه کتاب‌های هارمونی کاربردی است که در سه بخش و ۲۸ فصل تدوین شده است. بخش اول با عنوان مبانی بر مرور مفاهیم اولیه و اساسی موسیقی همچون فواصل، مدها، گام‌ها و آکوردها می‌پردازد. بخش دوم به آکوردهای سه صدایی و نحوه به‌کارگیری آنها در هارمونی اختصاص داده شده است. بخش سوم و آخرین بخش به نت‌های زینت اختصاص دارد. انتشارات سرود در تدارک چاپ و توزیع آن است.

سازمان و مدیریت آن

این کتاب نوشته غلامرضا غنوی است. مجموعه حاضر به ارائه روش صحیح مدیریت (جنبه‌های مختلف فرآیند مدیریت) و استفاده از تمامی امکانات مادی و انسانی در جهت شکوفایی استعدادها، توان‌ها و بهره‌گیری از عوامل تولید نیروی انسانی، سرمایه، تکنولوژی و کار در کشور و سازمان‌های مختلف می‌پردازد. کتاب شامل ۱۲ فصل می‌باشد. انتشارات ترمه کتاب را به زیر چاپ خواهد برد.

یاکوب بورکهارت

این اثر نوشته جان لوکاچ است که حسن کامشاد آن را ترجمه کرده است. کتاب حاضر شرح زندگینامه یاکوب بورکهارت، یکی از مورخان قرن نوزدهم است که در آن به تولد، تحصیلات، نوشته‌ها، فعالیت‌های علمی و دانشگاهی و نقطه نظرات وی در مورد تاریخ پرداخته است. انتشارات ماهی کتاب را توزیع می‌کند.

تجسم خلاق

کتاب تألیف شاکتی گاوین و با ترجمه مژگان مقتدری است. این کتاب درصدد بیان نیت و خواست و تمرکز فکر و خواستن موفقیت از طرق فکر به مدیتیشن، خودباوری، اعتماد به نفس، تمرکز حواس و خوشبینی برای دستیابی به نشاط، سلامتی و موفقیت می‌باشد. انتشارات کتاب کیمیا آن را نشر می‌دهد.

دیگر دروغ نشنوید

کتاب دیگر دروغ نشنوید، تألیف دیوید جی لیبرمن است که حسین رحیم منفرد آن را ترجمه کرده است. کتاب حاضر، آموزش مجموعه تکنیک‌هایی است که انسان ضمن تقویت و افزایش روابط کاری و شخصی خود، بتواند راه دروغ گفتن دیگران را بر خود ببندد. مطالب کتاب مشتمل بر ۸ فصل است. انتشارات نقش و نگار کتاب را منتشر می‌کند.

بهشت های گمشده

اثر حاضر تألیف خورخه لوئیس بورخس با ترجمه حسن نهرانی است. مجموعه‌ای است از ترجمه اشعار خورخه لوئیس بورخس شاعر اسپانیولی‌زبان. تعدادی از شعرها از منظومه‌های بلند انتخاب شده‌اند و تعدادی نیز از اشعار کوتاه این شاعر هستند. انتشارات مشکی در تدارک چاپ و نشر این مجموعه است.